

8 Feb

LIFE OF JESUS.

జీసస్ చరిత్రము.

LIFE OF JESUS.

జీసస్ చరిత్రము.

మొదటి ప్రకరణము.

జీసస్ యొక్క జననమును, బాల్యదశయును.

తైవ్రవతులస్థావకుఁడైన జీసస్ యొక్క బాల్యదశనుగూర్చి మన కంతగా తెలియదు. ఆయన చరిత్రమును వ్రాసినవా రాయన యొక్క బాల్యవస్థలో నడచినవృత్తాంతము తమకు తెలియక పోవుటచేతనో, అప్పటి వృత్తాంతముముఖ్యమైనది కాదని భావించుట చేతనో, మఱి యేపేతురు చేతనో, దానిని విడిచి యీతఁడు మతబోధ కారంభించినతరువాత జరిగినవృత్తాంతమునుమాత్రమే విశేషముగా వ్యాసుచున్నారు. ఒక్కబాల్యవస్థనుగూర్చి మాత్రమేకాక యీ ఘనుని జననదిన మిది యని నహితము నిశ్చయముగాఁ దెలియదు. మనయాసియాఖండముయొక్క మిశ్చిరుదిగ్భాగమునం దున్న పాల స్టిన్ దేశములో మత్తరపుత్రపుత్ర గాలిలీకుండలములో నాజరెత్తు గ్రామమొక్కటి గలదు. ఆగ్రామమునం దిప్పుడు మహాచునాయకు నేలజను లున్నారు. పూర్వకాలమునందు నహిత దొంగ్రామి మిచ్చటి కంటె పెద్ద వయి యుండదు. ఈగ్రామ మొకవర్వతముయొక్క ప్రక్కను గట్టుబడియైయుండుటచేతను పెక్కువర్వతములు నదీనీరునకు దుండె యిండుటచేతను దొక్కిలి తునోహారముగా నుండును. నుండ

మొరయ్యాగ్రామమువరకు... జోసఫ్ అను పేరు గలవడగారి యొక్కడు. మేరీ యను పేరుగల తన చక్కని చిన్న భార్యతో వానము చేయుచుండెను. ఇదంపతులు ధనికులు కాకపోయినను, చుట్టు పట్టుల నున్న యితరులెల్లకంటె నెక్కువభీష్ణితితో నుండినవారు కారు. ఆకాలమునం దెవ్వఁడును జహాధినికులుగాఁ గాని, కూటిపేదలుగాఁ గాని యంతక యెల్లవారును అన్నవస్త్రములకు లోపములేని సామాన్యశ్రేణిలో నుండిరి. ఆకాలమునందు జోసఫ్ చేతులార కష్టపడి పని చేసి జీవనము చేయవలసివచ్చితితోనే యుండినను, అతఁడు తద్దే శ్రమఁకు రాజధాని యైనజెరుసలేమునగరమును స్థాపించినట్టియు, హీబ్రూజుల కాదినుచక్రవర్తి యొనట్టియు, జేవిడ్డుయొక్కనంతరి వాఁడైనజహాతులీనుఁ డని చెప్పుచున్నారు. ఈసంబంధముననే యాకాలమునందు రాజాజ్ఞచేత వేయఁబడిన జనవీరగణనమునిదిత్తము జోసఫ్ గగ్గవఁడయై యున్నతనసూతనవపు వఁజేరితోఁ గలిసి తన పూర్వులవాసస్థాన మైనబెథిల్మెయు నగరిమునకుఁ బోవలసినవాఁ డయ్యె ననియు, అతఁ డక్కడ నొకసత్రమునకుఁ బోయి యందు చోటుగానక దానితోఁ జేరియున్న యొకఁ శువులకాలలో వసించి యండఁగా జేవిడ్డు నుహారాజు యొక్క జన్మస్థాన మైన యానగరిము నందే యితనిభార్య కార్తివేళ గడ్డివామిలో నొక పురుషశిశువును ప్రసవించి ననియు, కొంచెము వ్యాసించున్నారు. అప్పు డట్లు పుట్టిన యాశిశువే శ్రైస్తవమతస్థాపకుఁ డైనజీవన్. ఆశిశువు పుట్టినదిని మును సరిగా కనుగొనట కథారిము లేవియు లేకపోయినను,

* జీవన్ శ్రైస్తవమత జీవన్యొక్క సంపూర్ణ నామము. అతఁడు సాధారణ మగా శ్రైస్తవియు నైనందున. ఈతడవటినామము విచ్చుటకుఁ గలకారణము ముందు వివరింపఁబడును.

అతిఁడు క్రిస్తుశకమానకు నాలుగువంశస్థురములు ముందు జనవరినెల
మొదటి తేదికి మూడునాలుగుదినము లీవలనో యావలనో జనన
మొందినట్లు చూపుటకుఁ దగిన నిదర్శనము లున్నవి. పృథుత్వమువారి
యాజ్ఞను బట్టి వేయఁబడిన యాజనపరిగణనము క్రిస్తుశ్చట్టిం పదివంశ
త్పరములకు తరువాతఁగాని జరగనందున వతఁడు బెథల్ హేమునగ
రమున జన్మించుట సత్యము కాదనియు, ఆకాలపువారిచే నతఁడు
నాజరెత్తుపర జేసెన, అనియే పిలువబడుచు వచ్చుటచేతను, కొంద
ఱతఁడు నాజరెత్తులోనే పుట్టిననీ చెప్పి యుండుటచేతను జనస్థు నిజ
ముగా నాజరెత్తుగ్రామములోనే జనమొందె ననియు, అతఁడు
జేడ్డురాజవంశజఁ డయినట్లును బెథల్ హేమునగరమునందు జన్మించి
నట్లును తరువాతివా రారని జన్మాత్మవ్యవస్థయు స్థాపించుటకొఱ
కను ప్రాంతనిబంధనలో ముందవతింపఁ బోవుచున్నాఁ డని చెప్పఁ
బడిన దేవమూల యితఁడే యని సాధింపుటకొరకు కల్పించిరియు,
కొండఱు బుద్ధిమంతు లభిప్రాయపడుచున్నారు. లోకోపకారులైన
మహాపురుషులకు వారి తరువాతివారు మహావంశవంశవతయు దేవాంశ
వంశవతయునారోపించుట యెచ్చటనుకొత్త గాదుగదా! మనదేశము
నందునహితములేగల రాచార్యులు మొదలగు మహాపురుషులెందఱుమన
వారిచే దేవాంశవంశభూతులుగా పరిగణింపఁబడుచున్నారు కారు?
పూర్వఃస్థితియెట్టిదయినను, ఆశీశువుజరించినప్పటికి జననిజనకులుధన
సంపన్నులుగాని కులములో ప్రాముఖ్యము కలవారుగాని కారు. జనస్థు
యొక్క గ్రామమునకు బెథల్ హేమునగరము నుండినముల
పర్యాయములో నున్నది.

ఇట్లు పేదయింట జనన మొందినయాశీశువునకు. తల్లిదండ్రులు
జనన్యని నానుకరణము చేసిరి. ఆపదమునకు రక్షకుఁ డని యర్థము

ఆకాలమునం దది యనేకశాలకులకు సాధారణముగాఁ బట్టఁబడుచుండిన నామమే యునునను దాని కిటీవలివారు గొప్పచుహితు నాలోపించుచున్నారు. మహిమ యెప్పుడును పురుషగుణమునుబట్టి వచ్చునుగాని పేరునుబట్టి రాదు. ఇల్లికి ముల్లె యని పేరు పెట్టినను దానికి నువాసన రాదు; ముల్లెపుత్రున కుల్లిపువ్వు పేరు పెట్టినను దాని నువాసన పోదు. అతఁడు చిన్నతనమునం దెట్టియంట వనించెనో, ఎట్టి బట్టలు కట్టెనో, ఎట్టిబాలకీర్తనలు సలిపెనో, ఏయేపాఠశాలకుఁ బోయి యేయేవిద్యల నభ్యసించెనో, ఇప్పుడేమియుఁ జెలియదు. ఆగ్రామి మిప్పుడున్నస్థినిబట్టి చూడఁగా నతఁ డప్పుడు వసింది యుంకివగ్గుచు మిప్పుడు శిల్పులు సాధారణముగా వాసము చేసెనుగృహములవంటిదే యని తోచవలెనాఁడు. అక్కడియిందొక్క మిడ్డెలును మేడలును లేవు; ఇంకి రెండుమూడుగదులకంటె నెక్కువ యుండవు; పడికగదలలో నొకకొక్కపెట్టెయు రెండుచావలును దొడ్లును నుండును. ఇంద్రకప్పులమీఁద నుండకయుగా దాక్షిణీకీఁగఁగ పోవుచుండును; లోనికిఁ బోయి చూచినయెడల కూరుచుండుటకు కుర్చీలు బల్లలు మొదలయు నవి లేక నేలమీఁద చాపలు పలుపఁబడి యుండును. అన్నిగదులకును వెలుతు రిచ్చుటగా నిత్రవీధి ప్రంథ మొకటి యింటిపడుమ నడికప్పునుండి క్రేలు యిండును; వంటయిల్లు వేఱుగా నుండక యింటికి చేరియే యుండును. స్త్రీలు వీధులలోనినూతులయొద్దకుఁ బోయి నీళ్లు తోడి కుండలతో బుజయులమీఁదఁ బెట్టుకొని తెచ్చి తలుపుల యొరల నుంచుదురు. ఆకాలమునం దిటువంటియిందొక్కలోనే యొకదానిలో జీవన్ తనతల్లిదండ్రులతోను సోదరులతోను గలిసి వాసము చేసి యుండుటకు నందేహము లేదు. మేఱికి జీవన్య ప్రభువుగఁగఁడని యాఁతకి చెప్పి యున్నాముగదా. అతనికి కొండలు తమ్ములును చెల్లెండ్రుమకూడఁ

గలరుగాని వారప్రసిద్ధులు. అతనిసోదరులని చెప్పబడి ప్రసిద్ధిగాంచిన పలుగురుపురుషులును వారిలో ముఖ్యముగా శ్రైస్తవ మతారంభదశ యందు సుప్రసిద్ధుఁ డయినతే మృచునతఁడును పినతల్లికొడుకులుగాని సాక్షాత్సహోదరులు గారు. జీవన్మరణి యైనమేరీ మేరీ యనుపేరు గలచెల్లె లొకతె కలదు. ఆమెభర్త క్రియోప వృనునామాంతరము గలయాల్ఫియ వృనువాఁడు; ఆమెకు కొడుకు లనేకులు గలరు; వారు జీవన్మృతకు మొదటిశిష్యులయి ప్రఖ్యాతి గాంచిరి. ఏకగర్భజనితు లయినతమ్ములే ప్రతిభూలురు గా నున్నప్పుడు జీవన్మృతకు పరిణుకూలు రుగా నుండి తోడుఁడుటచేత తరువాత పినతల్లికొడుకు లయినవీరీతే “ప్రభుసోదరు” లన్న పేరు వచ్చివది. అతనిఁ గన్నతల్లికివలెనే నిజమైన సోదరులకును జీవన్మృయొక్కమరణానంతరమునఁగాని గౌరవము రా లేదు. అతనితోడఁబుట్టినపశువులు వివాహము లాడి తమభర్తలతోఁ గూడి నాచరేత్తుగ్రామములోనే కాపురము చేయు చుండిరి. ఈ తెల్లెండ్రును తమ్ములును తనతోడఁగూడి క్రీడించు చుండఁగా జీవన్మృ కొంతకాలము చిన్నతనములో తల్లియింట విహరించెను. అప్పు డామె తనతోడిచేడియలతోఁగూడి ముచ్చటించుచు పీఠిలోనినూరివద్దకుఁ జోయి పసిపిల్లను చంక నిడుకొని పెద్దకొడుకును కేలూఁత యిచ్చి వడ పించుచు బుడముమీఁదిలిచెతో మండగమనమున నింటికి వచ్చి పలు మాటలు భర్తకు నేత్రాకండము కలిగించి యుండును. అయినను జీవన్మృతకు యావనము రాకమునుపే తండ్రి కాలము చేసినట్టు కనఁ బడు చున్నది. ఉష్ణదేశ మగుటచే సరఁకు ధరించినవస్త్రములు పలుచని వయి యుండవలెను. అతఁ డాటలకయి గ్రామపవహిపమున నుండు కొండలకుఁ జోయి తోడిబంటులతోడఁ గూడి విహరించి యుండును. కొంతనే పాటలాడి వచ్చి యుతఁడు వడపుననిలో తనతండ్రికి గోడు

వడుచుండియు నుండవచ్చును. అతఁడు చిన్నతనములో తండ్రివద్ద పని నేర్చుకొని కొంతకాలము కులవృత్తిని చేసి ననుటకు సంజేహము లేదు.

ఆకాలమునం దతఁడును తక్కినబాలకులవలెనే వీధిబడికఁబంపఁ బడెను. ఆబడులయందు చెప్పఁబడునది యంతయు చదువుటకును వ్రాయుటకును నేర్చుటయు, కొన్నివిద్యములను గంతపాఠము చేయిం చుటయుచూత్రమే. ఆకాలమునం దిప్పటివలె వచ్చువుస్తకములు లేనందున, ఉచ్చువుస్తకములు కొన్నియు నాకులమీఁద వ్రాఱుఁబడు చుండెను. అతఁడు దేశభాష యైనసీరియాభాషలో వ్రాయుటకును చదువుటకును నేర్చుకొనుటయేగాక, మతగ్రంథము లన్నియు తున దేశమునందు దేశభాషలలోఁ గాక సంస్కృతభాషలో నున్నట్లే యాదేశమునందు హీబ్రూభాషలో నుండుటచేత పౌరాణనిబంధన (Old Testament) మొదలగు కొన్నిమతగ్రంథములను, మతగ్రంథ ములకు రాబీ లనఁబడుపండితులు చేసిన కొన్నివ్యాఖ్యానములను, హీబ్రూభాషలోఁ జదివెను. అంతేకాని, యాతని కాకాలమునందు పండితు లనఁబడువారి కుంకిన దురవగాహ మై నిష్ప్రయోజన మైన పాండిత్యప్రకర్షము గాని తర్జుకమూల మునువర్గికుశాస్త్రరిత్యై జ్ఞానముగాని లేదు. అతఁడు గ్రంథములను విస్తారముగా చదివిన వాఁడు కాకపోయినను చదివిన కొన్నిగ్రంథములను చక్కఁగా గ్రహించి దృఢముగా తునమన నాటిండుకొనెను. పౌరాణనిబంధనము నందలికీర్తనల (Psalms) లోను దీర్ఘదర్శులవ్యాతలలోను విశేష భాగ మాతనికి ముఖ్యముగా వచ్చును. ఆగ్రంథములలోని నీతిబోధ కములును భక్తిప్రదాయకములు నైన యుత్తమవాక్యములు చిన్న తనములోనే యాతనిమనస్సునందు శిలాక్షరములవలె దృఢముగా

అగ్నియు అయి యుండు. పూనఁబోయెడునుహాకాశ్యమున కాతవి
నత్యంతాత్ముని జేసెను. బీతవమును శాంతతతో వహించుటలోను,
వృద్ధయావర్ణమున నైవసద్వర్తనమును కలిగి యుండుటలోను, స్వయం
జనవరు అయి వంచకు అయినచుతాచార్యులు వదేశించుదుర్బోధనల
ఖండించుటలోను, ఆతఁడు కొంతవఱకు హిల్లెల్ చూపినమార్గము
ననుసరి యెను. గౌరవముగా కలుగుటకయి పురాతనద్వీకృతపేరును
రదియించఁబడిన యాధునికగ్రంథములు కొన్ని యాతనికి చిత్తావళి
కరములుగా నుండెను. వానిలో ముఖ్యముగా బాబిలుల్ పుస్తక
సూత్రము ప్రముఖము అయినది.

ఆతనికి యూదుత్వ (Judaism) మొక్కటికక్క మఱియే
జాతయునుగూర్చియు విశేషముగా తెలియదు. యూదులు వ్యక్తిమూర్తి
నాదులు లేరయే శ్రేష్ఠరాధనము చేసెడి యాస్తికులు. శ్రేష్ఠపులలో
వలె భానువారముగాక వారికి శనివారము విశ్రాంతిదినముగా
నుండెను. ఆవిశ్రాంతిదినము తుక్కవారము సూర్యాస్తమానముతో
నారంభమయి శనివారము సూర్యాస్తమానమువఱకు నుండును.
యూదుల కది శ్రేష్ఠవిశ్రాంతిదినముగా నుండక జనదేశములోని
శ్రేష్ఠపులకు హరివాసరము (ఏకాదశి) వలె వ్యక్తివిషయముగా కూడ
నుండెను. శనివారమునాఁ డెవ్వఁడు నేపఁడుఁ జేయఁగూడదు,
నాఁడు వంటసహితము చేసికొనఁగూడదు; శనివారమునాఁడు సాయం
కాలము వఱకును గుటుంబములకు పరిపోవుభోజనపదార్థముల నన్నిటిని
గృహిణి తుక్కవారమునాఁడు మధ్యాహ్నముననే సునిధము చేసి
యింపవలెను; విశ్రాంతిదిన మారంభ మగునప్పటికింబ నిష్క్రమింప
చుండునెవఁడయిన, ఆజీవితము యానిష్ఠము విశ్రాంతిదినము ముగియు
వఱకును మండుమండునట్లు చేసి కాపాడవలెను; విశ్రాంతిదినమారంభ

వ గౌరవపూరిత నిష్ఠ లేనివారున, అదినయ కడవకునఱకును నిష్ఠ తగిలించఁగూడదు; అదినయ నెవ్వరును మూటనుగాని మఱి యేవస్త్రపునుగాని ఁహించి వీధిలో పోఁగూడదు; నాటికి నియమిత మయి యున్న పావుకోసుమాఁడులోనే దక్క చాలినదాటి యెవ్వరును నడవఁగూడదు; నాఁ డేవిధమయినమాటలను పిల్లలునహిత మాడఁగూడదు నాటిదిన మామిడిస్థులు చమత్కృతులయి మాటాడుకొనుటయు దేవాలయమునకుఁ బోవుటయుఁ దక్క వినోదాఁధులుగా మఱి యేపనియుఁ జేయఁగూడదు. అదినయన దేవాలయమునకుఁ బోవుట యొక్కటిమాత్రమే వినవలెదల కందఱును సమానముగా కొంతసంతోషకరముగా నుండుచు వచ్చెను. దేవాలయముయొక్క బహిర్ద్వారము దాటఁగానే లోపల పెట్టబడి యున్నచిన్న పెట్టెలో మీసలకు ధర్మార్థముగా నిచ్చుటకయి యొక్కడకుఁ బోయినవారందఱును తమకీర్తికొలదిని కానుపినయలచు వేయుచుండును. ఆలయమునకుఁ బోయినతిరువార లోపల నిమగ్నకలను రైదేసినవలె యున్నతాన నములు వేయఁబడియుండును. అందొక్కప్పుడును పురుషులును రెండవప్పుడును స్త్రీలును కూరుచుండురు! ఆలయములో నించు మించుగా మధ్యభాగమునం దున్న వేదికమీఁదనాచామ్యుఁడు కూర్చుండుటకయి యొకమగ్రవీరము వేయఁబడి యుండును. గర్భాలయములో రాత్రింపములు సదా దీపము వెలుఁగుచుండును. అక్కడి జనులు విగ్రహారాధకులు కానందున దేవాలయములో విగ్రహములుండవుగాని యొకయరలో మతగ్రంథములుమాత్రము పెట్టఁబడి యుండును. దేవాలయమును సంస్కరింపవచ్చువారు తమపాడుకలను వెలుపలనే విడిచి వట్టికాళ్ళతో చప్పుడు గాకుండ నడిచి లోపలికి నచ్చి కూరుచుండురు. యుక్తకాలమున నందఱును సమానేక మయిన

తరువాత నాచార్యుడుగాని పాతకుడుగాని లేదనియు వేదీకమీది
 పీఠము నధిష్ఠింపఁగానే యెల్లవారును లేది నిలువఁబడి క్షణకాలము
 తమమనస్సులలో నీశ్వరశ్వాసము చేయుదురు. అంతట జనులట్లు
 నిలువఁబడియుండఁగానే పాతకుడు తాను వ్రాసిన వచ్చివచ్చానను
 చదువనారంభించును. ఆతఁడు వాక్యమును ముగించినప్పు డెల్లఁగు
 జనులేకగ్రీహముగా నడుమనడుమ “తథాస్తు” అని భక్తిపూర్వకముగా
 వలుకుచుండును. ఈప్రకారముగా ప్రభువుప్రార్థనము ముగిసినతరు
 వాత పాతకుఁడు హిఘ్నభావతో ధర్మకాస్త్రములనుండి కొన్ని
 వాక్యములను చదువఁ గా జనులనుఁ దెలియఁబఱచు యాచార్యుఁడు
 దానిని దేశభాషలలోనికి భాషాంతరికరించి చెప్పును. అటుపిమ్మట
 మరల నొకప్రార్థన జరిగినపిమ్మట మఱియొకసారి దీర్ఘదర్శులయొక్క
 ములలోనుండి కొన్నిభాగములు చదువఁబడును. అవినమాప్తి నొందిన
 పిమ్మట దేవాలయమునకు వచ్చివారిలో నొకపండితుఁడు గాని
 నమర్థుఁ డయినయితరుఁడు గాని యాచార్యునియాజ్ఞను బొంది
 యొకధర్మోపన్యాసము చేయును. ఆయుపన్యాసాంతమునం దచ్చటి
 వారు లేది దానిమీఁద ఖండఁముగాఁగాని మండపముగాఁగాని
 తమకుఁ దోచినయభిప్రాయమును యుభేచ్ఛముగాఁ దెలుప నారం
 భింపఁగా, ఆయుపాసనానుందిత మప్పుడు శాంతిప్రద మైయుత్సాహో
 పానకసమావేశమువలె మండక పండితనోష్ఠి వలె కోలాహలధ్వనితో
 వింది పోవును. ఇట్లు వివాదములు జరుగుచున్న ననుమమునందు పా
 తకుఁడు లేది ప్రార్థనను చదువుటకు నిలువఁబడఁగానే మరల వర్షమును
 సకృష్ట మగును. అంతట పాతకుఁ డంశ్విప్రార్థనముతో యాశీర్వాది
 యుపాసనమును ముగించును. అవల జనులు లేది యెవరియంద్లకువారు
 పోవుదురు. వర్షగ్రాహములోని యిటువంటి దేవాలయమునకు తనవచ్చు

బాల్యమున తల్లిదండ్రులతోఁ గలిసి తఱచుగాఁ బోవుచుండెను. ఇట్లు బాల్యమునకుఁ బలుమాటలు పోవుచు దుఃస్వప్న దృష్టియువదేశములవలనను భక్తిపరు లయినవారివర్తనమువలనను జీనస్మయముకలమనస్సులో తరుణవయస్సులోనే సత్సల మైనయోశ్వరభక్తి నాడుకొనుటయే కాక బాహ్యమునకు భక్తవేషములు ధరించి వస్తువదాంధి కలపటవలెమీఁదను భక్తిహీనులై యనావశ్యము లైఁకరియులమీఁదను కొంతఁజి తారసి కి నూతునహితి ముఁగుంచెను.

యూదులు స్వగ్రామములనుండి దేవాలయములలోఁ జేరి యోశ్వరాధనము చేయుచుండుటయే కాక యేలేట తమపుణ్యస్థల మైన జెరూసలేమునగరమునకు యాత్ర చేయుచుందురు. హిందువులకు కాశీపుర మెట్టిద్యస్తామో యూదులకు జెరూసలేమనగర ముట్టిదెవ్వ యేతము. పాలస్తీన్ దేశమునకు రాజధాని యై ట్టి ను మతయఃకు ప్రధానస్థాన మైనట్టియు యూదులక్షేత్రములలో నెల్ల వ్రగగగ్య మైనట్టియు గణన కెక్కిన వారిపూర్వరాజులకు వాసస్థాని యైవట్టియు జెరూసలేమునగరమునందు ప్రతినవత్సరమును చూచుగొప్పయుత్సవములు జరుగును. ఆయుత్సవముల మూటిలో నొక్కటి టుక్కిలి ముఖ్య మయినది. అది మహావైభవముతోఁ జరిపెనెల్పొమును నైత్రి మాసములో వారముదినము లవిచ్ఛిన్నముగా నమఁబడును. వానికి 'ప్యాసోవర్' పఁడుగని పేరు. ఆమహోత్సవమును జూచుట కయి దేశదేశములనుండి జనులు తంతోనెరుండములుగా యాత్ర పోయి యిరుక చల్లినను క్రింద రాలఁబట్టగా పట్టణమనం దంతటను క్రిక్కిరిసి యుండును. అప్పుడొకమహానగరములో స్థలమా చాలనడున యాత్రాదరులనిమిత్తమయి నందిగోపు పాకలును వేయఁబడును. ఆయుత్సవమునకు తనతల్లిదండ్రులతోఁ గలిసి జీనస్సు పెక్కువారులు

పోయి యుండును. నాజరెత్తుగ్రామమునకు తెరవానలేరునగరము
 మూడుదినిములప్రయాణములో పెన్నది తోవలో దొంగలభయము
 మధిక మగుటచేత తీర్థయాత్రాదురు కుటుంబములతో నొట్టగాఁ
 బోవి సాధారణముగా పలువురు చేరియే యాత్ర చేయుదురు.
 పండ్రియనునొకములపాళ్యమున. తొకసారి జీసెక్ బసీసంకు
 లతో గూడి తెరవానలేమునగరమునకు యాత్ర చేసెను. ఆపట్టణము
 నందు గొప్పదేవాలయము మొకటి గలదు; ఉత్సవదినములలో వక్కడ
 వేలకొలది మేకలను గొత్తెను భక్తుల దేవునికి బలియిచ్చుదు.
 హింసాకర్షణమునయాచోటనికి వీరికిరముగా ముగిసెనునను, ఆతఁ
 డిచ్చట పెంచ నొట్లక యాబలిపానమును విడిది దూరముగాఁ బోయి
 దేవాలయముతోనే చేరి ప్రత్యేకముగా నావరణము చేయఁబడి
 విద్వాంసులు మతబోధ చేయుటకొక కేంద్రమున్నవికొలయు లైత
 యాశ్రమములలో నొకదానికిఁ బోయి మొదల వారు చేసినప్రవంగ
 ములను శ్రద్ధతో వినఁజూచును. తత్త్వోదేశకు లయినవిద్వాంసులు
 రాబీ లనఁబడు ప్రసిద్ధుండీకులు. ఇష్ట మున్నవాండుఁజును పోయి
 వారు చేసెడియుపదేశములను విని తమకు నుదేహము తోచినవిష
 యములలో నెల్ల యథేచ్ఛయుగా ప్రశ్నలు వేసి ఫర్వంజేయులను.
 వివరణము చేసికొనవచ్చును. ఉత్సవదినములు గడదిపోగానే
 యాత్రావరు లందఱును ముల బతులుదేటి గుంపులుగుంపులుగా
 సహవాసులతో, గూడి తమతమగ్రామములకుఁ బోవుమను తోసపుమ
 మేరీయును తమయూరికిఁ బోవ బతులుదేటిన్నమ తీర్పు వారికి
 గవఁబడ లేదు. ఆతఁడు సహవాసులతోఁ గలిసి ముండు వడయిమండుగా
 జూచి నని తోడవచ్చివారిలో నొకఁడు చెప్పెనునను, వారు వాని
 మాట విని యుచున్నచేసి కొడుకుగతి విచారింపక యే దారిసాగిరి.

రాత్రి బస దిగినతరువాతనహిత మతఃకు వచ్చి తల్లిదండ్రులకు కలిసి కొనసేదు; ఎంతసేపు ప్రతీక్షించినను వచ్చుకాక కానరాలేదు. అందుచేత వారప్పుడు భయపడి కుమారునినిమిత్త మును సహవాసులగుడా రములకెల్లఁ జోయి వెనకఁ జొచ్చిరి. ఎందు వెదకినను ప్రియభ్రాతృకు కంటఁ బడలేదు. ఆరాత్రి చీకటిలో మరల వెనుకకుఁ జోవుటకును వలనుపడదు. అందుచేత వారారాత్రి మహావిచారముతో యీ మోక్షయోగముగా నెట్లో వేగించి మఱునాఁడు ప్రభాతసమయమున మరల జెయినలేముమార్గముఁజెట్టి బయలుదేరిరి. నాటిసాకుంకా లమునకు వారు జెయినలేము ప్రవేశించి కొన్ని చోట్ల వెదకి చీకటిలోఁ దిగలేక మార్గాయిన పడి యుండుటచేత నాటిరాత్రి యొకచోట విశ్రమించి వేకువజామున మరల లేచి మూడవనాఁడు పెట్టణములో జనస్థులు వెదక నారంభించిరి. ఆమహాపట్టణములో వారు నందులు గొందులు తిరిగి వెదకి యెవరి నడిగినను వారికి కుమారునికాడ తెలియ రాలేదు. ఇట్లు తిరిగితిరిగి వేవరి తుదకు వారు దేవాలయమునకుఁ జోగా నతః డక్కడ వివాహములుచెప్పెనుదాని నాలకించుచు నడుచు నడుచు వారిని ప్రశ్నలు వేయుచుఁ గూరుచుండి కానఁబడెను. అందు కంటఁబడఁగానే తల్లి యుండుమితాంవమును బొందిన దై మార్గాయా నమునందిను మఱచి చేరువకుఁజోయి “కుమారా! మిమ్మిట్లు శ్రమ పెట్టితి వేమి? నీతండ్రియు నేనును నీమిత్రమై యెట్లు చింతతో వెదకితిమో చూడు” అని పలికెను. జనస్థు లింతపడిచూచి “నన్నుల యిత వెదకితిరి? నేను నాతండ్రిగృహములోనే యుండునని మీ రెఱుంగరా” అని తోడనే యుత్తరము చెప్పెను. ఆయుత్తరమును జెట్టి చూడఁగా తాను కనఁబడకపోయినప్పుడు తనతల్లివగమ్రులు తిన్నఁ గా తననిమిత్తము దేవాలయమునకు వచ్చిరిని యరిఁడు భావించినట్లు

వృష్ట మగుచున్నది. ఇంత చిన్నతనములోనే యతని కీర్వరురీయం
దొర యావాళ విశ్వాసము కుదిరి నదో! దారితప్పి తనయువలోక
పితను గాన లేకపోగానే యొండు చోటికిఁ బోఁ యాతఁడు తక్కువ
పరలోక పితయొక్క యాలయమునకుఁ బోయి తనని మిత్తమై తల్లి
దండ్రు లక్కడకే వెదకుకొనుచు వత్తునన్నసంపూర్ణ విశ్వాసముతో
నిశ్చింతముగా నక్కడఁ గూరుచుండెను. అతఁ డాచార్యులు కర్మలను
పూజలను జేయునట్లయిననుఁ బోక విద్వాంసులు ధర్మసన్యాసములు
చేయుచోటికిఁ బోయి తదేకాన క్తితోఁ గూరుచుండుట యాలోచించి
చూడఁగా, అతనియనస్సులో నంతటిబాల్యకాలమునందే భక్తి లేని
బాహ్యకర్మలమీద ననాదరమును నిర్మల మైనధర్మాచరణము
మీద ఘనాదరమును దృఢపఱింపఁజేయు స్ఫూర్తి మున్నది. అంతటఁ దల్లి
దండ్రు లాబాలుని వెంటఁబెట్టుకొని స్వగ్రామమునకుఁ గొనిపోయిరి.

అతనికి వదులుచువంపత్సరములు చాటివది మొదలుకొని
దాదాపుగా ముప్పదివంపత్సరము లు పెచ్చునెఱుకును జరగినవృత్తాంత
మును దెలిపెడు టిశ్వాసార్థ మైనచరిత్రమేది యుఁ గానరాదు. ఆకా
లమునది తఁకఁ బక్కఁడక్కడ సంపాదనో, ఏయేగ్రామములబడి యెనో,
ఎవ్వరెవ్వరితో మైత్రిచేసెనో, ఏయేవిషయములకుం దొరెంత ఎఱి
పొద్దికొందెనో, ఏయేపనులుచేసెనో, అనియంతయు మన కిప్పుడు
ఐరమరవాస్యయుకా నున్నది. పాళీభాషలో వాయుఁబసిన క్రీస్తువది
త్రముయొక్క పురాతన మైనవ్యాఁతప్రతియొకటి తిలిపి మదేశము
లోని యొకాధ్యక్షునములో క్రొత్తగా లభించినట్లు కొన్ని వార్తాపత్రి
కలలో నీనడుముఁ బ్రకటింపఁబడినది. అది నిజముగా పూర్వకాలము
నందే రదియింపఁబడినగ్రాథమో, లేక పుస్తకమునకుగారవాఙ్మయము
కలిగింపవలెనన్న యుద్దేశముతో నవీరు లెవ్వరిచేత నైన ప్రాచీన

మనుల్గ్రుతు కలుగునట్లు మూకవముగా వృష్టిపడబడిగంగంబునా,
 మనిల్గ్రుత యగునటకును తద్గంగమునందు జెప్పబడిన విషయములకు
 మనమింతవఱకును నమ్మవచ్చు నని నిర్ధారణము చేయఁజాలము.
 అయినను తద్గంగముయొక్క సత్యావత్యనిర్ణయమును దీనిం జనువు
 వారిబుద్ధికి విడిచివెట్టి, అందలి చుట్టాంకముల నీవఱకుఁ బ్రకటించ
 బడినరీతిగా నిక్కడ సమీపముగాఁ జెలుపుచున్నాను. దేశపంచా
 రాథము జైలుదేజిన 'నికొలన్ నోటోవిష్' అను రషియాదేశస్థుఁ
 డొకఁడు హిమాలయపర్వతముల కత్తెమునందున్న కిలితీసుదేశ
 ములో పృథుణముచేయుచు నొక మరములో శాద్ధు లిస్సా యను
 నొకదీర్ఘదర్శివఱిగి గొగ్గరించుచున్నారనియు, అయిస్సాయే జీన్
 కైస్త్రనియు విననట! అతఁ డంతటితోఁ దృప్తి నొంది యూకుండక
 యట్టిచరిత్రమొకటి యున్నయెడల తప్పక సంపాదించవలయు నని
 నిశ్చయించుకొని, ఇస్సాయొక్కచరిత్ర మిక్కడ లభించు నని శాద్ధా
 చార్యుల నడుగుచు రాగా వారిలో నొకఁ డాగంగము లాపక
 మండలములో లభించు నని చెప్పెనట! తక్షణమే యతఁడు లాపక
 మండలమునకుఁ బోయి విచారింది, తేనగరిమినందలి హెమిన్ యర
 ములో గంగమున్న దని తెలిసికొని, బహుప్రయత్నములు చేసి
 మొదట విఫలమనోరథుడై తుదకాపుస్తాము నక్కడిమతాచార్యుని
 వలనఁ జొంది, ద్విభాషి యొకఁడు దానిని జదివి యర్థముచెప్పుచు
 రాగా నతఁడు ద్విభాషలోనికీ దానిని భాషాంతరీకరించుకొనెనట
 అందలిసారాంశ మిది:—ఇస్సాయిస్సాయేలో దేశమునందు జనన
 మొందెను. అరినితల్లిదండ్రులు బీదలు. వారిపూర్వులు తిమ్మికోధి
 ముడై యాశ్వరుఁడు తిమ కిమగృహించిన కష్టములనిమిత్తమై
 పుష్టిరైతు కృతిత్థతాపూర్వము లై నవంజనము లర్పించుచు

భూమిమీద నీశ్వరమహిమనువర్ణించేముట్కయి తరుపూర్వపు కొప్పు
తనయునుమఱచిన మహనీయులై ఐభక్తాగ్రేహులు. అతడుదినన్నతనము
నుండియు నీశ్వరుఁ డొక్కఁ డని బోధించుచు వచ్చెను. పదుమూడు
సంవత్సరములప్రాయము వచ్చిన తరువాత దేశాచారానుసారముగా
వివాహచూడక యుతఁడు తన తండ్రియిట్లు విసిచి పాటింపఁడు వని
జాలతోఁ గలసి సింధుదేశమునకుఁ బోయెను. పదునాలుగు సంవత్స
రముల ప్రాయ నుండు డతఁడు తా నాయులమధ్య నుండెను. జగన్నా
థము, రాజగృహము, వారణాశి, మొదలగు తేత్రములకుఁ బోయి
యతఁ డక్కడ వేదాధ్యయనము చేరి వేదార్థమును గ్రహింప నేర్చెను.
తాని యతఁడు వేదములయొక్క యీశ్వరకర్తృత్వమును పరిబ్రహ్మ
ముయొక్క యవతారసద్భావమును నిరాకరించి బ్రాహ్మణులతో
పగ్గులవిరోధము పెట్టుకొనిను. అందుచేత భీష్మపురములో శ్వేతా
చార్యు లాతని ప్రాణముల కెగ్గువలచిరి. అతఁ డక్కడనుండి తప్పించు
కొని పోయి గౌతమమతస్థుల మఱుగుచొచ్చి, పాశీభాషను నేర్చు
కొని, ఆజుమాసములలో పరిశుద్ధపాద్యుతులవాన్యములను గ్రహిం
చెను. అతఁ డక్కడనుండి విగ్రహారాధనమునకు పరికిరాలముగా
బోధచేయుచు పశ్చిమదిక్కున వెడలిపోయెను. పారసీక దేశములో
జోరాష్ట్ర మతమునకు విరోధముగా జరులకు బోధించి, మాంత్రి
కులచే బాధింపబడి యక్కడనుండి పాటిపోయెను. జూడియాదేశము
నకు మరలఁబోవునప్పటి కతనికి పయ స్థిరుపదితొమ్మిదిసంవత్సర
ములు. స్వదేశము చేరఁగానే యతఁడు మతబోధ కారంభము
చేసెనుగాని యతనిజనానురాగము శీఘ్రకాలములోనే పాండియన్
పైలేటు యొక్క హృదయములో భయమును పుట్టించెను. ఇస్సాను
నిమర్చించుట కయి పైలేటు మతాచార్యులను పండితులను రావించి

సభకూర్చెను. అసభవారు విచారణచేసి, ఇస్సా నిర్దోషి యని నిర్ధారణము చేసిరి. సీజరుకు విధేయులయి యుండవలయుట, స్త్రీలయెడల గౌరవము చూపవలయుట లోనుగాఁగల విషయములనుగూడఁ జేర్చి యిస్సా విరామములేక జనులకు మతజోధలు చేయుచునే యుండిను కాని యాతని వర్తనమును కనిపెట్టి పరీక్షించి తెలుపుచుండుటకై నియమింపఁబడిన చారులు మూకలయొక్క యత్యుత్సాహముచు మతోన్మాదమును బూది యాతనివిషయమై హృదయ భేదము లైన కథలను తమవృత్తులకుఁ బంపిరి. అందుమీఁద నాడేశపాలకుఁ డిస్సాను చెఱసాలలోఁ జెట్టించి, బహుబాధలుపెట్టి, ఇద్దఱు దొంగలతోఁ గలిపి న్యాయసభ యెదుటికి విచారణకుఁ దెచ్చెను. ఈసారి లంచములు గైకొన్న తప్ప సాక్షులు తీసికొని రాఁబడిరి. వైలేలు సాక్షులను పిలువగానే యాతనియాజ్ఞచేత వారిస్సావయిని ద్రోహమున కోడిగట్టిరి. అందొకఁడు ముందుకు వచ్చి యిస్సా నుద్దేశించి 'జనులను వన్నాహఁజుడుట కయి పరలోకవృత్తు నిన్నుఁ బంపె నని వెలుకుచు నీ విస్మాయాలకు రాజవయస్యు చెప్పలేదా?' అని యడిగెను. అప్పు డిస్సా వాని నాశీర్వాదించి నీ విష్ణుకు చెప్పవది నీహృదయముతో నుండి వచ్చునది కాదు. కాఁబట్టి నీవు శుమింపఁబడుదువు.' అని పలికి పైఁటువంకఁ దిరిగి ఇట్టి యవత్యము నహితమక్కఱలేకయే నిరవరాధులను దంకింపఁగలకై నీయొద్ద నుండఁగా, నీగర్వమును విడనాడి యీతెక్కువవారి కవత్యములతో జీవనము చేయున స్థల కఱవెడపు?' అని పలికెను. ఈమాటల కాపరిపాలకుఁడు దురాగ్రహవేళము కలవాఁడయి, యద్దఱుదొంగలనువిడిచి యిస్సాకు మరణశిక్ష విధించునట్లుత్తరువు చేసెను. అప్పుడు ధర్మాధికారులు తమలో నాలోఁడుకొని 'ధర్మకాస్త్ర విరుద్ధముగా నిద్దఱు తనకురు

లకు విడిచిపెట్టి నిరపరాధికి శిక్షవిధించితి యిహియైన యీపాపకృత్యమునకు మే మొడఁబడ నరము. కాఁబట్టి యీవిషయమున నీయిచ్చ వచ్చినట్లు నీవే చేయుము.' అని వై లేకుతో ఖండితముగాఁ జెప్పిరి. ఈప్రకారముగాఁ బలుకుచు మరొకచోరులును, ధర్మాధికారులును, ఈనిరపరాధియొక్కవధవిషయమై మే మెంతమాత్రమును దోషులము కాము' అని తమచేతుల సౌకవ్యత్రపాత్రములో కడుగుకొని నభవిడిచి లేచిపోయిరి. ఇస్సాను దొంగలను తమవారత ప్రమానిపైఁ జెట్టి మేకులు గొట్టి చంపిరి. ఇస్సాయొక్కనిమాధి మూడవనాఁడు తెలువఁబడి వట్టిదిగా నుండెను. " *

---

* ఈత్రుత్తరము శేషతర్కిత మనియు, తిరిగియడక తులన రేఖాద్వయము నందును నిట్టిత్రుత్తర మెప్పుడును లేకవు నిర్వచనముగాఁ జెలివించిని దనియు చూపుచున్నది మొదల అంతునదాని దృఢముగాఁ జెప్పచున్నది.

రెండవ ప్రకరణము.

తత్కాలదేశస్థితి.

చిరకాలమునుండి స్వదేశరాజుల పాలనములో నున్న పాలస్తీన్ దేశమును రోముకనీనానాయకుఁ డైన పాంపియనునతఁడు క్రొత్తగా జయించి క్రీస్తుశకమునకు పూర్వము ౬౩ వ సంవత్సరమునందు దానిని రోముక రాజ్యముక్కింకఁ జేర్చెను. అటుతరువాత పదునాఱు సంవత్సరములకు రోముక చక్రవర్తి యైన జూలియస్ సీజరు హీతా డనునతని నాదేశమునకు రాజునుగా నియమించెను. రోముక చక్రవర్తులు జరుగిష్టపడినవారినిగాక తమమనసువచ్చినవారినే దేశపరిపాలనమునకు నియమించుచు వచ్చిరి. యూదులు సామాన్యముగా స్వదేశాభిమానము గలవారై నందున, అస్వదేశరాజులకు లోబడి నమచుకొనుటయే వారి కిష్టముగా నుండెను; అవయిని హీరాడ్ స్వకాతి వాఁడు గాక రాజవంశస్థుఁడు కాని హీసకులుఁ డైనందునను దుష్టవర్తనుఁ డైనందునను జను లాతనిపేరన్న ద్వేషించుచుండిరి. అతఁడు ప్రజాసురాగము లేనివాఁ డయినను చిరకాలము రాజ్యము చేసి ఘనుఁ డని విరుదండి జీసస్ జనన మొందిన సంవత్సరమునందే పరమపదము నొందెను. అతఁడు జెహూవలేము నగరమునందు కీర్తమునుచుండిన దేవాలయమును పునరుద్ధారణము చేసి దాని నావళి కెన్నఁడును లేనియన్నతస్థితికిఁ దెచ్చిచేతను బహుకాలముండి యెల్ల యెడలను నిండియుండిన దొంగలను దూపుమాపి రాజ్యమును సురక్షితముగాఁ జేయుటచేతను ఘనుఁ డని పేరొందినను, అతని క్రూరస్వభావమునుబట్టి తా నావళికుఁ జేసినిక్రూరకృత్యములను కప్పిపుచ్చి

యితరులను మోసపుచ్చుట కయి యీమందికార్యములను జేసిన కాని నడుదేశముతోఁ జేయలేదని భావించి జను లాతనియొడ విశ్వాసము వహింప రయిరి. అతఁడు చేయుచు వచ్చిన దారుణకర్మములకు తాళఁజాలక జలుమాటు జనులారనిమోక్ష తిరుగఁబడి కలహించుచు వచ్చిరిగాని యతఁ డప్రచుత్తుఁ డయి తిలయైత్తఁగానే యుక్తనరు యమునగుండు నీవి పెట్టి వందలకొలది కలహకారులను నిర్దయుఁ డయి వధించియు హత కేషులను క్రూరదండవలచాలు చేయించియు కలహముల నడచుచు వచ్చెను. అందుచేత ప్రజ లాతనిధాకు తాళలేక తల్లడిల్లి జొచ్చిరి. రాజ్యకాంక్షచే తాను జేసికొన్న భార్యను, తాను గన్నకొడుకులను, సంపాదించిన కింకరదత్తుఁడు పరులవిషయమున నిగ నెట్టి క్రూరకృత్యములను జేయ సాహసింపఁడు! అతఁడు రాజద్రోహ ము తలఁచిరిన్న పేతువుచేత చేతులార ముగ్గురకొడుకులను జూపించెను. ఈకార్యము లిట్లుండఁగా నతఁడు తాను కట్టించిన దేవాలయములలో నెల్ల రోమకచక్రవర్తిని కొలుచున ట్లుత్తరువు చేసెను. ఈశ్వరుని కొక్కనికే చెందవలసిన యాతాధనమును మనుష్యున కర్పించుట ఘోరపాతకముగా భావించువా రయినందున యాదుల కీ యనాలోచితకార్యముచేత నాతనిమోక్ష ముజింతజేయవచ్చు వుట్టెను. అట్టిజనగర్హితునకు నుతులయి పుట్టినవారిమోక్ష జను లనురాగము గలవా రయియుండుట సాధారణముగా సంభవింపదుగదా! ఆఘముని మరణానంతరమున తుడ్డివారఁబడక బ్రతికిన కొడుకులు ముగ్గురును రాజ్యభాగముల నిమిత్తము తమలోఁ దాము తగవులాడి రోమకచక్రవర్తికి విన్నపములు పంపుకొనిరి ఆచక్రవర్తి వారితండ్రికోరికప్రకారముగా జెహూనిలేము నగరమును గిలిగి యున్నజూడియా యనునుత్తర మండలమును సమేరియామండలమును జేష్ఠపుత్రుఁ డయిన యార్కి-

లాననుకును, జనన్ వానముచేయుచుండిన గాలిలీ యనుదక్షిణాక్షిణం
లమును పెరియానుండలమును ద్విత్రిమపుత్రుఁ డయిన హీరాడ్
అంటిపన్నునకును, ముఱియొక మండలమును కనిష్ఠపుత్రుఁ డయిన
ఫిలిప్పనకును, దేశమును మూడు భాగములుగా భాగించి యిచ్చి
చు గ్గురు సోదరులను మూడు నీచులకు రాజులను జేసెను. ఈకొత్త
రాజులు నర్వప్రత్యుత్తులుగాక రోమకచక్రవర్తికి లోబడినవారయి
మన దేశమునం దిప్పుడు క్రీస్తువారాజ్యగారియధికారమునకు లోబడి
యున్న మహిసూరుమహారాజు మొదలయిన సంస్థానాధిపతులవలె
రక్షితరాజులుగా నుండిరి. జనన్ జీవితకాలములో నెల్లను గాలిలీదేశ
మునకు హీరాడ్ అంటిపన్నే రాజుగా నుండెను. అతఁడు రోమకచక్ర
వర్తియొడల భయభక్తులచూపుచు జనులయొడ దయాశోభన్ముఁ డయి
వ్యవర్తించువాఁ డయినందున, ప్రజ లాతని కొరకమునకు భయపడి
పయికి లోబడియున్నను లోపల నాతని ద్వేషించుచుండిరి; అతని
గూర్చి దుర్వార్తలేగాని యొక్కడవిన్నను మంచికథ యొక్కటియు
నతనినిషయమున జనస్సనకు దివిసోకలేదు. అతఁడు కాపట్యమునకు
పరుపడినవాఁ డగుటచేత తరువాత జన స్మరనికి జంబుక మని పేరు
పెట్టెను.

అతనిసోదరుఁ డయిన మూర్కిలా సంతకంటెను జనకంటకుఁ
డయి యనేక దౌర్జన్యములు చేయుచురాగా జను లాతనివూడ కల
హించి పలుమాఱు దేశక్షోభములు కలిగించుచువచ్చినందున, రోమక
చక్రవర్తి యతనిని ఫింహానపవిహీనునిగాఁ జేసి యాతఁడొక్కవయన
ముఱియొకనిని పాలకునిగా నియమించెను. ఇట్లుకొండలు పరిపాలకులు
మూతినతరువాత పాంటియన్ పై రేటో అనువతఁడు జూడియా దేశము
నకు ప్రభువయ్యెను. ఈవిధముగా వచ్చినరోమక పరిపాలకు లందఱును

దేశములో తమయధికారమును సురక్షితము చేసికొనుటకయి తమ
 లోడిఁగూడ వ్యదేశమునుండి రోమకథలులకు దీసికొనివచ్చి రోమక
 రాజధిహ్ను మయిన వ్యర్థవికార మగు పక్షిరాజవిగ్రహములు రజత
 మయ మయినరోమక చక్రవర్తి యాపమును గలపతాకములను వారి
 చేత నహింపించు చుండిరి. రోమను లాధ్వజములమీఁది విగ్రహముల
 కీళ్వరుని కర్పించెనుపూజలను జేయుట యాచారము. యాములు
 విగ్రహారాధనమును ద్వేషించువా రయినందున, వా రాధ్వజపటము
 లను తమపుణ్యస్థల మయినజెయూసలేమునగరమునకుఁ దీసికొని
 రాసేకుండిరి. అందుచేత రోమకసైనికు లాధ్వజములను తాము దిగడు
 నముద్యోతరపట్టణములలో విడిచి వచ్చుచుండు. ఇట్లు జరుగుచుండగా
 నైలేటు పరిపాలకుఁ డయినతరువాత పూర్వాచారవిరుద్ధముగా నొక
 సారి యాపతాకములను రాత్రివేళ, జెయూసలేము నగరమునకుఁ
 దెప్పించెను. మఱునాటి యొడమకాలమునందు ధ్వజపటములు
 కంటఁబడఁగానే పురజనులలో గొప్ప సంకోభము పుట్టెను. అప్పు
 డసంఖ్యాకు లయినజనులు గుంపుగూడి నైలేటుగ్రహమునకుఁ బోయి
 యాధ్వజపటములకు తమ పట్టణమునుండి పంపివేయవలసిన దని
 మొట్టమొదటకొనుట కయి యాతని దర్శన ముపేక్షించి వేదియుండిరి.
 ఆతఁడు వారి మొట్టమొదటింపక వారయి దహనారాత్రములు తన
 గున్యుమునద్ద వేదియున్న తరువాత సభాభవనమునకు రావలసిన దని
 వారికి వర్తమానము పంపెను. తత్క్షణమే జను లతఁడు తమ ప్రార్థన
 నంగీకరించు నని భ్రమపడి యతఁ డాజ్ఞాపించి నట్లుచేసిరి. కాని యతఁ
 డంతకుముందే సభాస్థానమునంతను ఆయిథపాణు లయినసైనికులతో
 నింపివేసి, గొట్టెలమండము వలె నిరాయుధు లయినద్రువజనులను
 దొడ్డిని పెట్టిన తరువాత కత్తులను చూసికొనియున్న వీరభటులను

లోపలికి రక్తింది, తరువాతనికను విడిచి యిండ్లకు తిన్నగా పడుని
 పక్షమున, నొక్కసారిగా జనుల వందలీది జరిపించెన నని తె
 రించెను. వారా భర్తవమున గణచూత్రమును బాకక ధైర్యముతో
 నిలువఁబడి, తాము ప్రాణముల ననునఁ బోగొట్టుకొందుము గాని
 యాశ్వరద్రోహకర మునవిగహారాధనమున కొడఁబడనేర మని
 యేకవాక్యముగాఁ బలుకుచు సామచరణమున కొప్పుకొని సాగిల
 పడి, తమ యందఱి తలలను నఱకింపవలసిన దని మొదలొగ్గిరి.
 లంతట వైశేట్ వాడిదైర్యస్థైర్యముల కద్భుతపడి తన పట్టుకలకు
 విడిచి ధ్వజపటములను పట్టెను. మొక్క బాహ్యప్రదేశమునకుఁ
 గొనిపోవున ట్లుత్తరువు చేసి పోయెను. పివేసెను. ఆకాలమునందు
 దీపరిపాలకులబహు నధికారము చెల్లించుచు రోమాపురమునందు
 పైబిరియ న్ననునతఁడు చక్రవర్తిగా నుండెను. వీరి పేరులనే జనస్సు
 తఱుచుగా విడుచుండెను. రోమక చక్రవర్తిచేరి నియమింపఁబడిన పరి
 పాలకు లందఱును సామాన్యముగా క్రూరు లయి జనుల కొత్తుడు
 కలుగఁజేయుచుండిరి; ఆచుష్టాధికారులు జనులనుండి సాధ్యమయినంత
 యొక్కవపచ్చు నాకిర్పించుటయే తమపరిగా భావించుచుండిరి కాని
 చేకఁజేయనిమిత్తము పాటుపడుట తమయర్హత్యమని మరీ లేకమును
 చింతింపకుండిరి. జనులు మనస్సులో వారిని ద్వేషించు చుండినను
 దుర్బలు లయినందున వారిసైనికులమునఁజ నేమియుఁ జేయనేరక
 ప్రబ్బలిల్లుచున్నక్రోధాగ్నిని మ్రొగి తమ ద్వేషమును లోలోపలనే
 యడఁచుకొనిపయికికాంతలవలెలోఁబడినడచుకొనుచుండిరి అయినను
 సాహసీకు లయినదుమకువారు కొందఱు వృషకు తిరుగఁబడి కలహ
 కారులయి ప్రాణములకు తెగింది నంతఁభయు కలిగించుచు వచ్చిరి.

అట్టివారు దేశాధిమానముచే జేయుచువచ్చినట్లని నిష్కల మగుటయే కాక యందువలన ననేకానర్థములును పాణినియు గలుగుచు వచ్చెను. తనదేశముయొక్క స్వాతంత్ర్యమును మరల స్థాపించి గోరి గాలిలిదేశస్థుఁ డయినవాడ న్ననువాఁడు దేశాధిమానమాననీయులయినవేగిరకాండ్రును మొట్టకేళ్ళుకొని ధైర్యముతో పోరాడి పరాజితుఁ డగుటయు, తన్నులయున దేశస్వాతంత్ర్యము ననుమాత్రమును సాధింపలేకపోవుటయేకాక నిష్కారణముగా రక్తప్రవాహములు కట్టింది దేశాధిమానులపాణినియులను గోలుపోవలసి వచ్చుటయు, మొదలుగాఁ గలకథలను చిన్నతనములో జీసస్ వేచాఁడు విని యుండును. స్వచ్ఛందవృత్తి ననుభవించి బ్రతికినతను కిరీతులకు బోఁబడి వారికి దాను లయి యుండివలసిగతి పెట్టుటచేతను, ప్రజాపీడ కలుగు నట్లుగా దుష్టులయినపాలకులను తమదేశము నేనిచ్చిపాపమున కయి భగవంతుఁడు తిమ్మ శిక్షించునన్నభితిచేతను, పరిపాలకులు వీరపాద యని చూచిక బాధించి తమవద్ద పన్ను లధికయుగాఁ గొనుచుండుటనుఁజిట్టి వారు తమస్వక్రమముగా దోచుకొనుచున్నారని దృఢముగా నమ్మి యుండుటచేతను, రోమనులమీఁద ప్రజల కంతటి విద్వేషము కలిగెను. జనుల కత్తులకర మయినయీపన్నులను తండ్రిని విని స్వదేశస్థులయిననుఁకరులయొ దుంచఁబడెను. అందుచే జనులు వారి నధికపాపాత్ములనుగా భావించి, రోమనులకంటెను నుంకరుల నధికముగా గర్హించు దుండెరి. ఇటువంటిపనుములలో నెల్లవాడును తమస్థులస్థాయముగా బాధించు చున్నకూర్కొకరులహస్తయలనుండి విడిచింది రిక్షించుట కయి నర్వరక్షకుఁ డయినయీశ్వరుఁ డొక్కరక్షకునికీర్షణముగాఁ బంపకమాఁడ డనియాశ పడి నిరీక్షించుట మితగాదు. దేశముయొక్క రాజ్యాంగస్థితి నింతటి విడిచి పెట్టి యందుకు నేచ్చ

ప్రజాంగశిరికి వత్తము. ఇట్లు ప్రభువులు ప్రజాపీడకు లగు యుండఁగాఁ
ప్రజలును తమలో నైకశుత్యము లేనివారయి యంతర్భేదములలో
ముగిసి యుండిరి. స్వదేశీయులే భేదావము లేనివారయి యొక్క
మాటమీద నడుచుకొనుచు రయికపక్షగుఱు, విదేశీయు లయిన
రోమనులకు వారిని విధేయులను గాఁ జేసికొని నిరంకుశాధికారము
చెల్లించుట దుర్భరము యుండును. జనులలోఁ గలపలుతెగలవారు
పర్వతస్పర్శ గలవారయి రోమనులను దెప్పిండుకట్ట తమలోఁ
దమ్మును దేప్పించుకొనుచుండిరి. ఆకాలమునం దచ్చటిజనులకు
ముఖ్యముగా మూఱుభాగములుగా విభజింపవచ్చును. వారిలో ప్రముఖులు
పెద్దవారే లనఁబడువారు. యూదులలో వారు ప్రభుజాతివారు,
వారు తాము ప్రాచీనప్రభువంతరివార మని గర్వించు జనులతోఁ
గలసిమెలసి యుండకుండిరి. వారే యిచ్చుమిచ్చుగా నెల్లదేవాలయ
ములకు నధికారి లయి ధర్మకర్తలుగా నుండిరి. వారు మహావీరులు
ను ధనవంతులునయి రోమనుల కనుకూలులుగా నుండిరి. నిజ
ముగా వారు హృదయములో రోమనులమీఁద ప్రేమగలవారు కాక
పోయినను, స్వలాభము నపేక్షించి తాలోచితముగా వారియెడల
మిత్రభావమును పెహించి యుండిరి. రోమనులును వారినే దేశము
లోనియధికారిపదములయందు నియోగించుచుండిరి. వారు జననమ్మ
తులు కానందున జనులకే రాజ్యస్వాతంత్ర్యము లభించె యిట్లందిన
పక్షమున వారి కానియోగము లుండవు. వారికి పూర్వనిబంధము
లోఁగిలిఖితధర్మములుమాత్రమే ప్రమాణములు; వారికి పెరలోఁజీవ
నమునందు విశ్వాసము లేను.

ఫారసీ లనుమతియొక తెగవారు సంఖ్యయం దధికు లగుటచేత
దేశమున ప్రబలులుగాను జనులలో మాట చెల్లుటనీ కలవారుగాను

నుండిరి. జీసస్ కాలమునందు లెక్కకు వా రాణునేలుమాత్రమే యుండినను, వారిపక్ష మవలంబించినవారు బహుసహస్రన భ్రాతృకు లుండిరి. వారు తాము జనపామాన్యమునకంటె నధికల మనియు మరి శుద్ధుల మనియు భావించుకొనుచు నదా తాము నైస్తికత్వమును కాపాడుకొనుటకు పాటుపడు చుండిరి. నద్దుసీలకు పూర్వనిబాధన మొక్కటి తక్కు ప్రమాణాంతరము లేదు; ఘోరనీలకు పూర్వనిబాధ వగుమాత్రమే కాక యైతిహ్యములును రాబ్బీ లవలకు గురుపరంపర నుండి వచ్చుచున్నవనవాయులును గూడ పరమప్రమాణములు. ఐతిహ్యము లాదికాలమునం దీశ్వరముఖముం వెలువడి పారావర్త్య ముగా వచ్చుచున్నవని వారికి నమ్మకము. వారివంశపరంపరాగత పూర్వసంప్రదాయములలో నుండి విన్న యున్నను, అరేబయు లనంగతము లైనవి. వారియైతిహ్యసర్వములలో రాక్షసులు దీపము లెట్లు వెలిగింపవలయునో వెలిగించినదీపముల వెట్లు కాపాడవలయునో మొదలయిన జల్పాంశములనుకూడా సూక్ష్మము లయినవిధు లుండెను; ఆవిధులను మీటి వేయవిధముగా దీపము వెలిగించుట నహితము వారిలో గొప్పపాపకార్యము. అహంవిషయమునను, వస్త్ర భారణవిషయమునను, దేహయాత్రవిషయమునను, వారికి సంప్ర దాయసిద్ధము లైనమనావశ్యకాచారములు పెక్కు లుండెను; ఆసం తము లైనయాయాచారములలో సూక్ష్మోసిసూక్ష్మ మయినమొక్క విధి సతిక్రమించి నడిదినను పావము వచ్చి చూటుకొనునని వారి సిద్ధాంత మగునందున వారీబాప్టోరర్మి ననుష్ఠించుటలో మహా శ్రద్ధాభిప్రయముండిరి. ఈర్మరతులు నీతిని న్యాయమునువిడిచినను కర్మానుష్ఠానమును విడవకుండిరి. ఇట్లుగొలుచుకొనుపవాచాచితములు చేయుచు స్థాగతిస్థుల మనుకొనిపియ్యాభిషేకులు మిత్రోన్మత్తులయిన

మనదేశపుబ్రాహ్మణోత్తములవలెనే లోకములో తాముమాత్రమే పవిత్రులమనియు నితరు లందఱుమ శర్మభాష్యులైనయెవవిత్రులనియు నెన్నికొని సంశోధనకు చుండిరి. ఇట్టి ధర్మవ్యతను జూచి యుచుష్టానరు లని పామరజనులు వారిమొదల నత్యంతగౌరవముకలవారై భక్తి చూపుచుండిరి. ఘోసీగోత్రమయిన స్థానముల యందు సంపూర్ణవిశ్వాసము కలవారై శుద్ధవృద్ధులునుతోనే కర్మలొనరించుచుండినారు కొందఱుండిరికాని మౌండు వేషధారులై జనుల మెప్పుకొను పుణి కర్మిష్టులైననువారునులై నట్టియు తమిక్కుతరులు భక్తులనుకొనుటకయి వీధులదివరలను నిలువఁబడి దీర్ఘప్రార్థనలు చేయుచుంభికులుగా నుండిరి. ఇట్టివారు బ్రాహ్మణులవలె నిష్ఠాపరులవలె గవఁబడినను లోపల స్వప్రయోజనపరులును దుష్టులును నై నిజముగా పారమార్థికచింత లేనినికృష్ణులుగా నుండిరి. నెద్దూసీలు ఘోసీలను వంచకులని యాక్షేపించి వారియాచారములను పరిపాసించుచుండిరి. ఘోసీలు నెద్దూసీలను కర్మభక్తులైననాస్తికులని దూషించుచు వారు రోమనులవలెయున నుండుట యాధారము చేసికొని జనులకు వారిమీఁద ద్వేషాన్నినింపులుకొల్పుచుండిరి. ఇదిగాక యాయురతెగలవారికిని పరిస్పర్దవేషకారణ మింకొకటి కలదు. ఘోసీలు పరలోకజీవమునందు విశ్వాసము కలవారు; నెద్దూసీ లట్టి విశ్వాసము లేనివారు. అందుచేత పరలోకజీవనవిషయము యీరెండు తెగలవారికిని తఱుచుగా వివాదములు సంభవించుచుండెను. పరలోకమును ముప్పేక్షించి ప్రవర్తించనివలయున నివాలోకవర్తనము శుద్ధముగా నుండదని ఘోసీలు వాదించుచుండిరి; నందిగ్ధ మయినపరలోకమును పొందఁగల దని యివాలోకకృత్యముల ముప్పేక్షించురని నెద్దూసీలు వాదించుచుండిరి. ఈవివాదములలో దురాగ్రహణేకముచేత సుఖయ

వక్షములవారును వాదాంశమును విడిచి యుద్ధాపలను దూషించుచు ద్వేషించుచు, బారియం దొరలు లేనిదోషముల నారోపించుచు శుష్క కలహములతో కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. ఫారిసీలలో నాయకులుగా నుండువారు లేఖకులనియు, సద్దూసీలలో నాయకులుగా నుండు వారాచార్యులనియు, పియబడు చుండిరి. పట్టితక్కువమంటఁ బుట్టింపఁ దియినను తనవిద్యానామధ్యాదులవలన లేఖక పదమును బొందిపచ్చునుగాని యాచార్యపదమునుమాత్ర మొక్కనిమ్మిలని సూనతవలనఁ దక్కి మార్గాంతరమునఁ బొందుటకు శక్తియు కాదు. లేఖక పదమును బొందఁగోఁ పత్రిపునఁను జేరూప లేమునగరము వకుఁ టోయి యొక్కడ ధర్మశాస్త్రాభ్యాసము చేయవలెను. అట్లు చిరకాల ముక్కడ గుగుకుశూప చేరుచు సభ్యమనము చేసిక తరువాత నాతనికి లేఖకపట్ట మియ్యఁబడును. ఆకాలము వందు ముద్రాయంత్రములు లేఁండున నమస్తప్తమములను చేతులతో వ్రాయవలసినదే. మతగ్రంథములను నిగ్ధవ్రముగా లిఖించువారంటచేత వారికి లేఖకు అన్ననామము వచ్చింది. ఈలేఖకులలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధులయినవారు రాబ్బీ అనఁబడు చుండిరి. ఆపదమునకు విద్వాంసులని యర్థము.

ఈరెండఁ తెగలవారును గాక యాదేశమునం దప్పు డెన్నీరు అని చెప్పఁబడెను మఱియొక తెగవారుకూడ నుండిరి. జీసస్ కాలమునందు వారిసంఖ్య నాలుగువేలకంటె సభిక్ముగా ముందెను. వారిండు విండుగా మనదేశములోనిసన్యాసులను బోలినవారు. వారు మకములయం దనేకులు గుఱుకూడి యుండి సాముదాయకస్వత్వమును విభాగములు లేక యొకమగా నసభించుచుండిరి. వారు లోకకవ్యాపారములయందుఁ బ్రవేశింపకు. ఫారిసీలవలెనే తమకు నియమ

తము లయు యున్నకర్మలను శ్రద్ధాభక్తులతో నాచరింతురు. వాగు మొత్తముమీఁద దయార్ద్రపృథ్వీదయులును మంచివారును నయి యుండిరి. వారు నూంపభక్షిణురూపానాదులను వర్జిది నిమిత్తా హారలై యుండిరి. వారు రాజ్యాంగవిషయములలో జనులతోఁ జేరి పోవుటచేరిను, యుద్ధములను వాణిజ్యాదుల కుంపిలిమోనిము లను విడిచివారి గుఱుచేరిను, జనులకు వారిచర్యలు విరివడవు. ఘోరినీలల వారు ఎవలోకి జీవనమును నమ్ముటయే కాక వారికింటి నొక్కమిట్టెక్కవ యెక్కి దేవతావేశము, దేవతానామోత్సాహము, మొదలైనవానినికూడ నన్ని యిడిరి. శౌద్ధ సత్యోపవసం గొంత వఱకు వీరిట్లయిరని యూహి పఱచుచున్నాను.

ఈ చెప్పఁబడినవారు గాక యీశాకాలములో కుటికొన్నితెలవా రుండిరికాని వారంతగా ముఖ్యులు కాదు. సమరితానులని యొక మిశ్రజాతివా రుండిరి. వారిని యూదు లంకఱుకు గర్హించి తక్కువగాఁ జూచుచుండిరి. వ్యవహారవిచ్ఛిన్నులైబృహిద్ద తాచాస్యలును లేఖకులును పెద్దలును జేరి యున్నసభవారియం దుండెనుగాని కుఱుగ దండనాధికారిమునుమాత్రము గోమను లానిభవారినుండి తొలఁగిందిరి.

లవ్యదేశీయులు వచ్చి దేశము నాక్రమించుకొని ధనాక్షిణము నిమిత్తమై ప్రజలను నానావిధముల బాధించి జొచ్చునచ్చును ఈ మూర్ఖబింధులనుండి విముక్తులను జేసి రక్షించుట కయి జనులు రక్షకుని నిమిత్త మెదురు చూచుట నింత కాదని యీవిఱకే చెప్పియున్నాము గదా! ఈయాశను వారిపూర్వగ్రంథములలో ప్రవక్తలు చెప్పినభవిష్యత్కథనములు బలపఱచినవి. ఆకాలమునందలియూదు లందఱును గోమనులను పాఱఁదోలి యన్యాయకాలత మైసతిను దేశీయును మరల

తమశక్తి ము చేయుటకై తమమతగ్రంథములలోఁ జెప్పబడినప్రకారముగా దేవుడు మెస్సయూను బంపునని దృఢవిశ్వాసము గలవారై యుండిరి. మెస్సయూ తమవదమునకు సీయూభాషలో నభిషిక్తుడని యుగము; క్రీస్తునునది క్రీశుభాషలో దీనికి పర్యాయపదయ. భక్తరక్షణమునిమిత్తమై యీశ్వరుఁ డొక్కరుహానుభావుని నభిషిక్తుని జేసి బంపునని పూర్వపుదీర్ఘదశ్యము మతగ్రంథములలోఁ జెప్పినవాక్యములనుబట్టి యట్టి మెస్సయూ నచ్చుట కప్పుడు నమనము వచ్చిన దని నిర్వహింపఁగలముగాఁ దలంచి యుండిరి. ఈశ్వరుని చే నిభిషిక్తుడై పునఃబడిన రక్షకుఁ డితఁడే యన్నవిశ్వాసముతోనే జీవన్మును జనులు క్రీస్తుని పిలుచు నారంభించిరి. అయినను జనులు ప్రారంభదశలో తిమ్మసాపములనుండి రక్షించుపర్యభువు నచ్చునని యెదురు చూడక తమశత్రువులను సంహరించి దిగ్విజయము చేసి నిర్విరాజ్యమునకును తెరవాసలేముగఁగఁగఁగ రాజధానిచేసి లోకము లోని నిర్వసింపదలను తమ యధఃముచేసి తమకుమహమ్మత్వమును కలిగించి యేతెడు ప్రభువు నచ్చునని యెదురు చూచుచుండిరి. ఆకాలమునందెల్ల వారిలహృదయములలోను మెస్సయూయొక్కరాకను గూర్చినచింతను మించినచింత వే తొడిగి లేదు.

రోమనులు వచ్చి దేశమును జయించి జనులస్వేచ్ఛావిహారము నకు భంగముకలిగించి వారిని నిరోధించి పన్నుధికముగా గ్రహించి వారి కొత్తకు కలుగఁ జేయుచుండినను, జనుల నొండొరులలోఁ బోరాడనీయక తుడఁచియుంచి దేశమును స్వస్థపఱిచి వాణిజ్యాదులు నిరపాయముగా సాగు నట్లు చేసిరి. పుణ్యత్వమువారి సేనాబాహుళ్యమునకు భయపడి దేశములోని దుష్టజను లడఁగి యుండివలసివారయినను వారి పౌడయములు మాత్ర మత్యంతిని నిడువక తమ

స్వేచ్ఛాచరణస్వభావమును జూపుట కయి నమముము కొఱకు ప్రతి
 యీయించుచును. ఈ వత్సగో మతోన్నాన మెల్లమొదల వ్యాపించి
 వ్యవసాయవృత్తములలోను నెలవుకొనగా మెప్పుచూపిచ్చు యెల్ల
 వారిని పట్టుకొనెను మెప్పుచూ వచ్చి దుష్టసంహారము చేసి ధర్మ
 సంస్థాపనము చేయునని యాబాలగోపాలముగని సర్వీయుండిరి. కృతి
 యుగమెప్పుడో కడచిపోయిన దని యిక్కడ మనవారి నమ్మకము.
 కృతయుగము చూచు రానున్న దని యిక్కడవారి నమ్మకము;
 పాలస్తీన్ దేశములో వారిదీర్ఘ దుబు వందలకొలది సంవత్సరముల
 క్రిందటనే యావజుకు పుట్టివెరిగినవా రందఱి కంటెకు నధికబుద్ధి
 మంతఃకును బలవంతుఁడు నయిన యద్భుతశక్తి సంపన్నుఁడగుఁడు
 తొక్కఁడు తమదేశమునం దుద్భవిల్లు నని పలికియుండిరి. అతఁడు
 మానవకోటి వంతను శాశించుననియు, సమస్త దేశములవారును వచ్చి
 యాతనిపాదము లాశ్రయించి కొలుతురనియు, వారు వదించియుండిరి.
 అటులిరువార గ్రంథకర్త లావాక్యములను మఱిది యాఁఁడు
 యూదులలోనే పుట్టు ననియు, దేవదేవతమునం దుద్భవించి పూర్వ
 రాజవంశమును మరల మధ్యరణము చేసి లోకమున కింతకును ప్రభు
 వగు ననియు, తొంటికంటెకు విప్లవముగా వ్రాసిరి. పరరాజుల పాల
 నము ఎలన జరులలో కష్టము లధిక మయినకొలఁదిని ప్రజల మనస్సు
 లలో లోక శేత యగు రాజునుకూర్చివదిలి యధికము కాఁ జొచ్చెను.
 అట్టి ప్రభువు శీఘ్రముగా వచ్చి 'తమ కష్టములను గట్టెక్కింప
 వలయు నని పురుషులను స్త్రీలును బాలుకును పృథ్వును సర్వజను
 లును సదా తమచిత్తములలోఁ బ్రార్థించుచుండిరి. వారిలో ననేకులకు
 స్వప్నములో నహారము మెప్పుచూ వచ్చునట్లే కనఁబడు చుండెను.
 వారికి రాత్రివివమును మెప్పుచూ చింతయె లవసంతకగా నుండెను.

అతఁ డెక్కడ పుట్టునో, ఎట్లు కవఁబడునో, తొలుత నేకాంకియులు చేయునో, యన్నవిషయములలో నభిప్రాయభేద మున్నను మెస్సయూ వచ్చు నన్నవిషయములో నెవ్వరికి వఁబుమోత్తమునుచుండేహములేదు. మఱునాఁడు సూక్ష్మఁ దువయించు నని యెంతనిశ్చయ ముండెనో మెల్లవారిదుపస్థులకును మెస్సయూ వచ్చునగుటయు వంతెదృఢనిశ్చయ మయి యుండెను; కొందఱు మెస్సయూ నేట రేపటఁ బుట్టఁబోవు చున్నాఁడని తలఁచుచుండిరి; కొందఱావఱకే పుట్టి తమలోఁ బెరుగు చున్నాఁ డని తలఁచుచుండిరి. కొందఱు నేఁడో రేపో దర్శన మిచ్చి లోకమునకు తనరాకను ప్రకటించు నని తలఁచుచుండిరి. ప్రజలలోని పలుతెగలవా రితరవిషయములలో పరస్పరవైషమ్యము కలవారుగా నున్నను, ఈవిషయములో మాత్ర మెల్లవారును నేకీభావము వహించి యుండిరి. ఎన్నీమలు జనులు దుర్మార్గు లగుటవలన నతఁడు దర్శన మిచ్చుకొన్నాఁ డని పలుకుచు జనులను నన్నాస్థివర్తులు కం డని బోధింపఁ జొచ్చిరి; ఫారిసీలు మెస్సయూ తమలోనే పుట్టి రాష్ట్రములో నున్నతస్థానము లను తమ కిచ్చు నని వంతుఁపించు చుండిరి. సద్దుమ సీలు తా ముత్తమకులీను లగుటచేత తమలోనివాఁడే యొక మహా పురుషుఁడు తాను మెస్సయూ యగుట యెప్పుడో ఘోషించు నని కనిపెట్టుకొని యుండిరి. సామాన్యజనులు మెస్సయూ యెక్కడనో జనన మొంది తమలోనే గూఢముగా మెలఁగుచున్నాఁ డనియు, అతఁడు లోకమునకు త స్మాతఃగించుకొనుట కయి యుక్తసమయము కొఱకు ప్రతీక్షించుచున్నాఁ డనియు, నేఁడో రేపో యెప్పుడో యే నిమిషముననో యేవెండుగనాఁడో బయలఁ బడు ననియు, తలఁచి యాతని దర్శింప నతికుతూహలు లయి యుండిరి. పూర్వదీర్ఘదర్శులు చెప్పినవచనములను బట్టి మెస్సయూదర్శన మిచ్చిన మఱునటి నిము

మము నుండియు తా మంతఃకును ముఖమును భాగ్యవంపన్నులు నగుదు
మనియు, ప్రపంచమున కంతకును తెరవాసలేము రాశభాని యగు
ననియు, భూమిమీఁద యుద్ధములును విపత్తులును రూపు మాయ
ననియు, దుష్టశిక్షణమును శిష్టగర్వమును కలుగు ననియు, పశువ్ర
ముతువులలోను సంవత్సరము పొడుగునను వృక్షములును సస్యములును
ఫలవృద్ధియు లయియుండు ననియు, క్రూరమృగములు సహితము
తమ క్రూర్మమును సహజకైరమును విడిచి సింహమును మేకయుఁ
గలిసి యేకముగా నొక్కచోట వాసము చేయు ననియు,
వ్యాధులును బధిరత్వాదు లయినయఁగనై కల్యణములును లేకుండు నని
యు, మెస్సయూ తెరవాసలేములో పరిశుద్ధు లయిన ధర్మములను
స్థాపించి యేలునవ్వుకు తమదేశము భూతలస్వర్గ మగుననియు, వారి
యెన్నిక.

దేశ మీస్థితిలో నున్నప్పుడు సమవదుమి నొకానొకఁడు దేవు
నిచే బంపఁ బడిన మెస్సయూ తానే మని బయలుదేలు చుండెను,
అప్పు డాతని చుట్టును నందల కొలఁది జనులు చేరుచుండిరి. ఇట్లు
మెస్సయూ నని బయలుదెడలిన ప్రతిపురుషుఁడును తాను సహాయ
సంపదలేసినవా డయ్యెను మతోన్నాదముచేత శత్యాశక్యవిచారము
లేనివా డయి తానొక్కఁడే రోమనుఁడు పాఱఁదోలి దేశము నుద్ధ
రింపఁ గలుగుదునన్నపూర్ణవిశ్వాసముతో వెలువడి దురాగ్రహవేళ
ముతో దేశక్షోభమునకు నువక్రమింపఁగానే రోమను లట్టివారిని
బట్టి సంహరించి యాక్షోభము నడఁచివేయు చుండిరి. అట్లు వెలువడిన
వానికెల్లను చావు నిశ్చయమే యయినను మతావేళపరవశత్యము చేరి
మరణమునకు వెలువక యట్టివారైనకు లొకరితరువారే నొకరు నురల
మరల బయలుదేలుటనే యుండిరి. పతితు లయిన పరరాజులను దేశ

మునుండి తఱిమివేసి రాజ్యమును నిష్కంటకము చేయుటకై తమిష్టాశ్వ
 దుఃఖ వంటె ననియుఁ బాము దుర్జయుల మనియు నమ్మి మహోన్మా
 దమువలనఁ గలిగిన వీరావేశమునుగొని వెలువడి యీసంవత్సరము
 కొండలు పూణములు కోలుపోగా, ఆముఱువటి సంవత్సరమే యట్టి
 వారు మఱికొండలు వెనుకటివారిమరణభయము మఱిదిపోయి యెప్పటి
 విశ్వాసముతోనే వెలువడి యరల మరల రోమములవ్యతాపాగ్ని
 కావూరి యగుచుండిరి. ఇట్టి రాజద్రోహులను చిత్తశుద్ధి చేసి దేశ
 ఖోభము నడచుటలో క్రూరులుగా నుండినను రోమము లితర విష
 యములలో జనులస్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలిగించక మన్నించు
 చుండిరి. ఈసర్వజనసంఖోభనముమును జేసె స్సెట్లుప్రవర్తించెనో,
 అతనిమన స్సెట్లుండెనో, మొదల లగున విషయములు ముందుముదిదు
 వివరింపఁ బడును.

మూడవ ప్రకరణము.

జీవన్ ముక్తి బోధనారంభదశ.

మొదట ధర్మలోఁ బడి విశ్రాంతి గానక యెల్లవారును వ్యాకులస్థితిలో నున్న యీకాలములోనే జీవన్ ముక్తి మొదట, 'కేనా, సగరమునందు జనులకు ధర్మబోధ చేయనారంభించెను. తన కొడుకు పసికాఁగించి పృథ్వితి పొందకమునుపే జోషభ పరలోకగతుఁ డయ్యెను. ధర్మయొక్క మరణానంతరము మేరీ కుటుంబమునకు యజమానురా లయి నాజరెత్తు గ్రామమును విడిచి తనవిడ్డలతో, 'కేనా' పట్టణమునకు లేచిపోయి యందు నివసించినట్లు కనఁబడుచున్నది. మేరీ కుటుంబ యాజమాన్యమును వహించుటకు బట్టియే యేకనామ భారు లయిన యితరులనుండి యతనిని నేఱుచేయవలసినవృద్ధాకాలపు వారు జీవన్మువకు మేరీ కొడుకయిన యనువిశేషణమును కేర్చుచు పిచ్చిరి. నాజరెత్తు గ్రామమునకు జాము ప్రయాణములో నున్న యీకేనాపట్టణ మొకవేళ నామె పుట్టినిల్లయి యుండవచ్చును. తన యావనదశలో కొంతకాలము జీవ స్థిపట్టణమునందు వాసము చేసి యిక్కడనే ప్రప్రథమమున మతిబోధ కుపక్రమించెను. జీవన్మువ కప్పటికే వివాహము కాలేదు: అటురువాత సహిత మతః జెప్పడును వివాహము సమీపింపక యావజ్జీవమును బ్రహ్మచారిగానే యుండెను. బాల్యమునుండియు నాతని ప్రేమ మొకప్పుడును కళత్రాదులైన యిహలోక విషయములమీఁదికిఁ బోక యెల్లప్పుడును పరమేశ్వరుని మీఁదికి పోవుచుండెను. అపరిమితస్థితిలో నున్న యీకాలములో నాతనిజ్ఞాన మెట్లు దినదినాభివృద్ధి గననో, ఎట్టిధ్యానమార్గముచేత కడ

పట నతః శబ్దః యాశ్వరై కపరాయత్త మైసవిశ్వలతుతోత్సాహా
 మాను పాండః గలిగెనో, తెలియవు. విభూతముగా నాలోదించి
 చూడఁగా నితరజనసాహాయ్యముచేతను మతగ్రంథసాహాయ్యము
 చేతనుగాక స్వబుద్ధి విశేషముచేతనే యాతని కట్టి యుత్తమజ్ఞాన
 పదని లభించినట్టు తోచుచున్నది. అతఁడు చూపిన యాశ్వరీవిష
 యక మైన యాయుత్తమజ్ఞాన మాతనికి యూదులమతమువలనఁ
 గలిగియుండదు; అనుతమునం శబ్దనిర్మలబోధ మున్నట్లును గానరాదు.
 ఈశ్వరుఁడు సర్వజనులకును తండ్రి యన్న నీశ్వరుజ్ఞాన మెట్లో
 యాతనిహృదయ ఫలకమునందు శిలాక్షరమువలె దృఢముగా లగ్న
 మయి యెప్పుడు నెడఁగొను కుండెను. అందుచేత నాతనికి తండ్రి
 యన్నపద మీశ్వరపదమునకు పర్యాయపద మయ్యెను; అతః దీశ్వరు
 నెప్పుడు పేర్కొనవలసివచ్చినను తండ్రియనియే సంబోధించుచుండెను.
 అంతేకాక యావరమపితియొక్కయాజ్ఞ లాతనియంతరాత్మకునదావినఁ
 బడుచున్నట్లుండెను. పయినుండి వచ్చి యాశ్వరీఁడు ప్రత్యక్ష మైనట్లు
 గాని, యతః దెప్పుడును భావించలేదు; అడఁ దీశ్వరుని తనహృద
 యములోనే చూచుచు మనస్సు చేతనే సర్వదా యాశ్వరసాన్నిధ్య
 సాంగత్యము లనుభవించుచుండెను. అతఁడు తా నీశ్వరునిలోనే వసించు
 చున్నట్లు దృఢభావన కలవాఁ డయి భౌతిక నేత్రములతోఁ జూడక
 పోయినను జ్ఞాననేత్రముచే నీశ్వరుని నందర్శించి యానందించుచుండెను.
 మన దేశమునందలి యహంబ్రహ్మల వలె నతః దెప్పుడును తానే
 యాశ్వరుడ నని భావించుకో లేదు. ఈశ్వరుని తండ్రినిగా భావించు
 కొనుచుండుటచేత తా నీశ్వరపుత్రుఁడ ననిమాత్రము దృఢముగా
 నమ్నియుండెను. ఈయాచూఢజ్ఞాన మంతయు నాతని కొక్కసారిగా
 నలనశిం దని చెప్ప వలనుపడదు. ఇది చిరకాలాభ్యాసము వలనను

సీర్సాలో చన విలసను గలిగివఫల ము యుండవలెను. జనన దృష్టి కీర్వరు; జెల్లవారిని తండ్రియగుటచేత విడ్డలంబలు నాతనిని ప్రేమింప వలసినవారే కాని యెవ్వరు నాతనికి భయపడవలసిన పని లేదు; యూదులు తమతమ ప్రకారముగా భావించుకొనునట్లీర్వరు; డొక్క యూదులకే కేత యయి వారిరక్షణముకొరత కిరరులను సంహరించెను (కూరుడు గాక యాతనిదృష్టియం జెల్లవారిని సమానముగా కాపాడెను సర్వకారణ్యుడైన లోకపిత యయి యుండెను. అతఁడందఱు చేత తనదేశమువారి దురభిమానమును వదలి యీర్వరునియొక్క సర్వజన పితృభావమును లోకములో స్థాపించుటకొరతే యువటి నుండియు పాటుపడఁ జొచ్చెను. తాను నెలకొల్పఁ దలఁచుకొన్న యాసిద్ధాంతము సతఁడు సాధారణముగా “ఈర్వరరాజ్యము,” “పరి లోకరాజ్యము” అనుపేరులతోఁబిలుచుచు వచ్చెను. ఈపదము లక్కడి వారి పూర్వగ్రంథములలో నుపయోగింపఁబడినవే కాని యతఁడు ప్రత్యేకగా కల్పించినది కావు. ఈపదముల కచ్చటివారు తమతమ బుద్ధ్యన పారముగా ననేకులనే కార్థములను జేసికొనుచుండిరి. ఈర్వర రాజ్యము మానసికరాజ్య మనియు, ఎల్లవారు నీర్వరాజ్యకు లోఁబడి నడుచుకొనువారగుదురేని యీర్వరరాజ్యము లోకములో స్థాపన మగు ననియు, జీనస్థుయొక్క యభిప్రాయ మైనందున సతఁడాపదములను తదనుగుణ మైన యర్థమునందుఁ బ్రయోగించుచు వచ్చెను. అందుచేతనే యీర్వరరాజ్య మొక్కడ నున్న దని యుత్తరులు తన్నడిగి నప్పుడతఁడు మీమనస్సులోనే యున్నదని వారి కుత్తరము చెప్పుచు వచ్చెను. అతఁడీర్వర సాన్నిధ్యమును తన మనస్సులోనే యుండు విందువాఁడైనందున, ఆచార్యవదేశములవలనను బాహ్యకర్మల వలననుగాక యొక్కమానసికభక్తిచేతనే యీర్వరుని చింతఁ దగు

వనియు, భ్యావమార్గముచేత నీక్వరసాగత్యమును జూచి నమస్త
కార్యముల నీక్వర పీఠికరముగా నాచరించుచు నీక్వరునివలె పరిశుద్ధ
వర్తనమును బొందుటయే యానందదాతుక మనియు, నన్నియితరుల
కంటే బోధించుచుండెను.

ఈ బోధనల మూలముననే దురాగ్రహావేశముచేత మఠా
చార్యు లాతనిని ద్వేషించి దూషించు బూసరి. కన్దులు మూసరిని
ప్రార్థించునప్పుడు జనులు తమ్ము చూచుచున్నారో లేదో కనిపెట్టుట
కయి నడుచు నడుచు కన్నులు తెరిచి చూచుచుండుటయు, ఇతరులు
తమ్ము దాతలని చెప్పకొనుట కయి డంబముతో నలుగురును చూచు
నట్లు దానములు చేయుచుండుటయు, తమ్ము పుణ్యపురుషు లని జను
లనుకొని గౌరవించుట కయి భక్తవేషమున కనుకూలముగా వస్త్ర
భారణము చేసికొను చుండుటయు, శోనుగాఁ గలదాంధిక వ్రతముల
నతఁ డనుదినమును ఘరిసిలలోఁ జూచి రోతవడి, యెల్లవారిమనస్సు
లను పరిశోధించి చూచుచు ఫలము లిచ్చెడు సర్వేశ్వరుఁ డంతట
నిండియుండఁగా తదనుగ్రహావేశమునకు దాంధికు లైనయాచార్య
పురుషులతో పనియుండ దనియు, కొడుకులకును దఁడ్రికిని నడుము
మధ్యవర్తులుండవలసిన యక్కఱ లేదనియు, మనశ్శుద్ధి లేనప్పుడు
బ్రాహ్మస్నానములు మనుష్యుని వివీక్షుని జేయఁజాల వనియు, కనఁ
బడినవారి కెల్లను విర్భయముగా బోధింప నారంభించెను ఈస్వదేశి
యుల దాంధికాచారములను మనస్సుతో మంచుకొనియే యతఁడు
తిరువాత తనశిష్యుల కుపదేశించునప్పుడు “మీరు దానము చేయు
నప్పుడు మీకుడిచేయి చేయుదానిని మీయొడరు చేయి యెఱుంగకుండు
నట్లు రహస్యముగా చేయుఁడు. రహస్యముగా తేసిక దానిని జూచెడు
మీరందఱి మీకు బహిరంగముగా బహుమాన మిచ్చును” అనియు,

నేను ప్రార్థించుచున్నాడు నీగదిలోనికి బోయి తలుపులు వేసికొని యంతర్వామి యైవ నీతఁడైని ప్రార్థించుము. రహస్యములొనిదాని? నాకాడు నీతఁడై నీకు బహిరంగముగా బహుమానము చేయును. దీర్ఘ పాశములవలన నే తడు మొట్టి లాగించు నని భావించి ప్రతిమాన్యు కులు చేయునట్లు నీవు ప్రార్థించుచున్నాడు పలికినదానినే మరల వ్యర్థముగా పలుకఁబోకు. నీవు తన్నుకుగక ముందే నీకేమి కావలెనో నీతఁడై యెఱుఁగును. ,, అనియు, బోధించుచు వచ్చెను. ఇట్లతఁడు మరుక్షణ మున కావశ్యకము లన్న మిషమీద గురువులచే గల్పింపఁబడి కాపాడఁబడుచుండిన సత్యమతభ్రాతృకము లైనగర్భల కన్నిటికిని గర్భ తత్త్వ వన్యము. అందుచేత నతఁడు లోకములో సత్యమతమానకు పరమోపకారి యయ్యెననుటకు సందేహము లేదు. ఇట్టి యీశ్వర బోధ లను విని యీతనికి స్వగ్రామములో కొంతమంది శిష్యులుగా నేర్పడిరి.

జీవన్మునకుఁ గల విద్యావిశేషమును గూర్చి యీనాటకే కొంత వివరింపఁబడెనది కదా? ఆమానుషశక్తుల విషయ మయి యీతని కప్పుడు సంపూర్ణవిశ్వాస ముండెను. ప్రకృతిశాస్త్ర జ్ఞాన మత్యల్పముగా నుండిన యాకాలములో నతఁడు ప్రార్థనలచేత తాను మేఘమార్గములను మరల్చు గల ననియు, రోగమును మరణమును మాన్పఁగల ననియు, సమస్తము నీశ్వరేచ్ఛా యత్న మగుటచే భక్తపరాధీనుఁ డయినయితఁడు భక్తజనాభీష్టసిద్ధి కలిగించుటకై యెట్టి మధురము లైన జేయవచ్చు ననియు, నమ్ముట యొక వింత గాదు. అయినను జీవన్మునం దిటుకంటి నమ్మకములవలన సాధారణముగా పాశురజనులలోఁ గలిగిడి యనర్థము లేవియుఁ గలుగక వానికంటె విలక్షణము లయినసత్యములు కలిగెను.

ఇటువంటి విశ్వాసములవలన సామంతులలో కారణము లేని భయములును, పనికిమాలినభయములు; అనావశ్యకము లయిన యాచారములును, మాంత్రికాదివేషధారులవలనమోసములును కలిగి దేశక్షోభమునకు కారణము లగును; జీవన్ముఖమున వీనివలననే యీశ్వరునియొడల సంపూర్ణభక్తియు ననువ్యక్తియొడల సతిమాతృవిశ్వాసమును గలిగి దేశలాభమునకు కారణము లయ్యెను. ఈవిశ్వాసముల నటుండనిండు. మతమునకు పరిశుద్ధహృదయమును, పరిశుద్ధవర్తనమును, సర్వజనసౌఖ్యాత్మకమును, ఈశ్వరభక్తియు ప్రధానములు గాని నిరర్థకము లయిన బాహ్యోర్పణును బాహ్యవేషధారణములును ముఖ్యములు కా నన్నది జీవన్ముఖమున జేసినబోధయొక్కసారాంశము. ఇందునుండిగా నిటువంటి సిద్ధాంతములనే యుద్వేషము మువదేశించుచు వచ్చినవా రొకానొక యుద్వేషమువచ్చిరి కాని తమయువదేశముల ననుష్ఠానములలోఁ జూపినవారు మాత్రము కానరాదు. సర్వము ననుష్ఠానములలో నున్నది కాని యువదేశములలో నేదియు లేదు. వెనుకటివారివలె కేవలబోధకముతో తృప్తిపొంది యుండక జీవన్ తానువదేశించిర దానినిల్ల ననుష్ఠించి చూచెను. సత్య మెప్పుడు మువదేశకాలమునకంటె ననుష్ఠానమునందే లోకమున కధిగోపకారదాయక మగును, ఎవ్వఁడు మాటలతోను చేష్టలతోను ధర్మము ననువర్తించునో, ఎవ్వఁడు ప్రాణాపాయము వచ్చినను ధర్మమును వివరకుండునో, అట్టివాఁడొక్కఁడే లోకములో సర్వజనులకు పూజనీయుఁ డగును.

ఎల్లవారును మెస్సయ్యా వచ్చు నని యెల్లనోటులకు ప్రతీక్షించు చున్నకాలములో జీవన్ తనగ్రామములో మతబోధ కారంభించి యుండఁగా నాకస్మికముగా దేశమునం దంతటను “మెస్సయ్యా యావఱకే మనలో నుద్భవిల్లి యున్నాఁ డనియు, ఈశ్వరరాజ్యము

సమీపించిన దనియు, బోధితుడు జార్జ్ నదీతీరప్రాంతమందలి యరణ్యములోనుండి యొకప్రవక్త బయలుదేరినాడు" అని యొక ప్రవాదము కలిగెను. ఈవార్త పుట్టినితోడనే దేశమునం దంతట నొక్కసారిగా సంక్షోభము పుట్టి యామహాపురుషుని సంపర్శించుట కును, తద్బోధనల నాకర్షించుటకును నానామఖములనుండి జనులు తండ్రివలెండ్రులుగా పరుగెత్తసాగిరి. ఇట్లు బయలుదేరిన ప్రవక్త పేరు జాన్. క్రీస్తుశకము ౨౦వ సంవత్సరప్రాంతమునం దత్యుత్పాదవంతుడగు తపస్వియు నయిన జాన్ నెడి యామహాపురుషుని యొక్క ఖ్యాతి యించుమించుగా పాలస్తీను దేశమునం దంతటను వ్యాపించెను. ఈజాన్యొక్క జన్మస్థలము జూడియాదేశములోని హెబ్రోన్ పురమునకు సమీపమున నున్న జెట్టా గ్రామము; ఇతఁ డాచార్యపురుషుల వంశమునఁ బుట్టినవాడు. జీవన్ పాలస్తీన్ దేశములో నుత్తరభాగమునందు పెర్థులచుండగా నితఁడు దక్షిణభాగమునందు పెర్థులచుండిను. ఇతఁడు బాల్యమునుండియు నుపవాసాది వ్రతములతో కాలక్షేపము చేయు నలవాటు వడినవాడు; మన భరతఖండమునందలి ఋషులవలెఁ గౌంతకాల మరణ్యమందు తపశ్చర్య చేసినవాడు. అట్టి యితఁ డిప్పుడు తనశిష్యులను జార్జ్ నదీ జలములలో స్నానములుచేయించి యుపదేశములు చేయుచున్నందున సతనికి స్నాతకుఁ డన్ననామము ప్రసిద్ధ మయినది. ఇతఁ డిప్పుడు చేయుచున్న ముఖ్యబోధ "అనుతాపపడుడు. ఈశ్వర రాజ్యము సమీపించుచున్నది" అనునది. జీవన్ము మనస్సునందువలెనే యీతని మనస్సునందును చిహ్నతనములోనే తత్కాలదేశదుర్గతి దృఢముగా నాటి సంతాపము కలిగించెను. జను లెట్లు కష్టములకు లోనయి డుఁఖపడు చున్నారో, వారిలో నెందఱు ప్రాపముల పాలయి బాధ

నడుచున్నారో, మంచివాడుగాను ధీమంతులుగాను మండనసిన గురువు లెట్లు దుష్టవర్తనులును బుద్ధిహీను లయియున్నారో, ఎస్సీలును ఫారిసీలును ధర్మకవచమును దొడిగి పైకి భక్తులవలె వటించు చున్నను హృదయములోపల భక్తి హీనులును దయాశూన్యులు నయి యున్నారో, తెలిసికొని జాన్ మనస్సులో నారాట మొండఁజొచ్చెను. అతఁడు గ్రన్థభావనఁడను వేగిరసాటు గలవాఁడు నగుటచే నాతని దృష్టి కీయశ్రమములు దుస్సహము లయ్యెను. హెబ్రీన్ నగరము నందలి తన నుండరమందిరమునందు సుఖముగా నుండినవాఁడయ్యెను కన్నులు నీగుగా ననుదినమును తనచుట్టును నడుచుచున్న దుర్వృత్తములను జూచి సహింపలేనివాఁడయి యతఁడతరులవలె మెప్పుయా యొక్క రాక నవేక్షించి యింట నణఁగి యుండనొల్లక తనకు కోపోద్రేకమును కలిగించుటకు కారణము లయిన యకార్యకరణములు కంటఁబడకుండు ననియు తన దేశస్థులను మంచిమార్గమునకుం దిగ్విటకుఁ దగిన సాధనము లుపదేశించుట కయి నిశ్చలహృదయముతో రాత్రిందివము లీశ్వరుని ప్రార్థింపవచ్చు ననియు తలపోసి యతఁడు వనమునకుఁ బోయి నివసించ వలె నని నిశ్చయించు కొనెను. అత్రులకుఁ బోయి కాయములు శుష్కింపఁ జేసి తాపను లయి పసింపుట యీ దేశమునందువలెనే యాదేశము నందును పూర్వకాలమునం జాచార మయియుండెను.

అట్లు వనవాసము చేసి తిప్పి చేయువారి కీశ్వర సాక్షాత్కారము కలుగునని నమ్మి జను లట్టివారికి భయపడుటయు వారిని గౌరవించుటయు గలిగి యుండెను. వానప్రస్థము పుణ్యకార్యముగా నెల్లవారిచేతను భావింపఁబడు చుండెను. అట్లు కృతనిశ్చయఁడయి యప్పుడె యిల్లువిడిచి జాను 'మృతనముద్రమునకు సమీపయిన నున్న మృత్యు

మును కేదిపోయెను. ఆఘోరాటవి దురాలోక మునునిర్జవప్రదేశము; అక్కడ కొండలును వినుకతెన్నలును దక్క కంటికి కుతేమియు కనఁబడవు. ఆకాశదవిగుండ దినములకొలఁది నడచినను వనవాసుల కప్పుడప్పు డొకానొకఁడైయో నక్కయో విషనర్పయో దక్క జీవ జంతు నేదియు కంటఁబడదు. అక్కడక్కడ వాసులు కుసిరవృక్షులు కొండలనంగులలోను చిన్నయూటలలోను నిలిచిననీరు దక్క త్రాగుటకు మంచినీరయినను లభించదు. అడవితేనెయు మిడుతలును దక్క మనుష్యుడు శరీరభంగము చేసికొనుట కనుకూల మున యాహార వచార్థములేవియు దొరకవు. కొండలలోని నెఱిమిలలో తేనెయొగలు తేనెపట్లు పెట్టును ; దక్షిణవాయువులచేత యవనదేశమునుండి మిడుతలదఁడు కొట్టుకొనివచ్చును. ఇట్టి కాశదవిలో మిడుతలను దిని తేనె త్రాగి ప్రాణధారణము చేసికొనుచు బహుసంవత్సరము లేకాకియై జాను వసించెను. ఆకాలములో నతఁడు రాజదండనమును తప్పించుకొనుట కయి ప్రాణభీతిచేత సాటిపోయి వచ్చినయొకానొకతనకును మొగమును దక్క మునుష్యముఖము నెప్పుడును జూడలేదు. అతని కప్పు డక్కడ పర్వతగుహయే వాసగృహము ; కటిసూత్రమున బంధింపఁబడిన యుష్మాజినమే వస్త్రము ; మనోగతులే వహచరులు ; పూర్వప్రవ క్తలయొక్కవాక్యములను చింతనము చేయు చుండుట యుతనదేశకన్థులను దౌర్బల్యములనుండియు పాదములనుండియు విముక్తులను శేయవలయునని యీశ్వరప్రార్థనము చేయుచుండుటయునే యతని వ్యాపారము.

ఇట్టిశీర్షరుని ధ్యానించుచు తపశ్చర్యయందుఁ గొంతకాలము గడపినతరువాత తత్ఫలముగా నతనిమనస్సునం దొకసంకల్ప ముదయించెను. రోమకస్తైనికులు దూరముగా నున్నందున నతని కీయద

విలో వారివలనిభయముగాని వారితో పోరాడుట వృథాయాన మన్న చింతగాని కలుగలేదు. సమీపించినప్పటివలె దూరముగా ముష్కవృ
డచాడుము లంత భయంకరముగా తోచక పోవుట లోకనై సర్దికమే
కదా! ఆ యుధపాణు లయివరోముకభటులను నిత్యమును కన్నుల
యెదురఁ జూచుచు పట్టణములలో వాసము చేయుచుండినవారి కట్టి
బల్లిష్టుల జయింపఁగలుగుదు మన్నయాశ ప్పుట కష్ట మయ్యెను ;
కాని యడవిలో నున్నకానుయొక్కదృష్టికి నర్వకక్తుఁ డయినయీశ్వ
రునిరాజ్యమును తనదేశములో స్థాపన కాకుండ నిుంపుటకయి యల్ప
సంఖ్యాకు లయినయాయాయుధహస్త లెంతటివా రిని తోఁచెను.
ఇట్టిపంకల్ప మతనిమనస్సునకు తగులఁగానే యతఁడు తనలో తాను
పరిపరిలాగుల నాలోచించుకొనఁజొచ్చెను. జనులయొక్కపాపముల
మూలమున మెస్సయూ దర్శన మిచ్చుటకు శంకించుచున్నాఁడని
రాబ్బీలు ఘోషించుచుండ లేదా? ఒక్కదిన మయినను జను లంద
ఱును తమపాపములకయి నిజముగా పశ్చాత్తప్తులై నవకమున,
మెస్సయూ ప్రత్యక్షమై యీశ్వరరాజ్యమున స్థాపించు నని వారు
పలికి యుండలేదా? మెస్సయూయొక్కసాక్షాత్కారమునిమిత్తము
కావలసినదెల్లను జనులు పశ్చాత్తప్తులై పాపవిరాజ్ఞులు లగుటయే
కదా! నేనుపూని జనుల ననుకూలపఱునట్లు చేసెదను. అని మనస్సులో
దృఢనిశ్చయము చేసికొని యితరులు నిత్యకోరికలు కోరుచు కాల
క్షేపము చేయుచుండఁగా కాను కార్యదీక్ష వహించి బయలు వెడ
లెను. జా నెవ్వఁడును తానే మెస్సయూ నని తలఁచుకో లేదు; నిజదర్శన
ప్రాప్తి కర్తృత్వ కలుగునట్లుగా జనులు పరిశుద్ధు లగుటనిమిత్త మా
మహాప్రభువు నేదయున్నాఁడనిచూత్రమే తలఁచి యుండెను. ఇట్టిస్థి
యందు దాతనిచునస్సులో నీవు పోయి "పాపమునకు పరితీరింపుడు.

ఈశ్వరునిరాజ్యము సమీపినినది.' అని జనులకు బోధింపుచుని యాజ్ఞాపించిన ట్లాకవాక్యము వివరబడెను. అట్లు వివరబడినతోడనే యది యీశ్వరాజ్య గాఁ జేకొని యావివిక్తప్రదేశమును తనగుహను విడిచి బయలుదేటి యతఁడు తోవపొడుగునను కంటఁబడినవాని కెల్లను స్వతులప్రకటనము చేయును జార్జస్ నదీతీరమునకుఁ బోయి తనసిద్ధాంతమును బోధింపఁ జొచ్చెను. మనదేశమునందలివైరాగుల వంటిశిష్యులనేకు లప్పటికే యతనిచుట్టును జేరి యతఁ డేర్పఱచిన నియమములకును బోధించినసిద్ధాంతములకును లోఁబడి నడుచుకొను చుండిరి. ఆతనిబోధను విన్నవారెల్లను నతఁ డీశ్వరప్రేరణముచే వచ్చిన నిజ మైనదేవదూత యని విశ్వసించి తాము విన్నదాని నితరులకుఁ జెప్పినాగిరి. ఈప్రకారముగా కర్ణవరంపరిచేత నాతనిఖ్యాతి దేశం దంతటను మెల్లమెల్లఁగా నల్లుకొనఁగా నల్పకాలములోనే జెహూనలేయనగరమునకునహితము చేరెను. అందుచేత జనులు నానా ముఖములచుండి ప్రవాహరూపమున బయలుదేటి వచ్చి యాతని బోధను విచట కై మూగఁజొచ్చిరి. ఎక్కడనో మాటుమూల మున్న గాలిరీదేశములోను ప్రకాంత మైననాజరెత్తుగ్రామములోనుగూడ జాను బోధించు చున్నకథయు జను లాతనిచుట్టును జేరుచున్న వార్తయు నెల్ల వారికిని కర్ణతాపిత మయ్యెను. ఇట్లు కొన్నిమాసములు జరుగునప్పటి కతఁడు జూడియానుండలములో మిక్కిలిప్రబలుఁడయ్యెను. పామరజను లందఱు నాతని మహాత్మునిగా భావించి పూజించుచు వచ్చిరి; పలువు రతఁడు దేశోద్ధారణమునిమిత్త మయి యవతరించిన మహాపురుషుఁడని నమ్మిరి; తాను మెస్సయాను కానని యతఁడు బహిరంగముగా ఘోషించుచున్నను, అనేకు లతఁడే మెస్సయా యని భావించిరి. అతఁడు నిర్భయముగా ధనికులైనవశా

చార్యులయొక్కయు సారీసీలయొక్కయు మాయవేషములను వెల్లడి
పఱచుచుండుటచేత మతాచార్యులును శ్రేణులునుమాత్ర మతనిని
దేవీషించి తిరస్కారభావముతోఁ జూచు చుండిరి. అయినను జరులకు
జడిసి వారతని నేమియుఁ జేయలేకుండిరి.

ఈకాలమునకు జీనస్థున కించుమించుగా ముప్పదిసంవత్సర
ములప్రాయము వచ్చెను. గొప్పప్రపత్త యొక్కఁడు బతులుపెడిలి
యెల్లవారిని శిష్యులను గాఁ జేసికొనుచున్నాఁ డప్పువార్త చెవిపోఁకఁ
గానే జీనస్థు తనయులును వ్యాపారమును విడిచి తనకొంచెపాటి శిష్య
బృందమును వెంటఁగొని వ్యగ్రానుముచుండి బతులుదేటి యొక్కడనొ
డఁగిణమున జాను బోధ చేయుచున్నదూరి దేశమునకు తిన్నఁగా
నడిచిపోయెను. ఇట్లతఁడు సంతోషదాయక మైనతనవాసస్థానమును
నుఖములను విడిచిపోవునప్పు డతనికి తనకు ముందు కలుగఁబోయెడు
స్థితినిగూర్చినచింత గాని తన కామరణమును బాధలును తన్నూలమున
లోకమునకు మేలును గలుగు నన్నయాలోచనగాని మనస్సులో పుట్టి
నదో లేదో! జానుయొక్కసిష్యులుగురియుమాటలు చెవిని బడఁగానే
యాతనిమనస్సులో నుత్సాహాగ్ని రగులుకొని యొక్కసారిగా ప్రజ్వ
రిల్లెను. సమస్తదిక్కులవంశియు గుంపులుగుంపులు గాఁ బోవుచున్న
మూఁకలతోఁ గలసి జార్జన్ నది మృతసముద్రములో సంగమించిన
చోటికి నెఱిపమునం దున్నజానువద్దకు జీనన్ వచ్చెను. అతఁ డక్క
డకు వచ్చునప్పటికి దీర్ఘశిరోజములు భుజములనుండి వ్రేల తల విరియఁ
బోసికొని, కన్నులనుండి నిష్పలురాల వికృతముగాఁ జూచుచు
బాహులు ఐముకైత్తి దృఢధర్మక్రీనూచకముగా నభిసరించుచు, బట్ట
బతుల నిలువఁబడి మేఘగంభీరభావములతో వాగ్ధారాప్రవాహ
మును వర్షించు చున్నదృశోన్నతశరీరుఁ డైనపురుషుఁ డొక్కఁడు కన్నుల

యెదుటఁ గానఁబడెను. అప్పు డాతనినోటినుండి “ప్రభువుయొక్క రాకకు దారిచేయుఁడని యరణ్యములో ఘోషించు చున్నవాఁడను నేను. నాతరువాత వచ్చుప్రభువు నాకంటెను శక్తిమంతుఁడు. అతని పాదరక్షలయొక్కవాణును వంగి విచ్చుట కైవసు నేనర్హుఁడను గాను. అతఁ డీవఱకే మీలో నిలిచి యున్నాఁడు. అతనివ్యజన మాతనిచేతి లోనే యున్నది, కృషీవలుఁడు భాన్యమునుండి పొల్లగరఁగొట్టివట్టు, అతఁడు పాపాశ్నులకు భూమినుండి యెగఁజిమ్మినేయును. కాఁబట్టి యనుతాపపడుఁడు; మీపాపకృత్యములను శీఘ్రముగా విడిచి ముంచిని జేయట కభ్యసించుట. ఈశ్వరరాజ్య మానన్నమై యున్నది.” అనుమాటలు విడుగులు పడుచున్నట్లు బయలుపెడిలి వినువారికర్థ రంధ్రములనుండి దూరి హృదయములను కలఁచుచుండెను. ఆనమయ మునం దక్కడ చున్నమూఁతలో ఘరిసీలును సద్దాసీలును కొందఱు తనికంటఁబడఁగా జాను వారివరకు రూఢదృష్టితోఁజూచుచుచేతులు చూచి “ఓ విషవర్షములారా! రాఁబోవు కోపమునుండి తప్పించుకొందని మీ మొగ్గువలెను హెచ్చరించుచు? మీరు మీపాపములకు పరితాప పడినఁగాని మిమ్ము దేవుఁడు రక్షింపఁడు.” అనునట్టివాక్యములనుపలికి జనులవరకు దిరిగి “ఎత్పాత్రాపపడుఁడు; వత్పాత్రాపపడుఁడు. జ్ఞాన స్నానము పొందుఁడు” అనుమాటలు మాటిమాటికి నువన్విసృంపఁ జొచ్చెను. స్నానములు ముక్తిదాయకము లని ప్రార్థనేయినం దెల్ల వారికి నమ్మక మగుటకు బట్టి యతఁడు జనులు వత్పాత్రపు లయి తన శిష్యు లగుట కింగముగా జ్ఞానస్నాన మనుపేర జార్జన్ నదీజలా వగావాన మేర్పఱచెను. అతని యాయుపదేశము విని ఎత్పాత్రపు లయి వేలకొలది జనులు కన్నుల నిరుగార మూఁతలలోనుండి వెలు వడి పోయి నదిలో స్నానము చేసి వచ్చి యాతనికి శిష్యు లగుచుండిరి.

తాను నదిగట్టున నిలుచుండి యువేన్యసించు చుండగా శిష్యులు స్నానముచేసి వచ్చువారును స్నానమునకుఁ బోవువారును నై గురువునకు భక్తితో ప్రణామము చేయుచుండఁగా, లెక్క లేని జనులు చేరువను నిలువఁబడి వేడుక చూచు చుండిరి. అట్టి సమయమునందు యశావస పురుషుఁ డొకఁ డామూఁకఁగోనుండి వెలువడి తాను జ్ఞానస్నానమునకు నీటిలో దిగెను.

అనంతరే తాను కొంతకాలము నుండి జారడను నదిగట్టున నిలువఁబడి నిత్యమును జనులకు బోధచేయుచు పశ్చాత్తప్తు లయిన వారికి జ్ఞానస్నాన మిచ్చుచుండెను. జనులు తమ పాపముల నిమిత్త మెవ్వడు చిత్తములో పశ్చాత్తాపము నొందుదురో యెవ్వడు మెస్సయా తప్పక వచ్చు నని తానుకు దృఢవిశ్వాస ముండెను. ప్రతి దినమును వేలకొలది జనులు తనవద్దకు వచ్చి తమ పాపముల నొప్పుకొని యనురావపడి శిష్యు లగు చుండుటచేత మెస్సయావచ్చి దర్శన మిచ్చు దిన మత్యాసన్న మయియున్న దనియు నతఁడు హృదయములో నన్ని యుండెను. అంతకంతకు జను లధికముగా వచ్చి తమపాపములను గూర్చి శోకాగ్ని నంతస్తులై తుడ్దవరితులుగా నుండవలె నన్న మనోనిశ్చయముతో తమతమ వానములనుఁ బోవుచు వచ్చినకొలదిని మెస్సయామీఁది చింత బలపడి యతని కావచ్చెడువారిలోనే మెస్సయా యున్నాఁ డేమో యన్న భ్రమనహితము కలుగుచు వచ్చెను.

అందుచేత నాతఁడు మెస్సయా యేవేళనో యేనిమిషమందో వచ్చి దర్శనమిచ్చు ననియు, ప్రజారక్షకుఁ డయిన యావ్యభువురాకను జేపుఁడు తరుణము వచ్చినప్పుడు ముందుగాఁ దనకుఁ బెలుపు ననియు, నెదురుచూచుచుండి, యెవ్వని ముఖమునం దైన మెస్సయా కాఁదగిన

లక్షణము లున్న వేమో యని తనవద్దకు స్నానమునకు వచ్చువారి ముఖముల నెల్ల నిపుణముగా పరీక్షించి చూచుచుండెను. ఇట్లుండగా నొకనాడు తన బోధ ముగిసిన తరువాత పైని తెప్పినట్లాక యావన పురుషుడు నదిలో స్నానము చేసి తన వద్దకు వచ్చుచుండగా జాను కొంతతడవు నిశ్చలదృష్టితో తెప్పవాల్చక యతని మిగము వంకఁ జూచెను. అప్పు డతనిదృష్టికి తన్ను వంతోపసరవకుని జేయుఁ దగినదిహ్మము లేవు యాఁయావనపురుషుని సాధుముఖము నందు పొడ కట్టెను. ఇతఁడే యతఁ డనువా ?" యని తనలోఁ దానువిచిత్కించుకొనుచు, తన్ను వధిపించుచున్న యాపురుషుని నేకాగ్రచిత్తుఁ డయి తచేకదృష్టితోఁ జూచునప్పుడు చెవిలోఁ జెప్పినట్లుగా జానునకు తనహృదయములో నుండి "ఇతఁడే మిస్సయా. దేవునిచేత నభిషిక్తుఁ డయినవాఁ డితఁడే." యన్నశబ్దము వినిఁ బడినట్లయ్యెను. అట్లు వచ్చిన యా యావనపురుషుఁడే జీనస్సు.. ఆ పృథక్తయొక్క దృఢగంభీరోక్తులు చెవిని బడినప్పు డతని హృదయ మునం దావళి కెన్నఁడును పుట్టని యనిర్వాచ్య మగు నొకవిధ మైన యుద్దీపనము కలిగెను. అతఁ డాక్షణముననే త న్నొక దేవదూత చేయిచూచి కొనిపోవు చున్నదో యనునట్లు శాంతముఖముతో తిన్నఁగా జానుయొక్క సముఖమునకు నడిచెను. ముం దేమి జరగ నున్నదో యాతనిమనస్సున కప్పుడు పూర్ణముగా పొడకట్టక పోయినను, తాను పవిత్ర మయిన దేవకార్యము నిమిత్తము తనజీవమును నిశ్శృం కముగా ధారపోయవలయునన్న యాశ్వరప్రేరణ మాతని మనస్సులో నుదయించెను. ఆవళి కాపుణ్యపురుషు లెప్పుడు నొండాగుల ముఖము లగు నాది యెఱుంగనివా రయినను ప్రథమదర్శన సమయముననే వారిరువురకును దేవుఁడు హృదయముల నొక్కటిగాఁ గూర్చినట్లుగా

లోపలదృశ మైన స్నేహానుబంధము కలిగెను. మఠేమియు పలుకక
యితరులవలెనే జీసస్సును జ్ఞానస్నానము నాతనివలనఁ బొందుట కయి
నీటిలో దిగెను. అంతట జా నాతని వంక కొంచెము సేపు చూచి
యనుమానింది “నేనే నీ వలన స్నానము పొందఁదగినవాఁడను. నీవే
నావద్దకుఁ వచ్చుచున్నావా?” అని పలికెను. జీసస్ శాంతదిత్తముతో
“ఇట్లు జరుగనియ్యు ధర్మము సర్వమును నిగ్రహించుట మన కిట్లే
తగియున్నది.” అని యుత్తర మిచ్చెను. పాపమునకు పశ్చాత్తాపపడి
ధర్మాచరణసీక్ష్ నహింనుట కితరు లవలంబించిన మీస్నానమార్గమే
తనకును తగియున్న దని యామాటల కర్థ మై యుండును. అంతట
జాను జీసస్సునకు జ్ఞానస్నాన మిచ్చెను. జీసస్ నీరువెలుపడి వచ్చి
యిశ్వరుని ప్రార్థించుటకై మోకాఁచుకొని కూర్చుండి యున్న
వృషు జాను తనవద్ద నిలుచున్నవారితో “నా తరువాత నాకంటెను
శక్తిమంతుఁ డొకఁడు రా నున్నాఁడని నేను చెప్పిన దితనిని గూర్చియే
నేను మిమ్ము నీటిలో స్నానము చేయించినట్లే మీ మిథితఁడు పరిశు
ద్ధాత్ములో ముంచును.” అని మెల్లగా చెప్పె నట. ఇందు వలన
జీసస్ మెస్సయూ యని యప్పు డంతఃకీని గాకపోయినను జాను
యొక్క మనస్సున కియినను తోచె ననుట స్పష్టము.

జీసస్ మెస్సయూ యున్న తనయభిప్రాయమును జాను ఎలు
వురతోఁ జెప్పి నట్లు తోచెను. అందుచేత జ్ఞానస్నానవేళ వడచిన
యావృత్తాంతమును జననంఘములో సంతగా వ్యాపించలేదు. జీసస్సు
జ్ఞానస్నానము పొందిన తరువాత సత్యబ్రకాలములోనే యక్కడ
నుండి వెడలి పోయెను జెహూసలేము నగరముననో నుజీయచ్చటనో
జీసస్సు మహోత్సాహముతో తన పని వారంభించిననువారై యచిర
కాలములోనే చెవిని బడు నన్న పూర్ణవిశ్వాసముతో జా నిక్కడ

యథావ్యకారముగా తా నారంభించిన పనిని తాను పూని కతో నిర్వహించుచుండెను. కాను వద్ద నెలపు గయిగొని వివిధాలోచనలతో చిత్త ముట్టుకలత లూగ నొక్కడను జీవన్ము మున్ను కాను తపస్సు చేసినవాడియూ యరణ్యమునకే తిన్నగా తానును నడిచెను. ఇంతకు ముం దెన్నడు ననుకొని తానే మెస్సయా యన్నవిశేష మొకటి యిప్పుడు కొత్తగా నారని చెబిని పోకెను. కానుయొక్క ముఖవీక్షణము వలన మెఱుము మెఱుసిన ట్లాకస్మికముగాఁ గలిగిన చిత్తోద్వేగములో నతఁ డీశ్వర కార్యమున కయి తన జీవనమును ధారపోసెద నని కృతవ్రతిజ్ఞఁ డయి యావలకు వచ్చినను, ఆయుద్యోగము కొంతకొంత పొంగినపిమ్మటఁ దాను నిర్వహించఁ బూనుకొన్న ఘనకార్యమును సాధించుటకు తాను నమర్థుఁడ నగుదునా కానా యన్న సంకయ మిప్పు డాతనిమనస్సును బాధించఁ జొచ్చెను. తాను పూనిక మహాకార్యము దుస్సాధ్య మనియు కష్ట భూయిష్ట మనియు స్పష్టపడిన యిప్పు డాతనికి తాను మెస్సయా నగు దునా యన్న కషయములోనే సంజేహము లోఁచెను. మెస్సయా నిర్వహించవలసినపని సాధారణ మయినది కాదు. అట్టి యసాధారణ కార్య నిర్వహణమునకుఁ జాలినంత బలమును బుద్ధికౌశలమును నాయొద్ద నిప్పు డున్నవా? అట్టి శక్తిని భగవంతుడు నా కనుగొనించుట సాధ్య మగునా? నేనో యవహాయుడ నైనయప్రసిద్ధుఁ డను; నిర్వహించవలసిన కార్యభారమో దుర్భర మయినది. భవిష్యద్గతి నాలోచించిన నన్నియుఁ గట్టములే కావవచ్చుచున్నవి. జనులో నవలదిత్తులు; నానాయకత్వ మంగీకరించి వారు కొంతకాలము నన్ననుసరించి తరువాత నెడఁకు తిరిగి ప్రాణాంతము. లేవచ్చును. ఒక్కఁడు నాయకత్వమా వహించి లోకము నంతను తన వారి కెల్లు

త్రిపుఁ గలుగును? నీ నిప్పుడు మెప్పుమా నని బతులుజేతరిన పో
తరువాత జరుగవలసిన దేమి? జను లామాట నమ్ముదురా? నమ్మిన
యెడలఁ జేయవలసినదేమి? జనుల యభీష్ట పృథాకము నేవలను
గూర్చుకొని పోయి రోమునులతో యుద్ధము చేయవలెనా? జనుల కీశ్వ
రునిగూర్చి బోధించియొక్కధర్మమార్గోపదేశమునే చేయవలెనా? ఇటు
వంటియాలోచనలు విరామము లేక మనస్సును బట్టి బాధించుచుండుగా
రేయింబగళ్లు నిద్రాహారము లేకుండుక యతఁడ యడవిలో కాలము
గడుపుచుండెను. ఇప్పు డీవిషయముల నన్నిటిని చక్కగా నాలో
చించుకొని యొక కార్యాంశమునకు రావలెను. తాను మెప్పుమా
నగుదునా? యన్నవిచారము బహుదినము లాతని కాఁగలి తోచ
నియ్యకపోయినను, ఆయంశమునా నిశ్చితాభిప్రాయ మింకను మన
స్సులో దృఢపడ లేదు. తాను మెప్పుమా నగునునో కానో శోధింప
వలె నన్న తలం పాతనిమనస్సులో నడుమనడుమఁ గలుగుచు
వచ్చెను. అంతరాత్మయో నిరంతరము నాతని ధర్మానుసరణము
నకు నుముఖుని జేయుచున్నది; కష్టచింతలో భగ్గుచునుండి విముఖుని
జేయఁ జూచుచున్నది. లోకోత్తర కార్యమున కుత్సహించు మహాపురు
షులచిత్తములో నెన్నికష్టములు వచ్చినను ధర్మవేదము నణుమాత్రము
నతిక్రమింప రాదన్న నచ్చింతలు కలిగినప్పు డాకముల కొన్నివను
యములయందు ధర్మము నిమిత్తమయి నెరవేరుతులను దృశించి
కష్టము లేల తెచ్చిపెట్టుకొనవలె నన్నుశ్చింతలుకూడ నుదయిం
చుట చింతకాదుగదా అట్టి చింతలలో మొదటివానిని దేవతాప్రేర
ణము లనియు, రెండవవానిని పితృచక్రణము లనియు, బుద్ధిమంతు
లాదికాలమునుండియు భావించుచున్నాడు. నీ పీశ్వరనియుక్తుడ వని
చెప్పి యీశ్వరరాజ్యమును భూమిమీఁద స్థాపన చేయునిమిత్తమై

నీకరీరమును త్పొణకణమువలె విడుపు మని దేవప్రేరిత మైన సద్బుద్ధి ప్రోత్సాహపఱచి యతనికి దైర్ఘ్యము చెప్పుచుండగా, పితాచక్రపేరిత మైన దుర్బుద్ధి తా నప్పు డప్పుడు నడుచుచున్న యతని కదైర్ఘ్యసంక యములు పుట్టించుచు వచ్చెను. అట్టిపిత్రిగో త్సుతీర్థితుఁ డై యున్న యతని కొకప్పుడు “మెస్సయ్యా క సాధ్య మేదియును లేదని పెద్దలు చెప్పి యున్నారే! నేనే మెస్సయ్యా నైన పక్షమున నాయాఁకలి పోవునట్లుగా నిక్కడి రాళ్ళను రొట్టెలనుగా మార్చఁ బ్రయత్నింతునా?” అన్నబుద్ధి పుట్టి యింతలో “నునువ్వుఁడు రొట్టెలవలననే జీవింపఁగూడదు; ఈశ్వర యాజ్ఞమునుండి వచ్చిన వాక్యములవలన జీవింపవలెను” అన్న వేద వాక్యము జ్ఞప్తికి వచ్చి యాతలఁపు తొలఁగిపోఁగా నతనికి మరల తన హృదయములో నున్న యీశ్వరాజ్ఞ ననుసరించి తానొక్క ధర్మావ లంబమువలననే జీవింపవలె నన్నబుద్ధి పుట్టెను. మఱియొకప్పు డతఁ డలసి సామ్యుసిల్లి కమ్మలు మూసికొని కునుకుపాట్లలో తాను జెర్రావ లేము నగరములోని దేవాలయముయొక్క గోపురాగ్రయున నున్నట్లు భావించుకొని యాభావనలోఁ గూడ మెస్సయ్యా చింత మఱచిపోక “నేనే మెస్సయ్యా నైన పక్షమున, వీరిమీఁదినుండి యుజ్జీనము దేవుఁడు నన్ను క్రిందపడకుండి రక్షింపఁజా?” అనుకొని యాస్థితిలోనే మరల “నీవు నీవృథావైన యీశ్వరుని శోధింపఁగూడదు” అన్న వేద వాక్యమును స్మరణకుఁ దెచ్చుకొని భగవంతుఁడు తన్ను రక్షించునో లేదో శోధించుటకై యాపదలను బుద్ధిపూర్వకముగా తెచ్చుకొ రాదని తన యుద్యమమునుండి మరలుకొనెను. ఇట్టి యారాటములోనే యిం కొకసారి యతఁడు తాను పర్యతాగ్రయునం దధిపనించి చుట్టును గల రాష్ట్రములను జూచుచున్నట్లుగా భావించుకొను చుండగా “ఇతరుల వలె నీవు కొంచెము స్వార్థపరుఁడ వయి నిష్కరుణుఁడ వైనపక్షమున,

మెస్సయాభావము వహించి నీ వీరావ్యముల కన్నిటికి రాజ వగుటకు నీకత్తి నుపయోగించుకొనవచ్చును. " అని హృదయముతో నెవ్వరో చెప్పినట్లయ్యెను. అతఁ డామాట విసంబదఁగానే తెలివి తెచ్చుకొని "ఇది దుశ్చింత. ఓవీశాచమా! ఇక్కడనుండి తొలఁగిపోము. వేదములో చెప్పినట్లు నమస్త విషయములోను నే నీశ్వరునే పూజించి నేవించవలెను. ఉత్తమోత్తమ మైనమార్గమునఁ దక్క నవ్యవిధమున నేను దేవునికార్యమును జేయ యత్నించు. " అని పలికెను. ఇవియే పితౄచక్రేణము లైనట్లు గ్రంథములయందు విదితముగా వర్ణింపఁబడినవి. ఇట్టి హృదయాదోశనయలతో నాతని కాయదవియందు నలువది యహోరాత్రములు గడచినవి. ఈప్రకారముగా కర్తవ్య నిశ్చయము గానక నలువది దినములు త్రొక్కటవడిన తరువాత నాతని మనస్సునకు పితౄచక్రేణము వదిలి దేవావేశము కలిగెను. అంతటితో నాతనికి నోవలఁ గల యాదోశనమును సంజేహములును తొలఁగి పోయెను; శాంతియు సంతృప్తియుఁ గలదయి చిత్తము స్వస్థపడెను. అప్పు డతఁడు తాను ధర్మసంఘాటనార్థ మిశ్వరునిచే నియోగింపఁబడిన మెస్సయా నని మనస్సుతో ధృవపఱచుకొని నాటినుండి దేశోద్ధారణనిమిత్త మాత్మార్పణము చేయ కృతనిశ్చయఁడయ్యెను. తనదారి నుగమ మయినది కా దనియు పౌరాపాయకము నహితము కావచ్చు ననియు స్పష్టముగా నెఱిగినవాఁ డయ్యెను, అతఁ డాక్షణమునుండియు నొకప్పుడును వెను కంజవేయక తాను మార్గదర్శియై నడిపి జనుల సజ్జానమునుండియు దుస్థితి నుండియు పాపములనుండియు విముక్తులనుజేయ బద్ధకంఠఁడై సచుస్తమనకు నీశ్వరునే నమస్కుకొని కష్టములను సరకు సేయక యీశ్వరసేవ కయి యుండుకు నడవఁ జొచ్చెను. ఇంతవఱకును జీనస్సునుగూర్చి చెప్పినది

సామాన్యులు వడ్డంగిగా మున్నప్పటి చరిత్రము; ఇంక ముందు చెప్పఁ
బోవునది దేవతార్యమునందు నియుక్తుఁడైన మెస్సయూగా వర్తిం
చెడునప్పటి చరిత్రము. అప్పటి చరిత్రను బట్టియే జీసస్కురకు మెస్స
యూకు పర్యాయపడమైనట్టి స్పష్టవిశేషాభిధానము కలిగినది.

నాలవ ప్రకరణము.

జీసస్ మొదట స్వస్థలమున ధర్మప్రవచనము చేయుట.

జానువలన జ్ఞానస్నానము పొందుకాలమునకు జీవిస్తున్నాయము దాదాపుగా ముప్పదిసంవత్సరములు. పెక్కుశోధనలకు లోనయి కట్ట కడపట తానే మెస్సయ్యా వన్నపూర్ణవిశ్వాసముతో నరణ్యమునుండి వెడలి వచ్చినతరువాత నతఁడు తనకు జ్ఞానస్నానమును ప్రసాదించి యీశ్వరదాస్యమున కయి యాత్మార్పణము చేయఁ బురికొల్పిన జాను వద్దకు మరలఁ బోయి యాతనిని నందర్పించి ధర్మప్రవచన మారంభించుట కయి యాతనివలన ననుజ్ఞ గైకొని యుండవచ్చును. ఆనమా వేశనము మునుపంచును జాను మరల తనస్మియశిష్యులతో నిరఁడ మెప్పుమా యని చెప్పియు మండవచ్చును. అయినను తామే మెస్స యాల మని యావట కెందరో వీరావేశముచేత బైలుదేజీ నాలుగు దినములు సివములాజి తాము పూనినకార్యభారము నణచూత్రమును నిర్వహించ కత్తులు కాక కడపట భగ్గుమనోరథులయి నామయాచ ములు లేకుండ నడఁగిపోవుచు వచ్చుటచేత విష్ణుజనులునూత్రము సంశయచుకమ్మలను వేగిరచి తాము మరల నింతలో మోసపోవుట కిష్టము లేనివారయి జీసస్ నిజ మైవమెస్సయ్యా యగునో కాఁడో నిర్ధారణము చేయుటకుఁ దగిననిదర్శనములు కనఁబడువఱకు నిదమిత్ర మని నిశ్చయింపక వేది యుండుట కయి వలపు దుడ్డేశించుకొని యున్నట్లు తోచు చున్నది. అతఁడు జానువద్ద సెలవుగైకొని బయలుదేజీ నదీతీరమున కాలినడకను బోవుచున్నప్పు డంతకుము న్నిరఁడ

మెన్సయూ యని గురువు లెమకుఁ జూపినజానుశిష్యులు కొందఱు జీవన్ముక్తు మెంబడించి, ఆరణితోడఁ గూడ నడవఁజొచ్చిరి. ఇట్లుకొంత దూరము నడచినతరువాత జీవన్ వారిని వెనుక తిరిగిచూచి “మీకుఁ గావలసిన దేమి?” అని యడిగెను. అప్పు డేమి చెప్పటకును తోచక కాఁజోలును వారడిగినదానికి బదులు చెప్పక “స్వామీ! నీ వెక్కడ వసిచెడవు?” అని మరల ప్రశ్న వేసిరి. “మీరే వచ్చి చూడుఁడు” అని వారి కుత్తరము చెప్పి తలవంచుకొని యరిఁడు మరల యథా పూర్వకముగా నెడుచుచుండెను. తిదాజ్ఞానుసారముగా వారితని వెంటఁ బోయి కొంతకాల ముతనతో సహవాసము చేసి తరువాత నరిఁడు జానుకంటె తప్పక గొప్పచెఁడని తనమనస్సులలో నిశ్చయము చేసికొనిరి. అరిఁడు శాంతివ్యభావుఁ డగుటవలన మానసోద్యమము గలిగించుతీవ్రవలక్షణము లేవియు నారనియందు పాపకట్టకపోవుటచేత క్రొత్తగా చూచువారి కరిఁడు సామాన్యమానవుఁడుగానే తోచును గాని యితిరులకంటె నరినియందు విశేష మేమియు కనఁబడదు. కాని, యతనితోఁ గొంతకాలము పరిచయము చేసి యరినివాక్యము లను వినుచు నతనివర్తనమును గనిపెట్టువారికిమాత్ర మారనిచేష్టలును మాటలును సమ్మోహజనకములయి యతనియందు దనురాగమును శారవమును గలిగింపక మానవు. ఇట్లరిఁడు పూర్వము తన వెంట వచ్చినట్టియు నిప్పుడు క్రొత్తగాఁ జేరినట్టియు పరిమితశిష్య బృందము వెంటనంటి రాఁగా గాలిలీ దేశములోని స్వస్థానమును గూర్చి ప్రయాణము చేయుచుండెను. మెన్సయూవలన జనులు ప్రతీక్షించు చున్నట్లుగా యుద్ధములతోను సేనలతోను తనకుఁ బనిలేదనియు తాను జేయవలసినపని యంతయు తన యుపదేశములచేతను నర్హముచేతను స్వదేశస్తులకు పరిశుద్ధ మయినయుత్తమజీవనమార్గ

మును బోధించుట యే యనియు నతఁ డరణ్యములో నున్నప్పుడే నిశ్చయము చేసికొన్నందున, ఆరిశ్చయమునుబట్టి తాను కేయఁదలఁచు కొన్నవనిని తా నెఱిగి యున్నదేశమునకుఁ బోయి యెఱిగియున్న వారిలోనే యారంభించుట యధికప్రయోజనకరము గా నుండునని భావించుకొని యాయుద్దేశముతోనే స్వదేశాభిముఖుఁ డయ్యెను.

అతఁడు స్వస్థలమును కేరళకుఁబోవలనే నకలజనసంఖ్యోభకర మయిన నైవరీత్య మొక్కటి వంధవించెను. ఆకస్మికముగా జాను రాజ భటులచేతఁ బట్టుకోఁబడి కారాగృహమునందుఁ బెట్టఁబడి నన్నవీడుగు వంటిదుర్వాస్తవ త్రోవలోనే యుండునని సోకి కొంత హృదయతాప మును గలిగించెను. అంతేగాని యాడుఁబవార్త వజ్రనర్మిభ మైన యాతనిహృదయమును సంపల్లింపఁజేసి పూనినపుఁనికొని యాతనిని మరలింపఁగలిగినది కాదు. రాజదండనమునకు పాత్రుఁ డగుట కయి జాను చేసినయవరాధ మేదియు లేదు; జానుయొక్కప్రసిద్ధియు జనానురాగకథయు విని, తన ప్రజానురాగబలముచేత పతఁడు ముందేమయినజనసంఖ్యోభమును ప్రేరేప నేమో యున్నభీతిచేత హీరాక్ష అంటిపస్ సేవలను బంపి పట్టి తెప్పించి యాతనిని చెఱసాలలోఁ బెట్టించెను. ఘనుఁ డైనయాజోధకుఁ డిప్పుడు రోమనులచేతులలో నున్నందున, ఎప్పుడో యేవేళనో యతఁడు వధిపఁబడుట నిశ్చయము. జనప్రియుఁడయి ప్రఖ్యాతి గాంచి జనులను శనమార్గమున నడపఁ గలయజ్ఞతలఁపించినప్పుడు తనకును వట్టిగతియే పెట్టవచ్చునని తనస్సు మనస్సులో నప్పుడే యూహా కలిగెను. అట్టియూహనుబట్టి తనకు ముందు రాఁబోయెడియాపదలవిషయ మయి యతఁ డంతమాత్రమును సంబేహము పొందనివాఁడయినను, ఆతలం పతనియుద్దయము నకు విఘ్నకారణము కాక జాను కారాబద్ధుఁడయి యుండుటకుబట్టి

పని చేయవారి లేవండనఁ దాను మఱిత శీఘ్రముగా పని కారం
భిఁపవలె నన్నప్రార్థనాము వృత్తింజుటకు హేతు వయ్యెను.

మతాచార్యులదుర్మయములను నిర్భయముగా బయలుపుచ్చుట
మొదలగు కొన్ని విషయములలో నొండొరులను బోలి యున్నను,
స్వయాప స్వభావములయందును బోధించుటకు స్థలములు మొదలయి
నవి యేర్పఱచుకొనటయందును బహువిషయములలో జానువకును
జీసస్సునకును మిక్కిలి వ్యత్యాసము గలదు. జాను మహోగ్రవృథా
పుడు; జీసస్ పరమకాంతస్వభావుడు. జాను బిగ్గరగా భీష్మకటు
నినాదముతో ఘోషించెడవాడు; జీసస్ మెల్లఁగా మృదుమధుర
స్వరముతో నుపదేశించువాడు. జాను నిస్సంగుఁడయి విశేషకాలము
నిర్జపప్రదేశములయందుఁ గడపుచు వనవాలులలో బోధింప నిచ్చ
గలవాడు; జీసస్ సంగశీలఁడయి నిరంతరము జనులతోఁ గలసి
మెలసి వసించుచు బహుజనాకీర్ణము లయినజనపదములలో బోధింప
నభిలాష గలవాడు. ఇట్టిస్వభావగుణములతో మొట్టమొదట జీసస్
తాను కొంతకాలము వానముచేసిన కేపర్నాముగ్రామములో ధర్మ
బోధము చేయుట కుపక్రమించె. అతనిబోధన వినుట కయి జనులు
గుంపులుగుంపులుగా వచ్చి యతనిచుట్టును మూఁగజొచ్చిరి. తాను
మెస్సయానని యప్పటి కతఁడు మనస్సులో దృఢముగా నమ్మి
యున్నను, తాను జెప్పినదానిని చేసినదానిని పరీక్షించి జనులే
గ్రహింపవలెనని కాఁబోలును ముఖ్యు లయినతనవరమాపులతో
నెవ్వరితోనో దక్క మఱి మెవ్వరితోను జీసస్సు తాను మెస్సయానని
బహిరంగముగాఁ జెప్పలేదు. ఇకకంఠ్యముతో నెల్లవారును తన్ను
మెస్సయానుగా గ్రహించి విశ్వశింతు రన్ననమ్మిక యతనికివహితము
లేక యే యండవచ్చును. అతఁడు త న్నెప్పుడు చెప్పుకోవలసి వచ్చినను

మొన్నయూ వని చెప్పకొక పూర్వము, జేనియల్ తనవ్వపై కర్మనములొక
 బాదిన (యీశ్వరధర్మప్రవచనము చేయు) దేవదూతకుఁ జెట్టిన
 “మనవ్యపుత్రుఁ” డన్న పేరును తాను ధరించి “నేను” అనుటకు
 పర్యాయపదముగా “మనవ్యపుత్రుఁడు” అన్నమాటనే తఱుచుగా
 వాడుచు వచ్చెను. మాయము మర్కము నెఱుంగక ఋణావర్తనలయు
 యతనితోధను పరిశుద్ధహృదయములతో నమ్మి భక్తితోఁ జేరిన పిన్న
 వయస్సువారై నస్త్రీపురుషులుమాత్ర మప్పుడప్పుడు “నీవే మొన్నయూ”
 వని యతనితో ననుచు వచ్చిరి. పూర్వగ్రంథముల ననుసరించి
 మొచ్చయూ జేనిడ్ సుతతివాఁడయి యుండవలసినందున, మొన్నయూ
 యనుమాటకు పర్యాయపదముగా వా రాతనిని “జేనిడ్ పుత్రా!”
 అనియు పిలుచుచు వచ్చిరి. జీనస్ తాను జేనిడ్ వంశజుఁడ నన్నవిషయ
 మును విశ్వసించినను విశ్వసించక పోయినను, ఆయర్థమునందు వా రట్లు
 తన్నుపిలుచుట కామోదించుచు వచ్చెను. అయినను తానుమాత్ర
 మతఁడు త న్నా పేరితో నెప్పుడును జెప్పకొనక మనువ్యపుత్రుఁ డన్న
 నామమునే తృప్తితో వహించు చుండెను.

తాను జేనిడ్ సహితభోధమును విశ్వసించి త న్ననుసరించువారు
 కొంతకాలమువఱకును కొండఱుమాత్రమే యుండు రనియు నతఁడు
 మొదట కే దృఢముగా నెఱుంగును. తనయం దవ్యాజవిశ్వాసము గల
 వారికిఁ గొండఱిమాత్రమే తనసిద్ధాంతములను కూలంకషముగా
 భోధపఱిచి మనస్సులొ దృఢముగా నాటించి తా నాకస్మికముగా
 నిహలోకయాత్ర పరిసమాప్తి పొందించి దేహము త్యజింపవలసి
 వచ్చినయెడలఁ దా నారంభించినవనిని తన మనంతరమున దైర్యసాహ
 వములతో నిర్వహించుట కయి వారిని సమర్థులను జేయవలెననియే
 యాతనిపూనిక. అందుచేత జీనస్ పరమాపురుగాను శ్రద్ధాఘ్రులు

గాను నుండెడు కొండలుప్రభు శిష్యులను తనవద్దఁ జేర్చుకొని, సంఘమునకు సామూదాయకముగా బోదించునవ్విడు చూప శక్యముగాని యధికశ్రద్ధతో వారిని శిక్షితులను జేయవలెనని నిశ్చయించుకొనెను. ఆవనినిమిత్రమై యతఁడు తనబోధనమును వినవచ్చువారివ్వరూప స్వభావములను నిపుణముగా పరిశీలించుచు, ఎవ్వరిని తన కాంతరంగికులను గాఁ జేర్చుకొనవచ్చునో యెవ్వరిని జేర్చుకోరాదో తనలోఁ దానాలోచించుకొనుచుండెను. ఇట్లాలోచించి కొన్నినెల లయినతరువాత నతఁ డొకనాఁడు లై బీరియన్ నర స్త్రీరమునందు నడుచుచు తన బోధము నావతకు వినవచ్చుచుండెడివా రయిన యమామకు లగు బెన్తవాండ్రు కొండలు చేసెను పట్టుచుండఁగాఁ జూచి వారిని చేరఁబిలిచి “మిత్రు నాపెట రండ. నేను మిమ్ము చేసెదను గాక మనుష్యులను పట్టువారిని గాఁ జేసెదను.” అని చెప్పఁగానే వారు తత్క్షణమే తడుపడవలను వలలను విడిచి యాతని వెంటఁ బోయిరి. ఈప్రకారముగాఁ జేర్చుకొనఁబడిన ముఖ్యశిష్యులనామకథనాదులు యుక్తస్థలమునందు వికరింపఁబడుచు. అతఁడు తాను ప్రయశిష్యులను గాఁ జేకొన్నవారికి విశేషశ్రద్ధ వహించి బోధించెను, సామాన్యముగా తనవద్దకు వచ్చువారి కందఁజేరి నూపక స్వకాలములయందును బోధచేయుచునే యుండెను ఆతఁ బోధనాశక్తినిబట్టియాత్రమే కాక రోగులను స్వస్థపఱిచెడి యద్భుతశక్తినిబట్టికూడ నాతనిఖ్యాతి శీఘ్రకాలములోనే చుట్టుపట్లదేశమునం దంతటను వ్యాపించెను. అందుచేత చేరువనుండియు దూరమునుండియుఁ గూడ నానూతనబోధకునిబోధ విచుటకును వ్యాధులను నివారణము చేసికొనుటకును జనులు రాఁదొడఁగిరి. గాలిలీ దేశమునం దంతటను బయట జెయూసలేమునగరము వఱకునుగూడ కొంతకాలములో నాతనికీర్తి వ్యాపించెను. కొలఁది

సంఖ్య గలయాపులతో మొదట జేసిన కేపర్నాముగ్రామము ప్రవేశించి ధర్మోపదేశము చేయు నానంభించినను, కొన్నిమాసములు గడిచునప్పటి కతః షక్కడకుఁబోయినను జను లతనినిగూర్చి యద్భుత కథలను జెప్పకొనుచు వెంటఁ బడఁజొచ్చిరి.

లోకములో జన్మభూమి యెట్టివారికిని ప్రీతులమై మోసదికదా! అతః డీప్రకారముగాఁ గొంత కాలము తనకడపటివానస్థల మైనకేపర్నాముగ్రామములో బోధచేసి పేరు పొంది తనజన్మస్థలమును జూడవలె నన్నవాంఛ పుట్టఁగా బయలుదేలి తోవపొచుగొరను గలగ్రామములలో బోధచేయుచు తుద కొకనాఁడు నాజరేత్ గ్రామము ప్రవేశించెను. అవలకే యతనికి ర్తిలత యూహ్యంతములయం దంతట నెల్ల కొనెను. తమగ్రామములో నుద్భవించినవాఁ డొఁడు బైలుదేలి ప్రవక్తయయి యెల్లయెడలఁ బ్రఖ్యాతి గాంచుచున్నాఁడని విన్నమాత్రముననే యెల్ల వారికిని సంతోషము పట్టరాకుండునుగదా! అట్టివాఁడు తనయం దాదరిము గలవాఁ డయి మరల తమ గ్రామమునకు వచ్చి వాక్సభాధారలను పెదచల్లఁ బోవుచున్నాఁడని తెలిసికొన్నప్పుడు తద్వోధామృతరససానము చేసి యానందపరవశులము కావలె నన్నబుద్ధి యెప్పుడె మనస్సులలో నుదయింపకుండును? అది యుఁరిఁడు పుట్టిపెరిగినస్థల మగుటచేత నాజరేత్తు గ్రామములోనివారందఱు నాతనిని చక్కఁగా గుర్తెఱుఁగుదురు; అబ్బకాలముక్రిందటనే స్వగ్రామముకు విడిచిపోయిన యతః కిందిలో నాకస్మికముగాప్రసిద్ధ పురుషుఁ డయి మరల స్వజనమును జేరవచ్చుచుండెను. అట్టిస్థితిలో నామహాపురుషునికి తమ గ్రామము జననస్థానమై ధన్యత గన్న దన్న గర్వముచేత తద్ద్రామవాసు లెవ్వ రద్భుత ప్రమాదముగ్న మౌనములు కాకుందురు? జేసిన చేసిన యద్భుతచర్యలనుగూర్చి యావఱకే

వినియుండుటచేత నతఁడు తమ యెడల సాధికగారవానురాగములు చూపి తమ గ్రామమున మఱిత యధికముగా నత్యద్భుత కార్యములుచేసి తమృందఱు సంతోషపెట్టు నని యాగ్రామవాసు లెల్లరు నెదురుచూచుచుండిరి. అందుచేత జీవన్ స్వగ్రామము చేరఁగానే నాజరెత్తుగ్రామనివాసు లందఱు నాతనిఁ జూడవచ్చిరి. „అతిపరిచ యాడవచ్చా,, యను న్యాయముచేత పూర్వపరిచితు లనేకు లతనిని తమవాఁడే యన్నయనాదరభావముతో చురుకఁగా జూదియు నుండురు. పేరు పెంపు లేని యతని కుటుంబసీతినిఁగూర్చి యందఱు నెఱిగినవా రగుటచే స్వగ్రామమున నెరిని కంతగౌరవము కలుగక పోవుట వింతగాదు. ఆతని తల్లిని తోఁబుట్టువులను బావలను కన్నుల యెదుట నిత్యమును జూచుచుండెడివా రతనిని డేవిడ్ రాజవంశజుఁగా నెట్లు భావించి వమ్నానింపగలుగుదురు? ఇతరులమాట యటుండఁగా తుద కతని కుటుంబమువారే యచ్చట నతనిని ప్రవక్తమౌనా సంగీక రింపక ప్రతిపక్షు లయిరి. పూర్వస్నేహితులు పూర్వపరిచ ముముతోనే యాతని సమీపించి తమ్ము విడిచిపోయిన తరువాత నాతనియందుఁ గలిగిన గొప్పమార్పును గమిపెట్టలేక పూర్వపురితినే కళల ప్రశ్నలను వేయఁ జొచ్చిరి; ఎల్లవాడును చరవుతో ముందుకు వచ్చి యితరి స్థలములలోఁ జూపిన వింతలను దనుకుఁ జూపుమని వీక్షింపఁ జొచ్చిరి. నాఁడు తాను దేవాలయములో నుపదేశము చేయుట కయి యేర్పఱుపఁబడిన సమయము సమీపించకముందే యతఁడు స్వగ్రామ వాసులు తన బోధనలయందు భక్తివిశ్వాసములు కలవారు కారనియు తనచేత నేపూ యిద్రశాలములు చేయించి వేమకచూది యాసందింపఁ జూచుచున్నారనియుఁ దెలిసికొనెను. ఆవఱు కారనిని జూచి యుండినివారు మాత్రము గౌరవసూచకము లైన శీతలవాక్యములతో

నారసి నాదరించి యభివందించిరి. జీవన్ నాఁడు దేవాలయములో
 ప్రసంగము చేయుటోపుచున్నాఁడు నీ యూరంతటకు దెలిసివచ్చున,
 ఉపాసనాసమయమునకు ముందే యచ్చటి చిన్న దేవాలయ
 మంతయు జమలతోఁ గ్రక్కిరిసిపోయెను. సాధారణముగా దదితెను
 ప్రార్థనలును ధర్మశాస్త్రవచనములును ముగిసిన తరువాత జీవన్
 పూర్వప్రవక్త యైవయ్యయాయొక్క గ్రంథములోనుండి “ఈశ్వ
 రుడు బీదలకు శుభవార్తలను బోధించుట కయి నన్నభిషిక్తుని తేసి
 నందున, ఈశ్వరుని యాత్మ నన్నిప్పుడూనేగిరియున్నది.” అన్న
 వాక్యము నందుకొని యానందమును జదివి ముగిసి, అవిషయ
 మునే తన ప్రసంగములో ననువదించి తానాప్రవక్తల వాక్యము
 సత్యమగుటగా శుభవార్తను శాంతాత్ములకు బోధించుటకును
 భగ్నహృదయులను స్వస్థపఱచుటకును శోకార్తులకు దుఃఖశాంతిచేయు
 టకును సర్వజనాదరణీయ మైనయీశ్వరవాక్యమును బోధించుటకును
 వచ్చిరిననియు, ఈశ్వరాజ్ఞకందమును బద్ధులైయెల్లవారలహృదయముల
 లోను కారుణ్యమే రాజ్యము చేయుకాలమువచ్చి నప్పు డెల్లవారును
 భూతలస్వర్గసుఖము ననుభవించురనియు, ఉపస్థాపిత నారంభించెను.
 ఈప్రథమవాక్యములు సర్వజనులకును కర్మరసాయనముగా నున్నం
 దున, దేవాలయములోనివారందఱు నొండొరుల మొగముల వంకఁ
 జూచుచు “ఇతఁడు జోనిఫ్ కొడుకు కాఁడా? అంతకాలము వశ్యునిగా
 నుండి మనలో నివసించిరవా? డింతలో నిష్క్రమ్య ప్రసంగించఁ గలుగు నని
 యెవ్వరొకఁడవఁ గలరు? ” అని యతని శ్లాఘాపఁ జొచ్చిరి. ఇట్టివిధ
 ముగాఁ గొంతసేపు ప్రసంగించి తరువాత జీవన్ మతిమొక ధోరణికి
 దిగెను. అతఁ డక్కడకుఁ బోయిన యుద్దేశము వారిని దిద్ది బాగుచేయ
 వలె ననియే కాని ప్రీతివాక్యములు చలికి వారి సంతోష పెట్టి

తాను మెప్పుందవలయునని కాదు. పృథ్వీసముయొక్క పూర్వభాగమునం దతఁడు సూచించిన భావిమహోత్సవమునకు హామీపట్టకు మార్గ మేదో యిప్పుడు విశేషముగాఁ దెలుపవలెను. సాధ్యమైన యెడల వారేయేవిషయములలో తప్పుదారులు త్రొక్కుచున్నారో, ఆలోచించుటకును పర్తిచుటకును యోగ్యములైన యుత్తమ మార్గములేవో, చూపి వారికన్నులు తెరిపుట కర్తవ్యమై నందున, వతఁ డిప్పుడు తనవారు సంస్కరించుకో వలసిన దోషములను జూపి సంస్కారమార్గముల నుపదేశించ నారంభించెను. మార్గోపదేశ్య యయి తాను సర్వముల నుపదేశించు చున్నప్పుడు తన పూర్వవారి చితులు తన్ను సోపానముల చూప వచ్చిన గర్వితునిగా భావించి యసూయాగ్రస్తులయి యున్నారని వారిచేష్టావికారాదులవలనఁ గనిపెట్టి, లేకమును సంతోషమునక యతఁడు తా నప్పు డుపదేశించు చున్నవాక్యములు తనవి కావనియు తనలోపల నుండి పలికించు చున్న యాశ్చర్యనివాక్యము లనియు దృఢముగా భావించి మఱిత యుత్సాహముతో “మీస్థితి చూడఁగా, నైద్యుఁడా! ముందు నీ రోగము నీవు కుదుర్చుకొమ్ము, ఆన్న పూర్వపు సామెత నాకు నర్థము వచ్చుచున్నది.” అని చెప్ప నారంభించెను. జనుల కితని మాటలు దుదొంగ పోఁగా వారు “ఇటు గెలిచి రచ్చ గెలుపుము. ముందుగా నీపని నిక్కడ నారంభింపుము. నీమహిమల నిక్కడఁ జూపి, తన్నూల మున వచ్చెడి పీర్తి నీవానస్థల మయిన యిక్కడ నుండి యితరస్థలము లకు వ్యాపించునట్లు చేయుము.” అని యేవేలూ ప్రబంధించఁజాగిరి. ఆమాటల కతఁడుకోపనడక విషయములతోను విచారముతోను, తాను మహిమలను జూపి ప్రబలము వినోదపెట్టుట కయి యిక్కడకు, రాలే దని తెలియఁ బలికినను, అతఁ డప్పుడు “జేయుచుగిన యుప

దేశము దైవాదేశప్రతిత మనియు నీశ్వరపంచేశ మనియు వారి మనస్సులలో నాదరము కలుగలేదు. ప్రవక్తగా వతఁడు స్వగ్రామమున కేదో గొప్పతనమును సమకూర్చ వలయు నన్నదిత దప్ప వారి మనస్సుల కన్యదంత తోచలేదు. అట్టి సమయములో జీసస్ మరల నందుకొని “ఒక్క స్వదేశమునఁ దక్క మఱియొక్కడను ప్రవక్త గొరవను పొందకుండఁడు” అన్నలోకోక్తి మదాహరించి, ఈశ్వర రాజ్యమను భూమి మీఁద వ్యాపింపఁ జేయుటకంటె స్వీకృత్యతనము వారెక్కువగాఁ జూచుకొనుచున్నంతవఱకును తాను వారిలోఁ గలిసి పనిచేయుచున్నందుట నర్హమని వారికిఁజూపఁ బ్రయత్నించెను. అతఁడు నిర్భయముగాఁ బలుకుమాటలు వారి కంతకంతకు కర్ణకఠోరములుగాఁ దోచుచురాగా “ఇతఁడు మనలను తిరస్కరించుచున్నాఁడు” అని యొకఁడును, “ఇతఁడు మనకు ప్రవక్త కాఁడు. మనలను యోగ్యులనుగా భావింపఁడు” మనకొఱకు మహిమల నేమియుఁ జూపఁడు” అని మఱియొకఁడును, పలువురు పలువిధములఁ దమలోఁదాము గునగునలాడఁ జొచ్చిరి. జీసస్ వారి మనోగతములను ముఖచేష్టాదివికృతులను స్పష్టముగాఁ జూచియు జురక యెప్పటిఘోరణినే ప్రసంగము సాగించి యీశ్వరదృష్టియందు తనవాగునువరులు నన్నభేదనా లేక యందఱును నచూచులే యనియు తానునల్లే కులీనతానందన్నత్యాదులగు ప్రాపంచిక చంచలౌన్నత్యములను పాటింపక త న్నెవ్వరు జ్ఞాన కాంతులును దీనులునయి నిమిషింతురోవారి చిత్తోపకాంతి కయి ముందుగా శ్రద్ధ చేయవలయు ననియుఁ జూపుట కయి కొన్ని యుపమానములు తెచ్చెను. ఆయుపమానములు తమ్ము లాఘవములు చుట కయి తెఱచిన పని దురపాంశాని లయిన యా నాజరెత్తు గ్రామవాసులు భావించుకొన్నందున వారి చెవుల కవి దుస్సహము

లయ్యెను. అంతేకాక యింతవఱకును తమయూర తక్కువగా బ్రతికిన వడ్లంగి కొడుకు వచ్చి తమవర్తనములో తప్పులు పెట్టి తమకు మార్గోపదేశకుఁడు కానా యన్నదురభిమాన మొకటికూడ వారి మనస్సులను ఒట్టుకొనెను. ఈ రెండు కారణముల చేతను వారు పూర్వభద్రతలో నాతని ప్రసంగము కలిగించిన సంతోషమును గింతోషమును మఱచి యాతని యుపదేశమును విననొల్లక యెల్లరిసాగించిరి. ఈవిధముగా నంతకంతకు మూర్ఖత్వము ముదురఁగా వారు దొమ్మిరేగి దౌర్జన్యమున కారింభించి కాఱు లఱచుచు నాతనిమీఁదఁ బడి ఆతనిని దేవాలయములో నుండియు గ్రామములో నుండియు దూరముగా నీచుకొని పోయి యొక కొండకొని కెక్కించి యక్కడనుండి తలక్రిందుగా క్రిందికి పడఁద్రోచి చంపఁ జూచిరి. అతఁ డప్పటికిని వారి కోపమునకు భయపడక కఠిన్మూలకాండక శాంతిచిత్తుఁడయి నిశ్చలఁడయి యూరకుండెను. పర్వతాగ్రమునకుఁ గొనిపోవులోపల వారి కోపము కొంతశాంతి పొందినందుననో, పూర్వదానమునుసహితము వేడక నిశ్చలచిత్తముతో మానమూనియున్న యాతనియూకారమును జూచిన మీఁదట తాలిపుట్టిపండుననో, వా రాతనిని క్రిందికిఁ బడఁద్రోయక కొండకొమ్మన దిగవిడిచి తమదారిని తాము గ్రామమునకుఁ బోయిరి. జీసస్ స్వగ్రామమునకుఁ బోవుట కిదియే కడపారి.

స్వగ్రామమున ఇరగిన యాయువమానయు వలన నతఁ డణు మాత్రమును నిరుత్సాహుఁడు కాక గొప్పచారి కెవ్వరికి నిటువంటి గతి పట్టుట వింతగా ధనియు నెటువంటి వ్రవక్తయు స్వదేశమున గౌరవింపఁబడఁ డనియుఁ దలఁచుచు తురల కేపర్నాము గ్రామమునకు వచ్చి, అక్కడి బనులు తన కనుకూలుగుగా నున్నందున వారికి తన మతమును బోధించుచు, చుట్టుపట్టులగ్రామములకు మరెవ్వరూ

రము కిమిత్తములు సంచారిములు చేయుచు వచ్చెను. ఆకాలములో విశ్వమవాసర మయిన యొక్క శనివారము నాడు దక్క జను లొక్కచోట కూడఁబడుట సంభవించునట్లెను. అదివసమునందు మాత్రము పల్లెలలోనివా రందఱును తమగ్రామ దేవాలయముగో నొక్కటిగా చేరుచుండిరి. అది వజ్రయముగాఁ జేసికొని జీవన్ విశ్రమ వాసర మైన యాదినమునందే దేవాలయములలో జనులకు పూర్వ సిద్ధాంతములతోడి పాటుగా తన మారన సిద్ధాంతములను సహితము బోధింప సాగెను; ఉపాసనానుశుచునం దితఁడు దేవాలయము లకుఁ బోయి ప్రార్థనలు ముగిసిన తరువాత తాను లేచి నిలువఁబడి యర్చకుఁడు చదువుట కయి ధర్మవాక్యములు గల పృథ్వీరామగ్రంథ మును చేరి కియ్యగా నందుండి కొంతభాగము చదివి యందులో నుండియే యొకవాక్యమును తనప్రసంగమునకు మూలనూత్రము నుగా గ్రహించి తన యభిప్రాయములను వివరించి చెప్పుచువచ్చెను. అతఁడు చెప్పిన యభిప్రాయములను ఖండించి వివాదపడుట కయి యాపల్లెలయందు విద్వాంసు లయిన ఫారిసీలు లేరు. అందుచేత తెరూసలేము నగరమునందు వలె వతనిబోధన కక్కడ ప్రతిఘట నేమియు లేనందున, జనులొకఁడు చెప్పినది యెల్లను శ్రద్ధతో విను చుండిరి. అతఁడు చెప్పెడు పరిశుద్ధనీతివాక్యములు దుష్పండిత్యదూషి తములు కానివారి నిర్మలమనస్సుల కాహ్లాదజరకము లయి వారిహృద యాంతరాళమున శిలాక్షరిములవలె నాటుకొను చుండెను. అతి సాండిత్యము చేతను స్థలవేదాంతశ్రవణములచేతను వారిబుద్ధులు చెడ నందున, కిపట మెఱుంగక సత్యసంధు లయి సుశివర్తను లయి యున్నయాశానపదులు సామాన్యజ్ఞానమువలనఁ దెలిసికొఁ దగిన యారఁ డుపదేశించు నెత్తముల నావరించి యాతరి బుద్ధికి

నీతికి నద్యుత్పత్తి యాతనిని పోతాహుడుచువచ్చిరి. అతఁడు చెప్పినదెల్లను చక్కగాఁ జెప్పెననియు, అతఁడు చెప్పినవి మంది హేతువులనియు వారిమనస్సులకు తోచుచుండెను. వారగ్గినకఠిన ప్రశ్నలకునహిత మతఁ డనాయాసముగా సమత్తరములను జెప్పి వారికి నంశయనివారణయుఁ జేయఁగలుఁగఁచుండెను. అందుచేత నా పాఠ్యంతములయందలిగ్రామ్యప్రజల కాతనిమాటలయందు దుఃఖంతకు ప్రమాణబుద్ధి దినదినప్రవర్ధమాన మగుచువచ్చెను. తనయందు జనులకు విశ్వాసము పెచ్చినకొలదిని స్వాభావికముగా తనస్సునకును తనయందు విశ్వాసము పెచ్చెను. అతఁ డిట్లు మొట్టమొదట ముఖ్యముగా కేవలముగ్రామములోగీ బోధచేయుచు వచ్చినను కొన్ని మానవులు గడదినతరువాత నితరస్థలములకును తఱచుగాఁ బోయి బోధచేయ నారంభించెను. నమీపథ్యలములయందు యాతని యుపదేశములను వినవచ్చినవారనేకులు తృప్తులయి యాతనిని తమ గ్రామములకు వచ్చి తమమిత్రులకును బంధువులకునుగూడ బోధ చేయుమని వేడుచువచ్చిరి. కొంతప్రసిద్ధి కలిగినతరువాత సతఁ డెక్కడకుఁ బోయినను జనులు మూఁకలుకూడి యాతని ధర్మోపన్యాసములను వినుటకయి విఱుగఁబడుచు వచ్చుటయేకాక, ఉపన్యాసావసానమున ప్రతిగ్రామమునను తమవ్యాధులను కుదుర్చుకొనుటకయి రోగులునహితము పోగఁగగుచు వచ్చిరి. ఆరంభదశయందుతఁడు బోధ చేయుచు వచ్చినప్రదేశమే మిక్కిలి పరిమిత మయినది. ట్రైబీయన్ సరస్సునమీపమునఁ గొన్నియోమడలదూరమువఱకుమాత్రమే యతఁ డప్పుడు సంచారము చేయుచువచ్చెను. అతఁడు మొట్టమొదట తన ధర్మబీజమును నాటినది యీదిన్నభాగమునందే. అతఁడు ప్రప్రథమమున చేయుచు వచ్చిన స్వతుఃబోధము తనముఖ్యస్థాన మయినకేవ

ర్నముగ్రామమునకు చుట్టుపట్ల గడియరెండుగడియలప్రయాణములో నున్ననాలుగొండు వలెలలోమాత్రమే. అతడు తవయారికి మిక్కిలి చేరువగా నున్నట్టియు పీరాడ్ అంటికినకు వానస్థాన మొనట్రయు పై బీరియన్ పట్టణమున కై నను పోయి యుండినట్లు కనబడదు. అంత రంగమును బాధించుచున్న వ్యాధులనుమాత్రమేకాక బహిరంగ మును బాధించుదేహవ్యాధులను గూడ స్పష్టపఱచు సామర్థ్యము కలవాఁ డగుటచేత, జీసస్ చేయుధర్మబోధను వినుటకును వ్యాధులను కుదుక్కుకొనుటకునుగూడ జను లాతరియొద్దకు వచ్చుచుండి రని యీవఱకే సూచించఁబడెనుగదా! కేవలముగ్రామమునకు మరల వచ్చినతరువాత నొకవిశ్రాంతివిరమునం దతిఁజే దేవాలయములో బోధించు చుండఁగా విన వచ్చిన జనసమూహములో నుండి మఱి యెద రినవాఁ డొకఁడులేచి విలువఁబడి భయంకరముగా రణరూఢస్వరతో సజవ మొదలువెట్టెను. అల్లకల్లోలముగా నుండి మతవిషయకమున యుద్దేశము దేశమునా దంతటను వ్యాపించియున్న సమస్యల యందు మతావేశముచేత దుర్బలదిక్తు లనేకులు చిత్తచాంపల్యము పొందుట వింత కాదుగదా! గ్రామదేవతల యుత్పాదనములయందు తప్పుటలచప్పుడు చెవిని బడినమాత్రముచేత మతోన్మాదముచేత నొడభృశుఁబడి యత్తువారుపూనిన దని యవ్యక్తప్రలాపములు చేయుచు సినము లాడువారిని మన మీ దేశమునందునపిఠ మొకటిని జూచుచున్నాముకాము? ఇట్టిస్థితిలో దేశమందంతటను సంతోభము కలిగియున్నప్పు డట్టివారెక్కడఁగయినను బనులుదేయవచ్చును. అప్పుడు జనస్థు బోధించుచుండినవాక్యములు చెవిని బడినప్పు డాకస్మికముగా నొకనికి మతిభ్రమణము కలుగుటచుబట్టి చూడఁగా నాతనివాక్యములు వినువారలహృదయముల కెక్కి వారి నానందపరవశాత్తులను జేయు

శక్తి కలవయి యుండినట్లు స్పష్టమగుచున్నది. ఆకాలమునం దొక్క మిత్రిభ్రమణమునుమాత్రమేకాక యితేము లయినయితర వ్యాధులను నహితము పికాచావేశముల కారోపించుట నర్హసాచూన్యము యుండెను. అక్కడిమాట యేల? ఈకాలమున దీదేశములోనహితము తమయింట నెవ్వరికయిన వ్యాధి సంభవించినప్పుడు సామగలు సాధారణముగా వైద్యురియింటికిఁ బరుగెత్తుటకంటె ముందుగా సోద చెప్పవానియింటికిఁ బరుగెత్తుచున్నారు. ఆకాలమునం దక్కడ నెల్ల వారికిని దయ్యములయందు గట్టిశమ్మక ముండుటనుబట్టి మిత్రిభ్రాంతులయి యున్నవారునహితము కొన్నివసుయములందు తమ్ము పికాచములు పూనినవరి తలఁచుకొని యసంబద్ధప్రలాపములు చేయుచుండుట గలదు. ఆవిధముగానే యాధర్వోపన్యాసనమయినను దొకఁడు మతోన్మాదముచేతఁ దన్నుమఱచి తానేదోదయ్యమయినట్లు భావన చేసికొని “నాదరెత్తుగ్రామవాసి వయింజరస్సా! నీతోమా కేమిపని? నీవు మమ్ము నాశనముచేయ వచ్చినావా? ఓ పరిశుద్ధుఁడ వయినదేవునివాఁడా! నిన్ను నే నెఱుఁగుచును.” అని ప్రలపింప నారంభించెను. దయ్యులయె గూర్చినవమ్మక మాకాలపువారి కందఱికిని మమ్మపై జీనస్పృహఁగూడ సుంకి యుండువచ్చును అప్పుడు జీన స్పృహతోనైత్యునివంక తెప్పివాల్పక తేజిపాఱఁ జూచి “ఇక మాటాడక వానిని విడిచి వెలువలికి రా” అని గంభీరస్వరముతో నాజ్ఞాపించెను. పిశుగువమ్మకట్లు పలికిన యాయాజ్ఞావచనము లాతని వాఁడిచూపులతోడఁగూడ సునిశితబాణములవలెఁ దిన్నగాఁబోయి యాభ్రాంతాత్మనిష్ఠాదయములయందు సూటిగా నాటి వానినోరడఁచినందున, తత్క్షణమే నాఁడు ప్రియట మాని యూరకుండును. అతఁడతఁడ కురక వదలుచున్నవాఁ డాతని మాజ్ఞాబలముచేత నొక్క

సారిగా వాకట్టు కట్టికట్టు మూత్రభావము వహించుట చూచి యచ్చట నున్నవా రందఱును పరమాశ్చర్యరసమిగ్నమానసులయి యతనికి దయ్యములను వదల్చి గలయద్భుతప్రభావ మున్నదని భావించిరి. ఇంద్రియోద్ద్రేకముచేత మనస్సులను తాము వశపఱుచుకొలేక యన్వేషమాననుటై యుండువారిని స్వస్థపఱిచిడిడి ముక్కుతపామర్థ్య మారనివాక్యములయం దుండినదనుటకు సందేహము లేదు. జీవస్సున కొకవేళ పిశాచావేళ యునందు నమ్మకము లేక యుండినయెడల, అన్వేషదిత్తునికి మరల చిత్తస్వాస్థ్యము కలిగియుట కది తప్ప వేఱుమార్గము లేదని భావించి యుండునను వరకె డప్పుడు వానిలోపల నున్న పిశాచము వాఙ్మాపించినట్లుగాఁ బలికి యుండుచున్నాడు. ఈకార్యముతో నతఁడు పిశాచముల నుచ్చాటనముచేయు ననియు నమస్తవ్యాధులను నివారణము చేయు ననియు లోకప్రవాద మొకటి మొట్టమొదట చుట్టుపట్ల పుట్టి క్రమక్రమముగా దేశమునం దంతటను వ్యాపించెను. జీవన్ మనోవ్యాధులను శరీర వ్యాధులనుగూడ నివారించె నని తద్విషయముచే ననేకామృత కథలు చెప్పఁబడి యున్నవి. బహువిషయములలో దేశరోగ్యము మనస్థితి ననుసరించియే యుండును. చింతలచేతను భయములచేతను మనోవ్యాధులచేతను జనులుతఱుడుగా దేహవ్యాధులొంది బాధపడుదురు; అట్టి మనోవ్యాధుల తలు తోలఁగుట చేతను రోగము కుదురు నన్నద్భుతవిశ్వాసముచేతను గూడ బహురోగములు మండు లేకయే నివారణము లగును. శిశుల మధురోక్తులలో కర్ణరసాయనముగా ధర్మోపన్యాసములు చేసి జనుల హృదయములను కరఁగించి చల్లవఱిచెడి హృత్తాపహరకమైన నమ్మోహనకళ జీవస్సునద్ద నున్నందున, తమ్మాలమున ననేకులకు మనస్వాస్థ్యమును కలిగించి రోగనివారణముచేసి యుండుట యాశ్చర్య

కరము కాదు. ఆయనను జీవన్ముక్తి చేసిన రోగనివారణమును గూర్చిన యద్భుతకథాంకరము లనేకములు కర్ణాకర్ణిని వ్యాపించినప్పుడు క్రొత్త క్రొత్త కొడుకులువేసి పెంపొంది లేఖకులపద్ధతు వచ్చునప్పటికే చిలవల తోను పలవలతోను మొదటఁబూచినవారు గుఱుతు పట్టలేనంత మహా వృత్తులుగా పెరిగి యుండవచ్చును. ఈమానసిక సృష్టియం దెంత సత్య మున్నదో యిప్పుడు నిశ్చయముగాఁ జెప్పఁజాలముగాని యాకాలపువారిలో మాటమాత్రముచేతనే నుంత్రింది నట్లు రోగ నివారణము చేయఁగల యచూనువశక్తి జీవన్ముక్తుఁ గలదన్న వమ్మక ముండిన దనుటకు సందేహములేదు. దీని కొక్క నిదర్శనమును వినుఁడు. జీవ సన్న్యాసము కేవలముగ్రామములో నొకయింట ధర్మ బోధము చేయుచుండఁగా నాతని వాక్యచుర్రసాసము చేయవలె నన్నకాతూహలముతో నూజులకొలది జనులు మూగి పైకినుక చల్లినఁ గ్రిందరాలనంత దట్టముగా నిల్లంతటను గిగ్గిరి యుండిరి.

ఆతనిరోగనివారణకఫలము విన్నరాట నలుగు రాసమయము నందుపార్శ్వవాయువుచేత బాధ పడుచున్నయొకరోగిని మంచము మీఁద మోచుకొని యాయంటిద్వారముకడకు వచ్చిరి. తీర్థవ్రజవలె మూగియున్న యాజనులను అలఁగఁద్రోనిలోపలికిఁబోవుట దుష్ట మగుటచేతను వ్రసంగమును ముగించి జీవస్థివలికి వచ్చువఱకును వేది యుండునంత సహనము లేక యత్యాతుకులై యందుచేతను తామె యాతని మఁడుగా సంజర్జించి స్వస్థులుకావలె నన్నవేగిరపాటు చేతను వెలుపలినుండి నిచ్చెన వేసికొని యింటి నడికొప్పుమీఁదికి వారారోగితో నెక్కి యేలారుననో యింటికప్పు కొంత తొలఁగించి దారిచేసి యానందుచుండి త్రాళ్ళుకట్టి యారోగిని మెల్లగా జీవన్ముక్తి

కూర్చున్న చోటికి దివిరి. ఈ ప్రకారముగా నడుచువచ్చి తన ప్రసంగమునకు విష్ణుము కలిగించినందున కెంత మనస్తాపము కలవాడైనను, రోగిని రోగిబంధువులకును దనయందుఁ గల విశ్వాసమున కద్భుతపడి తననిమిత్తమై వారంత క్రయపడి రోగిని తన పాదముల కడఁ జేర్చినందున కయి జాలిపూని యిత్యాదులుఁజ్ఞై తన వంక సపేక్షతో దీనముగాఁ జూచుచున్న రోగివంక శీతల దృష్టితోఁ జూచి జీసస్సు

నీపాపములు క్షమింపఁ బడినవి" అని తానే పాపక్షమాధికారియైనట్లధికారవాక్యముకట్టి పలికెను. ఆకాలమునందు యూదు లందఱును రోగములు పాపఫలము లని నమ్నియుండిరి. ఆరోగినహితము చేవునియొడఁగఁ దానెదోయవచారము చేసియుండుటచేత దేవుఁడా పాపమునకు శిక్షగాఁ దవకారోగమును గలుగఁ జేసెనని నమ్నియుండెను. జీవన్ పాపమునకు ఫలముగా రోగములు వచ్చునని నమ్మినను నష్టకపోయినను, అట్టి నష్టకము గఱవోగి కఠివేగముగా హృదయకాంతిని దైర్ఘ్యమును గలిగించుట కామాటనక్కఱుమఱి యేదియు కార్యకరముగా నుండ దని యెఱిగినవాఁడై వానితో నీపాపములు క్షమింపఁబడినవని పలికెను. ఆమాటలునిది యుక్కడ నున్నవారిలోఁ గొందఱు "పాపముల క్షమించుటకు మనుష్యుఁ డంతటివాఁడు? దేవుఁ డొక్కఁడే యాపని చేయఁగలవాఁడు. దేవుఁడనవలసినమాటలు తా ననుట దోషముకాదా?" అని తమలోఁ దామనుకొని యొందొరుల మొగములవంకఁ జూచుకొనుచుండఁగా జీవస్సాక్షాదకనిపెట్టి నమయోచితబుద్ధికలవాఁ డగుటచేత లేకమాత్రమును సంశయింపక తా నన్నవాక్యములో నొక్కయక్షరమైనను మరలించుకోక తాను భగవత్ప్రేరణమువలనఁ బనిచేయుచున్నట్లు మనస్సులో సంపూర్ణ విశ్వాసము గలవాఁడై యుండుటచేత దైర్ఘ్యముతో "నేనీ వాక్యములను దేవునియాజ్ఞచేతఁ బలుకుచున్నా ననియు, నేను జెప్పెడిదానిలోను జేసెనుదానిలోను సర్వములోను దేవునిచేతనే నడపఁబడుచున్నా ననియు, మీరే తెలిసికోఁ గలరు" అని పలికి రోగివంకఁ దిరిగి "తే. నీమెత్త నెత్తుకొని నీయింటికి వడవు,, అని యధికారస్వరముతో నాజ్ఞాపించెను; ఆమాటలతో వాఁడు చివాలునలేని తన బట్టలు పట్టుకొని యెల్లవారు నద్భుతపడఁజుటగా నడిచిపోయెను,

మానసికములైన పాపరోగములనే రూపుమాపగల యద్భుత సామర్థ్యము గల మహాపురుషునకు శరీరదుఃఖము బోగొట్టగలకత్తి యున్న దన్న హేతువుచేత నూతనమహిమ రాదుగాని యొక్క యాతని విషయమున దేవుఁడేర్పఱచిన స్థిరము లైన ముద్ధర్మములు మాత్రమే వనుమాట మాత్రము విశ్వాసపాత్రము కాదు. ఐనను బయిని బేర్కొన్నరీతి యుత్సాహవాక్యములవలనను రోగులమనస్సులలో నట్టి వాక్యములు కలిగించిన దైర్ఘ్యవిశ్వాసముల వలనను రోగు లనేకు లాతనిమాటమాత్రమున వ్యవధి వొందియుండును.

అయిదవ ప్రకరణము.

పాపులయెడఁ జూపిన యాదరము, పరస్పరప్రవచనము.

జీసస్ క్రైస్తీయస్ పరస్పరమునా దుష్పక్షేపర్థము మొదలైన గ్రామములలో ప్రవచనము చేయుచుండిన కాలమునందు జరులారఁడు బోధించిన వంతయు గ్రహింపఁ గలిగినను లేకపోయినను చెప్పినది వినుటకు చూర్చియు శూన్యులు గుంపులుగా వచ్చి విని యానందించుచు నారఁడు చెప్పినదానితో నేర్పడఁ దా మావఱకు నమ్మినదానికి విరుద్ధముగా నున్నయెడల కుపితులయి యనిష్టమును సూచించుచు నుండిరి. సాధారణముగా జనులు లఘుమనస్కులు; లఘుమనస్కులెవ్వడును దుర్బలహాసభూయిష్టములు. అందుచేత వారు తమమనస్సులు ద్వేషముతోను దుశ్చింతలతోను పూరితము లయి యున్నను, వండితనామములు ధరించి శిష్యులుగా పరిగణింపఁబడువారు విధించిన బాహ్యకర్మలను మీఱక నిత్యమును యథావిధిగా ననుష్ఠించుచు వచ్చినవలయున ననుప్తమును వానితో పరిశుద్ధము లగునని నమ్మియుండిరి. 'చారచిత్త్రః కైవలజీనస్సు బోధించెడి సర్వజన సమాదరణీయము లైన యుత్తమధర్మముల తత్త్వమును గ్రహించి యనుష్ఠించుటకుఁ గావలసినంత జ్ఞాన కేజస్సువారి హృదయములలో లేదు. అందుచేతఁ జనులో నేర్పడియున్న యల్పవ్యవస్థల సత్క్రమించిన గురుపిర్నిము లన్నియు వారి గృష్టి కనర్థదాయకములుగానే తోచుచు వచ్చెను. లోకములో నదా నందుగొందులలో నుండవలసిన ఘోరములు సూర్యతేజస్సవల నిప్రయోజనమును బొంద నేరక యావెలుతు రనర్థదాయక మని భావించుకొను లాగుననే యుక్తాయుక్త విమర్శ లేక చిర కాలమునుండి యజ్ఞానాంధకారమునం దవ్వగియుండి యంద

పూర్వముగా పూర్వాచారపరిశీతి మైత్రయజ్ఞానమే నుంచి దని యెంచి యనుసరింప నలవాటుపడిన జనులును నతః షాకస్థిరముగాఁ జూచిననూతనసత్యతేజస్సును జ్ఞాననేత్రమును దెలిచి నువిచారపూర్వకముగాఁ గనుగొని దానివలనిలాభమును బొందఁజాలక యదిదోషదూషిత మని మీఁదిమిక్కిలి ద్వేషింపఁ జొచ్చిరి. అట్టిస్థితిలో జనుల యజ్ఞానమునే యాధారపఱచుకొని యుదరపోషణయు చేసికొనుచు తమ ఘనతను కాపాడుకొనుచును మతాచార్యులు జీసస్సు చేయు బోధమును మఱితరులనుగా ద్వేషించుట వింతకాదు గదా! పారిసీలును లేఖకులును జీసస్సును ముఖ్యముగా ద్వేషించువాఁడుగా నుండిరి. పుణ్యపాపములవిషయ మయి వారిలోఁ గల యువిచారమూలకములైన వ్యవస్థలను జీసస్సు పాటించివాఁ డయి ఖండించుచు వచ్చిన దుర వారి కతనిపే రన్నఁ దల కంటగించు చుండినాఁడు.

అదేకము నందు బొటసారులు మొదలయిన వారినుండి నుంకము లందెడినుండియు లనఁబడెడి రాజకీయోద్యోగులు కలదు. వారిలో నధిక సంఖ్యాకులు ప్రజలను పీడించి లంచములు గొనెను దుష్టాత్ములయినను ధర్మచింత గలమందివారు నపీత మనేకు లుండిరి. జన కంటకు లయియున్న రోమములవద్ద కొలువు కుదిరి నందునను జరుల వలన నిర్బంధముగా పన్నులు గొనువా రయినందునను యూదులు వారి నందఱిని మంచివారిని చెడ్డవారిని గూడ నేటికీతిగా ద్వేషించి వారిని మహాపాతకులనుగా భావించుచు, తమలోనివాఁ డెవ్వఁడయిన గ్రొత్తఁగా బోయి యట్టికొలువు కుదిరినవఁడయిన వానిని కులములో నుండి బహిష్కరించి వానితో భోజన ప్రతిభోజనములను సాధ్యమును సంతవఱకు సంభాషణమును గూడ వర్జించి దేవాలయములకును తమ యింద్లకును వాని రానీయకుండిరి. ఫారిసీలు తెల్లనివస్త్రమును ధరించి

కూరుచుండి మన జీవమునందలిచాదనులవలెనే యితరులు తమ చావునకు వచ్చినను స్వర్గదోషమువలన తా మంటుపడుదు మని యెంచుకొని లోకములో తామే పరిశుద్ధుల మను నవాంభావము కలవా రయి యుండిరి, మనబ్రాహ్మణులు పంచముని తాకినప్పటివలె వారిలో నెవ్వ రయినను పతితసంస్కర్మవమును చేసినవక్షమున, పతితులను తాఁజీనదోషమున కయి మితాచార్యులవారికి ప్రాయశ్చిత్తములు విధించి వారివలన దక్షిణలు గయిగొనుచుండిరి. అందుచేత ఫారిసీ లెవ్వరును పాపులుగా పరిగణింపఁబడుచుండిన సుంకరిజాతినారిలోఁ గలిసి భుజించుట మహాపాతక మని యొంది వారికి సాధ్య మయినంతి దూరముగా తొలఁగుచుండిరి. జీవన్ముచకు సుంకరులయందు ఫారిసీలకుఁ గలిగినట్టి భేదభావము లేదు. వారు చుండివా రయినవక్షమున వారి నితరులకంటఁ దక్కువగాఁ జూడవలసిన న్యాయము లేదని యొంది యితఁడు సుంకరులతో యభేద్యముగాఁ గలసిమెలసితిరుగుచుండును. అంతేకాక వారిలోఁగెదజ్జవారిని సహితము జేష్టిమిది వికనాడక ధర్మోపదేశములచేత వారిని ముందిమార్గమునకు త్రిప్పుట కయిప్రయత్నించు చుండెను.

ఒకనాడు వీధిలో నడుచుచుండఁగా జీవన్ముచకు మార్గస్థుల వలన సుంకము గ్రహించుచు మాఘ్య యను సుంకరి యొకఁడు కనఁబడెను. జీవ స్మరని నావణి తెఱిగినవాఁడగుటచేతను, తన బోధనలను వివవచ్చినప్ప డతని శ్రద్ధాభక్తులను సవ్వర్తవమును కనిపెట్టినవాఁడగుటచేతను, అతనిని తన శిష్యులలో నొక్కనిగా స్వీకరింపవలె నని యుద్దేశించి 'నావెంట రమ్మ' అని పిలిచెను. అమాటల యర్థమును గ్రహించి యాఁజిలుపుతోడనే మాఘ్య తన పనిని విడిచి పెట్టి యెంతమాత్రమును సంఘోషక యాతని వెంట నడిచెను.

పండితమండలిలోఁ జేరి పశ్చత్తగా నిష్కలబడు చున్నచేన స్పృహ తటి
వాఁడు వచ్చి సామాన్యముగా పండితకులము వారిచే నెల్లవారిచే
ననాదరింపఁబడుచు ద్వేషింపఁబడు చున్నతమ్మఁ దన పెంట రమ్మని
పిలువఁగానే మాధ్యూ తన కది గొప్ప యనుగ్రహముగాఁ దలఁచు
కొని, యాదేశమునందు శ్రోత్రియుఁ డయిన బ్రాహ్మణోత్తముఁ
డొకఁడు కడజాతివానిని తనవరనకు రమ్మని పిలిచి యాదరించినప్పుడు
వాఁడు తన్ను ధన్యునిగా భావించుకొని యెంతసంతోషవడునో యంత
పరమానందమును బొందియుండును. మాధ్యూ బీదవాఁడు కాఁడు.
గృహమును ధనసంపత్తియు నాప్తవర్గమును గలవెంపన్నగృహస్థుఁడు.
అందుచేత నతఁ డాదినయినఁ తన బుధుమిత్రులను విడువనకుఁ
విలిచి వారి కితని బోధనమును విని మానందింపఁ గలుగు భాగ్య
మును గలిగింపఁజేయుట కయి జీసన్యును గూడ నాఁడు తనయింటికి
భోజనమునకు రమ్మని పూర్ణించెను. అతఁ డాయాహ్వానము నంగీకరించి
యాతని బంధుబృందముతోఁ గలిసి సహపక్షిని భుజించుట కయి
యాతని యింటికిఁ బోయెను. ఈవార్తకొంచెము సేవటికొనే గ్రామి
మునిం దంతటను వ్యాపింపఁగా, జీసన్ పతితు లయిన ముగ్గురులతోఁ
గలిసి భోజనము చేయుచున్నాఁ డని యెల్లవారును గుంపులుగూడ
పీఠిపీఠి వింతవింతగాఁ జెప్పుకొనఁచాగిరి. రాబ్బీ (పండితుఁడు) అనఁబడు
వాఁడు పోయి పతితు లయినముగ్గురులయింట భోజనము చేయుటకంటె
ఘోర మైనయకార్యకరణ మొకటి యప్పుడు ఫారిసీల దృష్టికిఁ గనఁ
బడ లేదు. అందుచేత ఫారిసీలలోఁ గొందఱు బతులుదేటి యుండెను
చేయుచున్న తానికార్యమును ప్రత్యక్షముగా చూచి పట్టుకొనలే నన్న
తిలంపుతో తిన్నఁగా మాధ్యూయింటివంకి నడచిరి. అప్పు డాయింటి
వాకిట జీసన్యుమొక్క శిష్యులకొందఱు కనఁబడఁగా ఫారిసీలు వారిద్ద

జూచి “మీగురువు చెడిపోయినవారితోఁగలిసి లోపల కానికూడు తిను చుండఁగా మీరు సిగ్గు లేక చూచుచు వాకిట నిలుచున్నారా?” యని దూపింపవారంభింపఁగా నే మాటమీఁద మాట పెరిగి యాశిష్యులకును వారికిని వాక్కులహము సంభవించెను. ఆవంత్ ధమును లోపలినుండి యని కలహకారణమును గ్రహించి జీవన్ మెంటనే యీవలకు వచ్చి ఫారీసీలనుఁ జూచి “అన్నలారా! నన్ను విందుకుఁ బిలిచిన మీ పాపాత్ములని మీ రెన్నుచున్నారు గదా! పాపముల నుండి రక్షింపఁబడవలసిననా రయిన పాపాత్ములయొద్దఁ గాక నే నుండవలసినచోటు ఖఱియొక్కడ నుండును? దగ్గఁ బోయినయెడల రోగము త వ్పంటు వని భయపడి రోగులయొద్దకుఁ బోవక వైద్యుఁడారోగ్యదశలో నున్నవారి యొద్దకుఁ మాత్రమే పోవుచున్నచేతమున మీరారతని విషయమున నేమని తలచెదను?” అని సమయోచితముగాఁ బలికి వారిని నిరుత్తరులను జేసి యప్పటికిఁ బంపివేసెను.

పతితులుగా భావింపఁబడెను నుంకరులు మొదలయినవారి యెడల కనికరము చూపి యిటీవంటి కార్యములను జేయుచు వచ్చుట చేత ఫారీసీలు జీవన్మును “పతితసంస్థ” యని పిలుచుచు నతనిని గూడ పతితతుల్యునిగానే గణనచేయుచుండిరి. అతని కీచిరుదాంకమును ప్రసాదించుట కింకొకనంగతి యీవఱకే తటస్థించెను. దానిని గొన్ని వాక్యము లయినతరువాతఁ దెలిపెదను. ఫారీసీలు చిరకాలాచారమహిమచేత తమధికులమునుగా భావించుకొనుచు తా మెల్లులని యెంచువారితోడినుసర్గమునుమాని, యట్టివారియెడలఁ గతిన వ్యవధయలయి వారికప్తములకు జాలిపడకుండుట కలవాటుపడియుండిరి. మతో న్నానమువలనఁ దామే నిష్ఠాపరుల మనుకొని గర్వపడుచు తమలోఁ గలనిరర్థకకర్మల నాచరించువంతిమాత్రమునఁ బట్టలను

భక్త్యులనుగా నెన్నుచు వట్టివారు నేత్రకోదరు లయినమాత్రమున
 రమణుండతి యన్నమును పాతినేసి లేదిపోవువంతటిదుష్పిరికి వచ్చిన
 మావననామధారులలో తోడిమావపులయెడల దయాదాక్షిణ్యము
 లేట్లుండును? ఇటువంటి మతోన్నామలమూర్ఖవర్తనయులవలన కష్ట
 ములపా లగుచున్నదిగోవులను వశుబుద్ధికో, జూచుచు తక్కినవారి
 తోడిపాటుగా వారినాదరించుచు వారితోగలసి భోజనప్రతిభోజన
 ములు చేయుచు వారుకూడ దేవునికి ప్రేమాప్నయ లయినవిడ్డలేయని
 లోకమువకుఁ జూపుట జేవన్ముత కథియితము. ఈపరమార్థిక బుద్ధిచేత
 జీవన నిష్కారణముగా జనలాఘవము ననుభవించుచున్నవారితోను
 నిజముగానే పాపముచేసి బాగువడఁ దలఁచినవారితోను కలిసి భోజ
 నముచేసేవండున కయి యితరులు తప్పుపట్టుచు వచ్చినప్పుడెల్ల వరఁడు
 వయ్యయనకుఁడగ్నిపట్టుగా “చెడినవారికేకాని బాగున్నవారికి వైద్యు
 నితోఁబనిలేదు” అనియు, “మనుష్యులైనఁడు పరితులనుపావకులను
 జేయుటకే వచ్చినాఁడు” అనియు, “నూఁగుగొత్తలుగలవాఁడు వానిగో
 నొక్కటి తప్పిపోయిన వక్షమున మందిగొత్తలను తొంబరితోమ్మి
 దింటిని విడిచి దారితప్పిన యాయొక్కగొత్తలు వెదకుకొనుచుఁబోయి
 యదికంటఁబడఁగానే సంతోషించి దానిని మూపున వహించి కొనిరా
 కుండునా?” అనియు, చెప్పి తప్పించుకొనుచు వచ్చెను. జీన స్తీనిధ
 ముగా నాపద్మాంధపుఁ డయి దీరులై కష్టపడుచున్నవారి కందఱిసి
 దయారసపూరిత మైనవృద్ధయముతో సర్వవిధముల తోడువడుచుం
 డును. నిజముగా చెడు తెనుపులయందుఁ బ్రవేశించి పాపఫలముగా
 మనోవేదనల ననుభవించుచుండువారికిఁగాక వేతెవ్వరికి రక్షణమార్గ
 మును పరులతోడ్పాటును విశేషముగాఁ గావలసియుండును! ఫారసీలు
 పావనీశితులను తారసిందినప్పు డొక్కయుత్సాహవాక్య మయినను

బలుకక మీఁచిమిక్కిలి చేసికొన్న దనుభవించవలసినదే యని యెగ
తాళిచేయుచు దేవుఁడు దీనరక్షకుఁడనియు పతితపావనుఁడనియు గణిం
చక యతఁడు పాపులను దేవీషించి పాపులతో సంభాషించివచ్చోరమ్ముఁ
గూడ శిక్షించు పనిభ్రమచువడి దూరదూరములఁ దొలఁగుచుండఁగా,
జీవ స్వల్పభావించక యుక్తవిమయమున తోచుచు వారి చూపిన
యెడల దుర్నాథులలో ననేకులు సన్మార్గముంబట్టి బాగుపడుదురనియు
వారి చెడుదారులనుండి రక్షింపఁ బాలుపడుటయే యాశ్వలక్ష్మీతికర
మైనయత్నమధర్మ మనియు నర్హు సర్వవిధములచేతను పాపులను
దుర్గతినుండి తప్పించుటకై చూచుచుండెను. ఫారిసీయలఁ దిరస్కార
బుద్ధితో జూడక తమ్మాదరించి మంచిమాటలతో పాపాపకమునము
నకు వలయునచ్చోరలు చేయుచుండుటవలన దీవజనులు జీవన్ముతయ
భక్తికలవారయి యాతనిమాటలయందు పరమ విశ్వాస ముంచి
తిమయెడలఁ జూపిపద్భావమును దలఁచి యాతనిని దేవునివలెఁ
బూజింపఁజొచ్చిరి.

ఒకనాఁ డొకగ్రామములో నిమిత్త అనుపేరు గలయొకఫారిసీ
తనగృహమునకు జీవన్ముత భోజనమునకుఁ బిలుచుట తటస్థించెను.
ఆఫారిసీ యతనియందుఁ గలభక్తిచేత నాతనిని విందుకుఁ బిలువక
పోయినను, ఏదో మిమమీదఁ దనయింటికి రప్పించి వచ్చివచ్చి దతనికిఁ
దియ్యనిమాటలతో బోధించి బుద్ధిచెప్పి దేశాచారవిరుద్ధ మైనమార్గ
మునుండి యతనిని మరలించవలె నన్నకుటిలబుద్ధితోఁ బిలిచియుండును.
మతాచార్యులు ప్రతిదేశమునందును మాయలమారులై దేశక్షేమము
నపేషించి తమమార్గములకుఁ బ్రతికూలముగా పని చేయువారిని వారి
పూనికనుండి మరలబ్బటకయి నయమున భయమున బరిహారియు
బెదరించియు నానావిధమాయోపాయములు పన్నుదురు. అందుచేత

నీమన్ తనయింటికి జీసన్ వచ్చినప్పుడు దేశాచారమునుబట్టి యతిధికిఁ జేయవలసిన యర్హతపాద్యాదు లైవయితినే మనస్కారములను వేసిని జేయక యాతని నుపేక్షతోఁ జూచెను. అయినను జీస స్వతఃకు తన యొడలఁ జూపినయనాదరభావమును పాటించక చావడితో బల్లమీఁద గూరుచుండి తనమాటలను వివవలె నని యుక్కచికు వచ్చినవార్తితో సంభాషించు చుండెను. అందఱును మాటలవందశీలో నున్నప్పుడు చూడవచ్చినవార్తితోఁ గలిసి దేశిహాయియవతి యొకతె లోపలికి వచ్చి బల్లమీఁదఁ గూరుచుండి యున్నజీసన్కుయొక్కపాదములచెంత క్రిందఁ గూరుచుండెను. ఆకులట నాటియందయయున జీసన్కు చేసిన బోధను విని పరితాపపడి తనమక్కరిత్రమును విడిచి యతనిపాదము లాశ్రయించి యింకముందు మందిదారిని నడువ నేర్చుకొనినది నని మనస్సులో నిశ్చయము చేసికొనెను. అతఁ డుత్సాహవాక్యములు పలికి నాటిప్రాతఃకాలమున నెంతటి పాపాత్ములకును రక్షణమార్గము కలదని యాశ్వాసించినందున, పాపవర్తనమునం దిగిలి యున్నయాచుల తనహృదయమునం దూజుటను బొంది యాతనిసన్నిధానమునకుఁ బోయి పాదసేవ చేసి తదనుగ్రహమువలనఁ దన్నుంటి యున్నపాప పాశములను త్రొక్కుకొని ముక్తురాలయి కృతార్థతఁ బొందవలె నన్నయిపేక్షతో నచ్చటికి సాహసము చేసి వచ్చి నిర్భయముగా పెద్దమనుష్యులవశమగు గూరుచుండి బాష్పధారలతో నాతని చరణముల కభిషేకము చేయు చుండెను. మొట్టమొదట నీమన్ యొక్కసేవకు లెవ్వరైనను జూచి యుండినయెడల, ఆస్త్రి నప్పుడు లోపలికి రా నిచ్చి యుండరు. ఎల్లవారును ప్రసంగశ్రవణములో మునిగి యవ్యమును మఱచి యున్నవమయములో నాకాంత మెల్లఁగ లోపల చొరలుడి మొదట నాతనిపాదములవద్ద నిలుచుండి తనపాశ

ములను దలచుకొని దుఃఖించి తనకాలము తనవేషికస్థితితో నాతనిపాదములు తడిసి, తనదీర్ఘ శిరోజములు నేల జేరాడునట్లుగా తరువాత మోకారిండుకొని కూరుచుండి, తనపాలిటి జేల్సువలె వచ్చి తనకు చిత్తకాంతిని గలిగించిన యాభుజునిపాదావనిదములకుఁ దాను వచ్చినప్పుడు తెచ్చిన సుగంధద్రవ్యమును రాచి సంతోషపారవశ్యము చేత వచ్చట నెవ్వనిన్నారో యిది యాతనిపాదములమీఁద్రవారి ననుస్మారము చేసి యడుగులు ముద్దు పెట్టుకొనఁ జొచ్చెను. అప్పుడొక్కడ నున్నవా రందఱును దానిచేష్టలు చూచి విస్మయపడిరి. ఇరులు తన్ను కోపవృద్ధితోఁ జూచుచున్నారని తెలిసికొన్న తోడనే యాచేడియ సిగ్గుచేతను భీతిచేతను వడకుచు నావలికి లేచిపో జూచెను గాని యింతలో నభయహస్తము చూపి జీవన్ దానివచ్చటనే యుండ నియుమిరిచెను. తోడనే కోపతిగస్మారములు చూపుచుఁకుఁజూపులతో సిమన్ తనవంజఁజూడఁగా, అవ్యభిచారిణిని దన్ను తాఁకనిచ్చి నందునకై యతఁడు తనమీఁద కోపము వహించియున్నాఁడని తెలిసికొని యందుమూలమున నతని కొక్కహితము చెప్పవలచి జీవన్ సిమనును విలిచి “ఓయీ! నిన్నొక్కమాటయడుగవలె నని యున్నది అడుగవచ్చునా?” అని పలికెను. “నీకేమి యడుగవలెనని యున్నదో యాడుగు” అని సిమన్ తృణీకారమును జూపునవ్వరముతో బదులు పలికెను. “ఒకానొకమనుష్యుని కిద్దఱుఁముగాను లుండిరి. వారిలో నొకఁ డేనుఁజురూకలును రెండవవా డే బదిరూకలను ఁఱువడి యుండిరి. వారాయపుత్రీర్పుటకు కేక్తులుగాక పరితాపవధు చుండఁగా, ఁఱువదాత కరుణించి వారిని తమింది యిరువురను ఁఱుఱుఁసుండి విముక్తులను జేసెను. ఆయపురిలో నెవ్వఁ దాదాతయెడల నభివృద్ధితగలవాఁ డయి యుండునలెను” ?

అని జనన్ బ్రక్క వేసెను. ఎవ్వఁ డెక్కున ఋణపడియుండి ముద్దించఁ బడెనో వాఁడే యెక్కువకృతజ్ఞులను జూపవలెను." అని సిఠున్ డిత్త ర మిచ్చెను. "నీవు చెప్పినది నత్యము" అని యతనితోఁబలికి జేర న్సంతట అస్త్రీనిజూచి "ఓయీ! ఈస్త్రీని జూచితివా? నీయుంటికి వచ్చిన యతిథికి నీవు పాదోడకము ని క్కుకపోయినను, యాయువతి నమ్ము పెదవకొనుచు వచ్చి తన కిస్త్రీటితో నాయుకుగులు కడిగినది, నీవు నాశిరస్సుపై గంధపారము ప్రోక్షింపక పోయినను, ఇది నాపాదముల పై ప్రోక్షించినది. దీరిపాదములు తమింపఁ బడినవి. ఎవ్వరిని వ్వల్ప పాదములు తమింపఁబడునో వారు తక్కువభక్తి చూపుదురు. ఎవ్వరి వధిరపాదములు తమింపఁబడునో వారెక్కువభక్తి చూపుదురు. ఈకామిని చేసినపాపము లభిక్తము కాఁబట్టి యాయుంతి యభిభక్తిని జూపుచున్నది." అని పలికి యాస్త్రీనంతః దిరిగి "ఓకాంతా! నీ పాద ములు తమింపఁ బడినవి" అనెను. అమాటలు చెవినిఁ బడగానే వెనుక రోగిని గూర్చి యతఁ డీమాట లన్నప్పుడు పుట్టికట్టుగానే యక్కడ నున్నవారిలో నిచ్చును గొప్పకలకల మొక్కటి పుట్టెను. వారిలోఁ గొండఱు లేచి "పాపులను తమించుట కేరఁ డెవ్వఁడు?" అని విగ్గరిగా నజవఁ జొచ్చిరి. జనన్ వారి మాటలను నవకుగొనక "ఓ యిబలా! నీవిశ్వాసము నిన్ను రక్షించినది. ఇక నీవు నిర్విచార ముగా బొమ్ము." అని యాస్త్రీ నక్కడనుండి మెల్లఁగా బంకివేసిను. చేసిన పాపమున కావిధముగా ననుతాపపడినప్పు డీశ్వరుఁ జానుపాప ములను తవ్వకతమించు నన్న పూర్ణ విశ్వాసముతో నతఁ డవ్వ జా మాటలు పలికి యుండును. ఇతరు లందఱును మైన్యముతోఁజూచెడి చెడిపోయినపడఁది యెడల నతఁడు చూపిన యావరమును దయయు నర్పజనక్లాఘాసాత్రములుగా నున్నవి, కూర్చారాచార కళింకితముకాని

యాతని నిర్బలదృష్టి కాకలటయు డయినీయ యయిన యాశ్వరుని బిడ్డగానే కనబడినది. తన జీవితమును నిర్భాగ్య మయిన దానినిగాఁ జేసిన కుమార్తెయునుండి తప్పించుకొని యావలఁ బడఁగలిగెనా యా కడుమరు తక్కిన యాశ్వరుని బిడ్డలవలెనే పరిశుద్ధజీవనము కలదయి మరల నుభయముభవింప వచ్చును. ఆమందభాగ్యురాలు హేయమైన తన పశ్చిమత జీవనము విడిచి బాగుపడఁ గోరియున్న దనియు, దుష్పథము నుండి మరల నీతిపథము పట్టఁగలుగుట కై తన ముత్యాహారజనములును సాహాయ్యమును గొంచెము కావలసియున్న వనియు, ఎఱిగి పయిరి జెప్పినవాక్యములు పలికి జీవ స్యాతోద్భాటును జేసి యాయంగనను సావమునుండి విముక్తురాలిని జేసెను.

పైనిజెప్పినట్లుజీవన్ముచేసెను బోధనలవలనను, మరొకాచార్యులలోపముల నెత్తి జరులకు చూపుదుడుటవలనను, మరొకాచార్యులు సత్కార్యము లని భావించుచుండెడి యనావశ్యకాచారములను పాటింపక పోవుటవలనను, ఛారసీగకును లేఖకులకును జీవన్ మూఁద ద్వేషము కలిగెను. అందుచేత వారు జీవన్ వర్తనమునందు తప్పులు వెడక నారంభించిరి. ఏకాదశిరాజు వైష్ణవులు మొదలైనవా రీదేశములో నుపవాసములు చేయునట్లు యాదేశమునందును లోపల నెన్ని యశ్చత్వరములు చేసినను వైకి భక్తులవలె నటించుచు విశ్రాంతి దినమునందు నిరాహార్యులై యుండుట జనులలో నాఘాఘముగా ముండెను. ఆత్మశుద్ధిలేని యటువంటి బాహ్యచారమువలనఁ బ్రయోజనము లేదని యెఱిగినవాఁడై జీవన్ తనశిష్యులకు విశ్రాంతిదినములలో యుగ్గచ్ఛముగా భోజనము చేయవచ్చునని యనుజ్ఞయిచ్చెను. వారట్లుచేయుట చూచి ఛారసీ-లాఠిశిష్యులు మహాసంతోషము చేయుచున్నట్లు భావించి విశ్రాంతిదినమున భోజనముచున్నారని వారి ముఠాదోషా

రోహణము చేయఁజొచ్చిరి. ఈప్రతిపక్షుల యాక్షేపణములను బంధువులయింట వివాహము జరగుచున్న యొకానొక దినమునందు విని యక్కడకు వచ్చినవారితో జేసెన్ “నిష్కారణముగా నిరాశాపూరిత దేహశోషణము చేసికొని వా రేల బాధపడవలెను? పెండ్లికొడుకు చెంతి నుండఁగాఁ జెండ్లికొడుకువంకవా రెక్కడనైనఁ బస్తు దురా? నేను చెంతనున్న కాలము వీరికి సంతోషమయియుండును. ఈసంతోషదినములలో వీ రేల తిండిలేక నూడి సంతాపము తెచ్చి పెట్టుకొనవలెను? నేను వీరి నక్కఱఁపెనున్న దాహారమును వర్జించి దుఃఖపవలసిన కాలము ముందు వచ్చును” అని వసుయోధితముగా నమాధానము చెప్పెను. ప్రాయశ్చిత్తావక ఫారిశీలవృత్తి నిరుక్తుల యుపకు తమ ప్రయత్నములను మాత్రం జేసెన్ యొక్కయు శిష్యులయొక్కయు వర్తనమును రహస్యముగా పరీక్షించి వచ్చి తమతోఁ జెప్పుట కయి వేగులవారిని నిమగ్నించిరి. సూధముగాఁ బోయి చారు లెంతనిపుణముగాఁ బరీక్షించినను దేశాచారవిరుద్ధముగా నడచిన కొన్ని యల్పాంశములు దక్క వారి కితరదోషము లేదనియుఁ గనఁబడలేదు. అపైని వారు ఫారిశీలవద్దకుఁ బోయి యొకనాఁడతరిశిష్యులు విశ్రాంతినిపరచున నొక్కపొలములో గోదు మకంకులు విడుచుకొని తిని విశ్రాంతినియమమునకు భంగము కలిగింది రనియు, మఱి యొక విశ్రాంతినిపరచున జేసెన్ పెట్టిచాని కొకనికి దికితన చేసి వర్ణదత్తురిగాఁ జేసె ననియు, ఇటువంటి మహాదోషములను మాత్రమే కొన్నిటి నేకకపు పెట్టి, అటుహాపండితు లట్టి యల్పాంశములనే మహాదోషములనుగా నెంచి గోరంతలు కొండంతలు చేసి జనులకు దుర్బోధలు చేసి జేష్టము పురికొల్పి మతాచారములను మీఱి ననుచు పతితులవాత్సర్యములు వివలదని జనులను జేసెన్ యొక్క ధర్మోపన్యాసములనుండి విముఖులను జేయుఁ

బాలుపడిరితాని వారికృష్టి యంతగా వఫలము కాలేదు. అయినను పూర్వాచార వరాయణులగునా రనేకు లాతని బోధనలను వినుట పాప మని యాతనివద్దకుఁ బోవకుంజిరి. విశ్వాంతిదినమున రోగిని స్వస్థపఱుచుట దోషము కాదనియు, విశ్వాంతిదినమున తనయొద్దకు తెగులు వచ్చినవత్తుమున నెట్టిమంకమతి యైనను మంచునే మరయుచేయఁ జేయునా యనియు, తెల్లలువడిన పశువునకు మందువేయ నంశయింపక తోడి మానవుఁడు రోగపడినప్పుడు చికిత్సచేయక యూరకున్నచో మనుష్యుని మృగముకంటెను నీచముగా భావించుట కాదా యనియు, జీన్ వారిది సమాధానపఱుపఁ జూచెనుగాని మాధ్యావేశదూషి తము లయి యున్నవారియనస్సుల కాయుక్తు లగుచూత్రమును రుదించినవి కావు.

జీన్ బోధించుదానిని జనులు పరమాదర్శముతో వినుచు వచ్చినను, చెర్చినదానిపరమాధమున గ్రహించువాచూత్రము వారిలో నల్పసంఖ్యాకులుగానే యుంజిరి. తామ బోధించు ధర్మము లను కథలరూపమునఁ జెల్పినప్పుడు జను లధికావరము కలవా రగుచు వచ్చుట కనిపెట్టి, తరువాత జీన్ తన యుపదేశములను సాధారణముగా కథలరూపమునఁ జేయ నారంభించెను. తనయుపదేశ మును వినుట కయి యొకనాఁడు కేవర్ నాముగ్రామములో జను లధికముగా మూగినపు డతఁడు వారిని వెంటఁగొని టైబీరియానర స్తీరమునకుఁ బోయి, అందఱికిని వివేచకునట్లుగా నిలిచి ప్రసంగింపఁ దగిన యున్నతస్థాన మొద్దన లేకపోవుటచేత నీటిలో మున్న యొకపక్షివదై నక్కి మూఁకలు వచ్చి మీఁదఁబడికుండునట్లు శిష్యులనే తెల్లు వేయించి దానిని నీటిలోఁ గొంతలోఁతునకుఁ గొనిపోయి యానావమీఁద నిలుచుండి జీన్ జనులవంకఁ దిరిగి యున్నెన్నఁవముతో గుపన్యాసము

చేయ నారంభించెను. ఆపశుమయునందు తల వైకెత్తి చూచినప్పుడు పాలములలోను కొంతవ్యక్తములను విత్తనములు చల్లుచున్న కాపులలో నిలిచి దృష్టిగోచరమగుటచేత మనస్సానందభావముయందును చాతని మనస్సున కిటువలెను తోచి యుండవచ్చును.

“విరుడు కన్నకుఁజొక్కఁడు విత్తనమును చల్లుచుఁ బోయెను. అవిత్తనములలోఁగొన్ని కాళ్ళతోఁక్కుచులచేత గట్టిపడిన చారులలో పడఁగా, పక్షులువచ్చి యేలుకొని వానిని భక్షించిపోయెను. కొన్ని మున్నంతగా లేనిరాతి నేలమీఁదఁబడెను. అవివెంటనే మొలకలెత్తెను గాని సూర్యుడు వేడిమిండలు కాయఁగా నడుగున లోతుగా వేరు దిగకపోవుటచేత నల్పకాలములోనే యెండిపోయెను. కొన్నిగింజలు ముండలచెట్లలోఁ బడెను. ముండలచెట్లకొన్నికొని వానిని తలయెత్త నీయకపోవుటచేత నవి నిష్ఫలములయ్యెను. కొన్ని ముందినేలనుబడెను అవిమాత్రమే విస్తారముగా పంట నిచ్చెను.”

అతిఁడప్పుడు జనుల కింకొకయుపమానము చెప్పెను:—

“ఈశ్వరరాజ్యము తన పాలములో ముందిగోడుమలను జల్లుకొన్న మనుజునివంటిది. ఆతని శత్రువు రాత్రివేళ వచ్చి యాగోడుమలలో కలుపుగింజలు చల్లి పోయెను. అందుచేత గోడు మలు పెరుగ నారంభించినప్పుడు గోడుమ మొక్కలలో గలిసి కలుపు మొక్కలనేఁకమును బైలుదేతెను. అది చూచి పనివాఁడుపోయి తేలెన్నామితోఁ జెప్పి యాకలుపుమొక్కలు వెలికినేనువలెనా యని యడిగిరి. ‘కలుపు మొక్కలను వెలుకునప్పుడు గోడుమ మొక్కలు కూడ వెల్లగిల్లుచుగాన, అట్లుచేయక కొంతకాలము వచ్చునఱకును రెంటినిగూడఁ బెరుగనిండు. అప్పుడు మనము గోడుమలనుండి కలుపును విడచిసి కాన్పి నేమునయి’ అని యపమానుఁడు చెప్పెను.”

అప్పుడు జనన జనులకుఁ దెలిపిన మఱియొక కథ యిది:—
 “ఈశ్వర రాజ్యము గింజ లన్నిటిలోను మిక్కిలి చిన్నదైన మట్టిగింజ
 వంటిది. అయినను పెరిగినప్పు డది మహాస్పృహ మగునుగానఁ బ్రభుల
 వచ్చి దానికొమ్మలమీఁద గూడ్లు కట్టుకొనును.”

అతఁ డిట్టివేయింకను కథ లనేకయులు చెప్పెను. ఇట్టియుప
 మానములను గొరతుబుద్ధుఁడు జనుల కుపదేశించియు పొద్దుతుత
 గ్రంథములలోఁ బెక్కులు వానానింపఁబడి యున్నవి. ఆకాలమునం
 దాదేశముననుండిన యెస్సీయులు పొద్దుతుత కిద్ధాంతయులను గొంతవఱ
 కడలంబించినవారనియు, తిన్నూలమున జీవ స్పృహను విని నీతు
 లను జనులకునన్నులలో దృఢముగా నాటుకొనునట్లు చేయుట కిట్టి
 యుపమానము లత్యంతోపయుక్తము లని యెంచి కిథలమూలమున
 ధర్మోపదేశములు చేయుచు వచ్చె ననియు, కొందఱు తలఁచు
 చున్నారు. అవి యెట్టివయినను జీవన చెప్పిన యామనోహరము
 లయిన యుపమానములమొక్క ఫలితార్థమును జనులు చక్కగా
 గ్రహించినట్లు కనఁబడదు. ఆతనిశిష్యులునహితము కొందఱు వాని
 తాత్పర్యమును గ్రహింపనేరక ప్రసంగము మ గిసినతరువాత నాతని
 వద్దకుఁ జోయి యిట్టికథల నేల చెప్పితి రనియు వానిభావ మేమనియు
 నడిగిరి. జనులమనన్నులలో నీశ్వర రాజ్యమును గూర్చిన వర్తమానములు
 మస్థిరముగా లగ్నము లగునట్లు చేయుట కయి యుపమానరూపమున
 ముపదేశించితి నని చెప్పి, “కర్మకుఁ డవఁగా ధర్మబీజములను జనుల
 హృదయనీసులలో పెదఁజల్ల బైలుదేఱువాడు. కొందఱిహృదయము
 లఱగఁద్రొక్కినమార్గము లంత క్లిష్టముగా మండును. భక్త్యావేశ
 మును బురికొల్పుమాట లక్కడఁ బడునుగాని వేరు నాటుకొనక
 ముందే దుశ్చింతలు వైఁబడి వాని నున్నూలము చేసివేయును.

కొండటిమనస్సులు శబ్దవి కాళహోయనను రాతినేలవలె దుష్పలములును నిస్సారములు పలు గింభీములు కాక యుండును. అట్టివాడు వత్సయును సంతోషపూర్వకముగా స్వీకరించి యప్పటికి చాని నమనరింప నిశ్చయించుకొందురుగాని ధైర్యమును సహనశక్తియు లేనివారగుటచేత వారి యుత్తమసంకల్పము లన్నియు సల్పకాలములోనే యాచూమాసిపోవును. తోటలలో ముద్దును బొదలు మండునట్లు కొండటిమనస్సులు పూర్వపండితలతోను కాంక్షలతోను నిండి యుండును. సత్యవచనాశురము లచ్చట నాటుకొని కొంతకాలము వర్ధిల్లుచుగాని పరికిమాలినసింహములు మఱింత వేగముగాఁ బెరిగి ప్రిముగొని యందు వర్తిలములు కలుగఁకుండి జేయును. అయినను గొన్ని మందిబీజయు లెల్లప్పుడును విశ్వాసము గలనుద్బంధము లయిన శుద్ధపూజయములలోఁ బడి యేపుగాఁ బెరిగి కాంతిసంతోషఫలముల నమితముగా నిచ్చును." అని వివరించి తెలిపెను. జీవస్పెష్పమును దన్నుననరించువాడు సంఖ్య కధిముగా నుండవలెనని కోరక తాను జేసెడియుపదేశములను నిశ్చలబుద్ధితో నమ్మి యనునరించువారు కొండతైలను జాలుమరని యెంచి యిందుఁ గడవటఁ జెప్పఁబడిన వారిరీతి వారిని జేచ్చి వారియాలమున లోకమున కమయోపకారమును జేయఁ దలపోయుచుండిను.

ఆకాలమునందు జను లందఱును మెస్సయా వచ్చి దుష్టసంహారము చేసి దేశమునంతను మంచివారిపాలు చేయునని నమ్మి యుండిరి. దేశములో ఘోరయుద్ధము జరిగెనుననున నెచ్చెదవారుమాత్రమే కాక మందివాచనహారియు మడియకో మానరని యతఁడు నిశ్చయముగా నెఱుఁగును. అందుచేత నతఁ డది మనస్సుతో మంచుకొని గోమను మొక్కలను గొప్పటివైనఁ బెల్లగింపఁకండఁ గలుపు మొక్కల

నన్నిటిని బూర్జుముగాఁ దీసివేయుట సాధ్యము కాదని యువచూనము చెప్పి, దుష్టులందఱు నొక్కసారిగా నర్హుడందనను బొందఁజాలరనియు, అందుచేత శిష్టులయినవారు లోకములో నర్హమును దను యిష్టానుసారముగానే నడచునని యెవ్వఁడును భావించఁగూడదనియు, దుష్టులు కొంతకాలము వర్తిల్లుచున్నట్లు శనఁబడుచున్నను తొందరపకక తమ కర్తవ్యమును నిర్వహించుటకు సౌదురుకయి తాలిమితో యుక్తకాలము వచ్చువఱకును వేదియు దవలెననియు, జనులకుఁ జూపుట కయి యీరెండవకథను జేసె న్నెచ్చట చెప్పెను.

ఈకర్వరాజ్య మంతయు లోకములో నొక్కపెట్టున వ్యాపించి యెల్లవారికి నొక్కసారిగా నర్థులయును కలుగునని యెమరుచూచుచున్నజనులభ్రమను నివారణయు చేసి, అతిచూక్షణ మైనవట్టిజనులు కలకయెత్తి క్రమక్రమముగా వృద్ధి నొంది మహావృక్ష మయినంఖ్యము లయినవఱకుల కాశ్రమ మగునట్లే యీకర్వరాజ్యము నహిత మల్పాంధమునే కలదయి దినదినక్రమమున లోకములో వ్యాపించి కడవట బహుజనానందదాయకము కావలెనని చూపుట కయి యతిఁ డీమూడవకథను చెప్పెను. ఇహికరాజ్యమును వంపాదించి యానందింపవలెనని జనులచూనములు నదా బాహ్యసౌఖ్యముల మీఁదికిఁ బరుగిడిచుండఁగా, జేసన్ వారిహృదయములను మెల్ల మెల్లఁగా బాహ్యసౌఖ్యదిగ్గతలనుండి విరక్తులగుగాఁ జేసి శుద్ధపఱిచి యాత్మానందముపొందఁ ద్రిప్పి యాంతర సౌఖ్యములకొని కుమార్తెలు లనుగాఁ జేసి యీకర్వరాజ్యమును వారిహృదయములలో శిశువీరివఁ జూచుచుండెను. ప్రవాహములము కలుషముగా నున్నచోదయిన దానినుండి పాటు జలమును కలుషమయినదిగానే యుండును. పృథవి ముఁదులు నిర్మలములుగా నున్నప్పుడు మాత్రమే వారికాంక్షలు

యోగ్యములుగా నుండు నని యెఱిగిన వాఁడయి జీసెస్సెప్పుడును జనులహృదయములను పరిశుద్ధుఁజేసి యొందుచు నద్వితీయము పునః హించునట్లు చేయుటవలననే వారిస్థితి వర్తనమును బాగుచేయవలె నని సంవిధముల బాటుపడఁ జొచ్చెను.

తనయుద్దేశములు పిఠామహిమలకుఁ దక్క నర్హములకును నుగ్రాహ్యములు కాకుండ గుప్తములు చేయవలె నన్న యుద్దేశ్యములతో జీసెస్ కథలమూలమున నుపదేశించుచున్నప్పుడు నయిప్పటి గుప్తవిద్యాభిమానులు కొందఱు చెప్పుచున్నాడు గాని వారి మాటలు ధీమంతు లుగీకరింపఁబడఁదగినవి కావు. నూతనమతమును స్థాపించి దానిని లోకమునందంతటను వ్యాపింపఁ జేయుట కయి యహర్నిశములు బాటుపడుచుండెన మహాపురుషుఁడు స్వమతసిద్ధాంతము లెవ్వరికిని బోధనఁజేయునట్లు బుద్ధిపూర్వకముగా మఱుగు పెఱచు నని చెప్పుటకంటె విరుద్ధాత్మకమొకటియుండదు. ఆకాలమునందాతని యుపదేశములను వివేచించి వాని ప్రాయశఃముగా విద్యాగంధము లేని ముగ్ధమానవులు. బాలప్రాయము లయినయట్టివారికి కథలు రుచించునట్లు ధర్మకథలములు రుచింపఁజేయుటచేతను, దెవులకీపుగా నుండఁగ కథలమూలమున ధర్మముల నుపదేశించు నప్పు డవి వారి మనస్సులలో శిలాక్షముల లె నాటుకొనుట న్యభావ మగుటచేతను, అతఁడట్టి యుపమానములను దఱచుచుగా తెప్పి యుండునుగాని యిప్పటి బుద్ధిమంతు లూహించు నట్లు వేఱుకారణములచేత నయియుండదు. నిత్యమును జీసెస్సుయొక్క ప్రపంచములు వివేచింపవారు చేపలను బట్టుకొనుచు కైబీరియాసంస్థితమునందు వాసముచేయు బెస్తలును వారివంటి యితరసామాన్యమానవులునుగాని పండితులు గారు. జనుల నుండి తాము గయికొన్న వృత్తిపన్నుల యొక్కయు సుంకముల

యొక్కయు మొత్తములను లెక్కవ్రాసు నేర్పిన దొరతనమువారి నుంకరులును క్రయవిక్రయములు చేయు చిల్లరవస్తువులను పద్దులు వ్రాసికొనఁ జాలిన యంగడివాండ్లకు వారిలో నుహవిద్యార్థును బ. వారి బద్ధిబలమును వారికిఁ గలవిద్యాబలము ననుసరించిగేయఁజెను, ఎల్లవారికిని దయ్యములమీఁదను భూతములమీఁదను మేరమీఁతిన విశ్వాసము కలదు, మూఢు లయినను వారు కి పట మెఱుంగని నిర్మల మానవులు; వారి సాధువృద్ధులయు లెప్పుడును దయారవహరితము లయి యుండెను, ఆకాలమునం దిట్టి శిష్యబృందముతోఁ గలిసి జీవన్ నదా బతుల వసింది ప్రౌఢప్రముఖ స్వచ్ఛావిహారము నలుపు చుండును, ఒకప్పుడు నాన దై నెక్కి యొడ్డునఁ గూడఁ బడు మూఁత లకు ధర్మోపన్యాసములు చేయును; ఒకప్పుడు చేతున కొండమీఁది కెక్కి వెంటఁబడువారికి న్యాయోపదేశము చేయును, వినువారి వినయధర్మమును ధర్మముగాను ధర్మము ధర్మము గాను చూపించెడి హస్తాంధిత్వముచేత దూషితము లయిన విపరీతహృదయములు కాకపోవుట చేత వా రారఁ కుపజేశించునుశ్యక్తము లయినసత్య ముల నెల్లను పరమాదరముతో స్వీరించుచుండురు. ఒకానొకప్పు డొక్కొక్కరి నుపన్యసలలో నాతని యుపదేశములయం దించుక నందేహము కలిగినను అక్షిగిన ప్రశ్నకు మండహాసము చేసి దయారసము చల్లు వల్లని చూపులతో జీవ స్వేదో యుత్తరము చెప్పఁ గానే వారిమనస్సు లంతిటితో నమాధాన పడి సంతృప్తి నొందు చుండును, అమానుకు లయిన యాజనులు తమకు శీఘ్రకాలము లోనే యాశ్వరసాత్కారము కలుగు ననియు, పువంచయున కేలిక లయి తాము ధన్యుల మగుదు మనియు, నమ్మియుండిరి, జీవన్ వారి కుపదేశించిన దానిలో— “బీద లగువారు ధన్యులు;

వారిదే స్వర్గరాజ్యము. దుఃఖపడువాడు ధన్యులు; వారు దుఃఖోపశాంతిని గొందుదురు. సముద్రమునవారు ధన్యులు; వారు భూమి కధికారు లగుదురు; ధర్మమునం దాఁకలి గొని దగ గొనువాడు ధన్యులు; వారు సంపూర్ణమనోరథు లగుదురు. దయాళువైనవారు ధన్యులు; వారు దయ చూపఁబడుదురు. హృదయశుద్ధి గలవాడు ధన్యులు; వా రీశ్వరుని దర్శింతురు. సంధిచేయువాడు ధన్యులు; వారు దీప్తుని విడ్డ లని చెప్పఁబడుదురు. ధర్మము కొఱకు బాధలు సహించు వారు ధన్యులు; స్వర్గరాజ్యము వారిది."— ఇత్యాదివాక్యము లనే కము లుండెను.

ఇట్లు బీజతనమును భూషించుచు ప్రాచీనచరిత్ర సుఖములను దూషించుచు వైరాగ్యోపదేశము చేయుట పూర్వకాలమునం దుష్టదేశములలో పాపము చేయు మతాచార్యుల కందఱికిని గొంతవఱకాచార మయియుండెను. చలిదేశములలో వలె నుందిగృహములు వస్త్రములు మొగ లయివని యుష్టదేశములోని జనుల కంతగా నాపశ్యకములు కావు. అక్కడ దిగంబుల యి బతుల వసించుచు జనులు కష్టపడక కాలము గడపవచ్చును. అట్టి వారిదృష్టికి చుదిబట్టలు ధరించుటయు ముదియిండ్లయందు వసించుటయు భోగములుగా తోఁచుట వింతకాదు. ధనవస్తువాహనాదులమీఁది యరికాంక్షవలననే సాధారణముగా జను లతార్థ్యరణమునకు లోబడుచు పంతకంత కీశ్వరునికి దూరముగాఁ దొలగుచు వచ్చుట నిత్యమును జూచుచుండు చుతాచార్యులు ధనాదిబంధములే పాపహేతువు లని భావించి యీశ్వరరాజ్యమును బొందుటకు ధనాదిబంధవిమోచనమే ప్రధాన మని వైరాగ్యోపదేశము చేయుటయు నాకాలమునకు స్వభావవిరుద్ధము కాదు. జనులలో జ్ఞానుల మనుకొనువారు తమలో పశుపక్ష్యాదులకు

సహితము కష్టపడ వక్కఱలేక చిత్రవర్ణముల నీకవ్యమును ప్రసాదించి యుండఁగా వానినిమిత్రము మనుష్యుఁ డేలకష్టపడవలెనని తలఁచు చుండిరి. ఇట్టియూహలచేతనే యుష్ణదేశములలో శీతలప్రదేశముల కంటె విరక్తి మార్గ మవలంబించిన సన్యాసులసంఖ్య యిప్పటికి నధికముగా నున్నది. ఇట్టియూహలు సోఁగిరితనమువలన నుడరపోవకార్యమై కలుగక చారమార్గదంత చేతనే కలిగఁగ జేయున నీయస్వాభావికవర్తనమువలనను లోకమునకుఁ గొంతలాభముకలుగవచ్చును. కేవలసంసార పరిత్యాగమును బోధించక పోయినను ధనత్యాగమును జీవన్ తన శిష్యులకుఁ బలుమాఁ జూపజేసించుచు వచ్చెను. అతని యుపదేశము లోని కొన్నివాక్యములు వినుఁడు: — “దియట్లుటలును శుభ్రవృత్తు తిను నట్టియు చోరులు పగులఁ గొట్టి దొంగిలించునట్టియు భూమిమీఁది మీధనమును కూడఁబెట్టుకొనుఁడు. మీధన మెక్కడ నుండునో మీమనస్సుకూడ నక్కడనేయుండును ఏరునుష్యుఁడును ఏకకాలము ను దిద్దఱుపైభువులను గొలువ లేడు. అతఁడొకరిని దేవించి యొకరిని స్నేహించును; లేదా, యొకరిని బహూకరించి రెండవవానిని నిరాకరించును. మీరు దేవునిని ధనదేశతరుగూడ నేరింపలేరు. కాబట్టి యేమి శివవలెనో యేమి త్యాగవలెనో యని మీజీవము నిమిత్తము గాని యేమిధరించవలెనోయని మీశరీరము నిమిత్తముగాని యాలోచన చేయవలదని నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను. మీజీవన మాహాతము కంటెను మీశరీరము వస్త్రములకంటెను మేలయినది కావా? గాలి లోనిపక్షులను జూచుఁడు. — అవి విత్తనములు వల్లపు, కోతకోయపు; గాడెలలో నిలువ చేసికొను; అయినను మీషరలోకపిత వానికాహారమును బ్రసాదించుచున్నాఁడు. మీరు వానికంటె మిక్కిలి యధికులు కారా? మీలో నెవ్వఁడు ఐదుకాంతవహించి తన యాన్నతృప్తమున

కింకొకమూం చేరగలడు? వస్త్రములనిమిత్త మేల కాంక్షనీం చె
దరు? పొలములో గడ్డిపూడిగె తెట్లు పెరుగుచున్న పూ చూడఁడు:-
అవి పనిచేయువు, నూలువడకవు, అయినను సాలిమాను పృథ్వవంతటి
వాఁడును దనమహానైభత్యలో సహిత మలంకారములో వానిలో
నొకదానినైనఁ బోలియుండఁడని చెప్పుచున్నాను. ఓనిశ్వాసహీను
లారా! నేఁ డుండి రేపు పొయిలోఁబడెడు పొలములోని గడ్డి కీకృతుఁ
డిట్టి యలంకారమును దయచేయునప్పుడు మిఁకంతకంటె సధికముగా
దయచేయఁదా? కాఁబట్టి మేమేమి తివనలెను మేమేమిత్యాగవలెను
మేమేమిధరించుకోవలె నన్నదితను బెట్టుకోఁ బోకుండు. ఇదియన్నియు
మిఁకుఁగావలె నని మిఁపరఁగొకపిత యెఱుఁగును. కాఁబట్టి మిఁకు
మొట్టుమొదట నీశ్వరరాజ్యమును తద్ధార్మికత్వమును బొందఁ బ్రయత్నిం
త్తింపుఁడు; ఈనమస్తపదార్థములును దయితనే మిఁకుఁ జేర్పఁ
బడును. కాఁబట్టి రేపటిదినమునుకూర్చి యాలోచన చేయుఁడు,
రేపటిదినము తానే యావస్తువుల నిమిత్త ములోచన చేయును."

జీనన్సుయొక్క యట్టివాక్యము లప్పటివారియొక్క మనస్సు
లలో నూతనోత్సాహమును బుట్టించిన వనుటకు సంభవములేదు.
సంతృప్తచూపను బయిన యాజులు వయస్థమునకు నీశ్వరునే వమ్ము
కొని యైహికచింత లవగ్ధదాయకము లని భావించియుండిరి. ఐహిక
వ్యవహారము లన్నిటిలోను ధర్మమును మిఁక యీశ్వరప్రీతికర
ముగా నడుచుచు లోకమునకు మేలుచేయుచుంట యుత్తమధర్మ
మును గాని సంసారమును బొత్తిగా విడిచెడివిరక్తి యంతగా క్లాఘ్య
మయినదికాదు. ఇట్టి యస్వాభావిక మయిన యీవిరక్తిచూడ్లోప
దేశమే యీదేశమునందు నీతిలతను శోషిల్లఁ జేసి ధర్మదేవతను నిద్ర
పుచ్చి యివాలోకి జీవమును నిస్సారము చేరినది.

జీన్ సంసారత్యాగమును విధివశపర్యమును ధనత్యాగమును బలమాఱు శిష్యుల కవదేశించుచు వచ్చెను. అతఁ డొకవర్షాయము ..మీకున్నదంతయు విక్రయించి దానము చేసి, మీకు నిచ్చయముగా రానున్న పరిలోకధనమునిమిత్త మెప్పటికిని పాత్రగిలని పంచును సిద్ధము చేసికొనుడు,, అని బోధించెను. అతఁ డీ కొకసారి ..శుక్లరాజ్యము ధననిత్యము గలతోటవ ..టిది. దానిని కనుగొన్నవాడు తత్క్షణమే సంతోషపూర్వకముగా, బోయి తన కున్నది సర్వమును విక్రయించి యాపాలకును గొనును" అని బోధించెను. అతఁడు మఱియొకసారి ..శుక్లరాజ్యము కావలసినవాఁ డీలోకములోఁ దనకున్న వన్నియు నిచ్చివేసి దానిని గొనవలెను. ఈవరివర్తనమువలన లాభము పొందినవాఁడే యగును" అని బోధించెను. అంతేకాక యారంభదశయందు జీన్ తనశిష్యులదమును బొందుటకు వానియొద్దఁ గలసొత్తెల్ల విక్రయించి యాసొమ్ము బీదల కిచ్చట ప్రధమ నిబంధనముగా నేర్పఱచెను. అట్లుచేయు వెనుకటిసీసవాలు శిష్యులుగా నంగీకరింపఁబడలేదు. అయినను వరువార జీన్ సాన్నిధ్యంధము సంతగా పాటించలేదుగాని ..ధనవంతున కీశ్వరరాజ్యమును బొందుటకంటె నువ్వమునకు సూదిబెజ్జములోనుండి నూరుట మలభము,, అని యానీతివాక్యములు కడవఱకును బోధించుచునే వచ్చెను. మనుష్యజాన్త్యమును నీతిరాహిత్యమును తఱచుగా నతిమాత్రనిషయముఖానుభవమువలనను స్వప్రయోజనవృత్తియవలనను గలుగుచు వచ్చుటచే వానికి మూలమైన ధనము సరిఁ డిట్లు దూషించి యుండును. ఎట్లయినను జీన్ యొక్క యట్టిబోధనవలన నాతని శిష్యులిందియనునభిముఖు లయి యాధ్యాత్మికానంద సంపాదనోన్ముఖులయి నిరంతరకృషి చేయుటచేత నాకాలమునందు లోకమున కమితమైనసలాభము కలిగినది.

అటవ ప్రకరణము.

శిష్యసంగ్రహమును, పర్వముమీఁది ధర్మోపన్యాసమును.

మనుకటిప్రకరణములయందుఁ జెప్పఁబడినట్లు మూఁతమూఁతలుగా వచ్చి జీవన్ చేయప్రపంగములను వివిధములగా పాఠములను పోవువారు మితిమీరి యుండినను నిశ్చలమనస్కులయి కష్టముఖములయందు విషమక యాతని ననుసరించువారు వారిలో నెంత ఊండురో యని సంజేహింపవలసి యుండెను. ఆతనినూతనమతమును వ్యాపింపఁ జేయుట కయి యిష్టమును సామర్థ్యమును గలవారు వారిలోఁ గొంతఁజేయుదు రనుటకు సంజేహము లేదు. ఒకదీమంతుఁడు లోకములో నేదేని నూతనమతస్థాపనముచేయు నుద్దేశించినప్పు డాకార్యభావమును గొంతవఱకుఁ బైవి వేసికొని తోడ్పడి యాతనితోడికష్టనిష్ఠురముల కొద్ది నిర్వహింపఁ గృతనిశ్చయులయి కంకణము కట్టుకొన్ననమర్థులు కొందఁ జైన మండక కార్యసాధనల్య మగుట దుర్లభముగదా? ఏకార్యమువందును కష్టములు రానంతకాల మెల్లవారు నుత్సాహవంతులు గాను గార్యసాధకులుగానే కనఁబడుదురు. ఇంచుకష్టము లారంభము కాఁగానే యాయుత్సాహప్రవాహ మంతయు నింకిపోఁగా మొనలంటి వాళ్ళును లనేకు లడుగంటఁగా వారిలో మిక్కిలి కొందఱుమాత్రమే దృఢదిత్తులయి నిలుతురు. అట్టిదృఢమనస్కులను గొందఱిని ముఖ్య శిష్యులగా నేర్పఱుచుకొనుట యిష్టము జనన్మనకుఁ బ్రభుమకర్త వ్యయము. ఈవఱకుఁ జేరినశిష్యులలో విశేషభాగము తమతమవ్యాపారములను జేసికొనుచు నతఁడు తమగృహమునమీఁదప్రదేశములను వచ్చి ప్రసంగించినప్పుడు పోయివినుచుఁ దమసంకయములను నివారణ చేసి

కొనుచు నతఁడు దూరగ్రామములకుఁ బోగానే తామును దమ యిండ్లకుం బోవుచుండును. అటువంటివారు గాక యితరవ్యాపారముల నన్నిటిని విడిచి సజా యతనితో నుండి మరథాపనమునిమిత్తము వనిచేయుకార్యకూరు లిప్పుడు కావలసి వచ్చిరి అందుచే నతఁడు తన శిష్యబృందములొనూపి యటువంటి వారిని పంపింపఁగలఁగను బ్రయ శిష్యులను గా నేటికొనను.

ఆ శ్లేర్పము మొనరినపండ్లెండుగురిలో 'సిమర్' అనునామాంతరము గల 'పీట' రనువాఁడును, 'అంఝా' యనువాఁడును, జీన్స్ యొక్కకుమారులు. జీన్స్ వీరియింటనే చిరకాలము వాసము చేసెను. పీటరున క త్రయు ధార్యయు నిద్దఱునిద్దలు నుండిరి. అంఝా కొంత కాలము స్నాతకుఁడై నవానునకు శిష్యుఁడుగా నుండె నట. ఈయన పురను జీనన్సునకు శిష్యులుగా నున్న కాలములోనహితము తమచేసెల వ్యాపారమును మాన లేదు. వీరిద్దఱును జీనన్సునం దధికభక్తి విశ్వాసములు కలవారు. ఈకుటుంబముచూత్రమేకాక 'జెలిడ్' యనువాని కుటుంబముకూడ జీనన్సునకల సత్యంతాదరము కలది. జెలిడ్ని 'జేయ్య' అనియు, 'జాన్' అనియు నిద్దరుకొడుకులు గలరు. వీరిలో కనిష్ఠుఁడైన జాన్ జీనన్సున కాప్తశిష్యుఁడై తరువాత మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందెను. వీరితల్లి యైన 'సోమీ'కూడ జీనన్సునం దధికానురాగము కలదై యాతనిమరణపర్యంతము నాతనివిషవక యెంబడించెను. జీన్స్ యొక్కయితరశిష్యులు ఫిలిప్, బర్నోల్డ్, థామస్, లెబ్బన్, మాథ్యూ, సిమన్, జూడన్, జేయ్య. వీరిలో కడపటియతఁడైన జేయ్య జీనన్సునకు చివరల్లి యొకమేరకుమారుఁడు. జేయ్యనకు తేజ బనియు నామాంతరము గలదు. ఇట్లే మిగిలిన పన్నిద్దఱిలో జీన్స్ స్పందజీని మించివారి నే యేర్పము మొనెఱుగాని యొక్క 'జూడిన్'

విషయములొనూత్రము భ్రమ పడకు ఎంతకాగరూప లయియున్నను
 ధీయంతులకుసహిత మొకానొకప్పుడు ప్రమాదము సంభవించును.
 జూజన్ పయికి మొదిపాడుగా కలఁబడినను వ్యభావముచేత దుష్టుడు.
 ఇతఁడు గురుద్రోహి యయి కడవటఁ దనగుతువు శత్రువుల కొప్ప
 గించెను. ఇతఁ జొక్కఁడు తక్క జేసె శిష్యులందఱును గాలిరీజేశ
 ఘ్నులు. ఇతఁడుమాత్రము విజేశఘ్నఁ జయిన గుంపూరియల్ గ్రామ
 ఘ్నఁడు. ఇట్లు ప్రభుమమున సంపాదించుకొన్న ద్వాదశశిష్యులను
 సామాన్యస్థితియం దుండినవారేకాని వీరిలో నొక్కఁడును మహానరీ
 మఁడును ధననంఁగ్నుఁడును విద్యార్థుఁడును లేడు. వీరిలో బలపురు
 షేశలవాండు, ఒక్కఁడూఘ్నమాత్రము ముగ్ధుఁడై. ఈశ్వరకార్యము
 నందు నియోగించఁబడిన యీపన్నిరువురును ఈశ్వరదూత లని వ్యవ
 హరింపఁబడిరి.

ఇట్లు జేసదూత లని నూతనవిగుదాంకముల పండినయూవన్ని
 ద్దఱుకు వ్యాపారములకు వికిది తమస్వామిని జేరి. యుం దీనూతన
 మతముయొక్కయభివృద్ధి యంతయు వీరి ధైర్యవిశ్వాససామర్థ్యముల
 మీద నాధారపడి యుండును. వీరిశ్వరకార్యమునం దవ్యాజభక్తి
 విశ్వాసములు కలవారయు ధైర్యసాహసములతోఁ బరి చేసిరా నర్హ
 యును విజయము నొందును. ధర్మభీరులయి శక్ష్మములు వచ్చినప్పు
 డీశ్వరకార్యమునందు నిరుత్సాహులయి వెనుకరిసిరా నర్హమును
 భగ్గుము విజయము దవ్వకును. కాబట్టి జేస స్థిప్తుకు తన కొక
 వేళ సపాయము సంభవించినను తాను పూనినకార్యభారమును పైని
 జేసికొని నిర్వహింప విమర్శింపగాను జేసకార్యమునందు బద్ధకంఁగు
 లనుగాను వీరిని దిద్దవలెను. అన్నిచైపులను ప్రతిపక్షులుగా తెలు
 డడను చుక్కశత్రువు లెప్పుడో తకహాములై యె తలఁపక మాన

రని యతఃకు ముందుగానే కనిపెట్టెను. అటువంటివై పరీత్యమే వంశ విందినయెడలఁ దాను బోధించెడి దివ్యుడు పరమాదరముతో విని, యామోదించు చున్నవారిలో నధికసంఖ్యాకులు ఫాటిసీలకు విధేయులయి యాక్రొత్తపంథ విడిచి పూర్వపుదారికే వెనుక మరలుదుననియు నాతఁ డెఱుఁగును. రాతినేలను మొలచిన బీజాంకురముల వలె కీ చిరకాలాచారముచే చట్టుపడి గున్న వారి హృదయక్షేత్రములయందంకురించిన నూతనఽర్థబీజములును నిండుక కష్టము వచ్చినప్పుడు సంతతజోధామృతధారావర్షము లేనిపక్షమున నల్పకాలములోనే రూపు మాయు నని యాతని యెన్నిక. అంశుచేత నాతఃకు తనసిద్ధాంతములు మొలకలోనే నశింపక తలయెత్తి వృద్ధినొంది లోకమున వ్యాపించి భావికాలమునం దనంత ఫలములను గలిగించునట్లు చేయుట కయి, యెన్ని యంతరాయములు వచ్చినను నెట్టిష్టములు పూరించి నను చలంపక యచలములవలె నిలవఁగలుగునట్లుగా దైర్ఘ్యము చెప్పి కొండఱినై నను దిద్ది తీర్చవలె నని నిశ్చయము చేరికొనెను. ఈయుద్దేశముతోనే యతఃకు తనశిష్యబృందములోనుండి దృఢదిత్తులుగాఁ గనఁబడినవారిని పన్నిరువున నేటికొని యాంతరంగికులఁగా నంగీరించి వారిని నదా తన పన్నిధియందుంచుకొనెను. జనుల విషయమునఁ దాను నడవవలసిన కృత్యమును మఱివక వారికి నామాన్యముగాఁ జేయవలసిన మేలు నతఁ డెఱుమాత్రమును మానక యుపదేశాదుల మూలమునఁ జేయుచుండినను, తన యవంతరమునఁ గూడ దా నారంభించిన మహాకార్యమును సాగించుట కయి యాయాచారప్రశిష్యుల సర్వత్రములనుగాఁ జేయుట కయి యధికశ్రద్ధ వహించి ముతంత పాటుపడఁజొచ్చెను. తన జీవితకాలము లోనే దేశము మీఁదఁ బోయి ప్రసంగములు చేసి స్వతంత్రముగా మతవ్యాప్తనము చేయనారంభించఁ

గుళులనుగా వారిని తేమవలె నన్న యభిలాషతో జీవన్ వారితోఁ దా నొంటిగా నున్నప్పుడును వారికి తన సిద్ధాంతములను వేరూఱు బోధించి మనస్సున నాటించు చుండును. మఱియుఁ గొన్ని నమూనూలు లకుం దతఁడు వాని పరణ్యములోనికిఁ గొనిపోయి నిర్వామశ్యము లయిన యేకాంతస్థలములయందును వారికి సావకాశముగాఁ బోధింపఁ జొచ్చెను. అట్టి నమూనూలులయం దతఁడు శిష్యులను తన చుట్టును గూరుచుండఁ బెట్టుకొని యొక్కధర్మధర్మవచనమును గూర్చి మాత్రమే కాక లోకములో వారికిఁ గలుగఁబోవు కష్టములను గూర్చియు కష్ట కాలములకుందు దైర్యముతో వారు వర్తింపవలసిన మార్గములను గూర్చియు వారి కనేకవిధముల బోధించి యుండును. ముందుగా నవ్య స్థలములలో నారంభింపక న్యగ్రామములను పల్లెలకును మాత్రము పోయి స్వజనమున కీశ్వరరాజ్యము సమీపించిన దని బోధింపవలసిన దనియు, పరుల కంట వారధికాదరముతో విచును రనియు, పూర్వ పృవక్తలు చెప్పియున్నట్లుగా దేశము బాగుపడవలసిన నమూనూనన్న మయిన దని ఘోషింపవలసిన దనియు, వారి కతఁడు ప్రథమకర్తవ్యము నుపదేశించి, మరివ్యాపనమును స్వధర్మముగాఁ జేసినక వృత్తిగాఁ గైకొని దానిని ధనాకర్షణమార్గముగాఁ జేరికొన్న పక్షమున నదికాలము గోనే మతము హేయస్థితికి రాక మాన దని యెఱిగింపఁ జూనందున ఖండితముగా వారి కతఁడు ప్రయోగములలో స్వీకరపరమార్థ మయిన సంగ్రహము చేయవల దనియు, యితరులకుఁ జేసిన సామమున కియి వారివలన నేమియుఁ బొరితోషి కముగా నంగీకరింపఁ గూడ దనియు, బుద్ధులు చెప్పెను. ధనాపేక్ష లేక వారు తా నుపదేశించి నట్లు కేవల సారమార్థికబుద్ధితోనే ధర్మ పృవక్తము చేయుచు రయి లేచి, జనులే వారి నాదరించి స్వగృహ

మలకఁ గొనిపోయి యన్నపానాదులు సమకూర్చి యాడరింపక మానరనియు, అందుచే వారు కష్టములపాలు కావలసిన యాశ్చర్యకముండదనియు, అతఁ డెఱుంగను; కేవలపరార్థపరాయణులు గాక ధనాశాపరు లయి స్వార్థపరిత్వము నిండుక మాప నారంభించిన యాత్మరక్షణముననే సత్యవ్రతచనాగ్రేసరు లగుటచే వారికిఁ గలిగిన బలమంతయు నొక్కసారిగా నడుగంటు ననియు ఇతఁ డెఱుంగును. వారి కతఁ డపదేశించిన యితర హితవాక్యములు కొన్ని యారీతిగా నుండెను.

‘ఎక్కడకుఁ బోయినను మీ రనువర్తనము గలవారు గాను శాంతిసంపన్నులు గాను నుండవలెను. ధర్మబోధ చేయునప్పుడు జనులు విన్నవతమున బోధింపవలెను; విననొల్లని వశులున నక్కడి నుండి తొలగి వేఱొక చోటికిఁ బోవలెను. బోధింపవలసిన దొక్కటే మీధర్మము కాని దాని ఫలము మీశక్తిలోనిది కాదు. జను లనినయు లయి మీ రుపదేశించెడి హితబోధ వివర పెడచెవిని జెట్టిన వశులున వారే యాశ్వురున కత్తరవాడు లయి మా ఫలము ననుభవింపవలసినవారగుదురు. పుణ్యపాపఫలముల నొనఁగవలసినవాఁడొక్క యాశ్వురుఁడే. ఈశ్వరాధికారమును వైనివేసికొనుట మనుష్యునకు తగదు. విననివారికి వహితముమేలునే కోరి వారికి నద్భుద్వినుదయింపఁ జేయుట కయి యాశ్వురుని ప్రార్థింపవలయునే కాని యవిధేయల నెప్పుడును మనస్సులో సహితము ద్వేషింపను దూషింపను రాదు.

ఇట్లెవరికిని నే కడును జేయఁగి యెవ్వరివిషయమునను పరుషవాక్యము నొటరానీయక యెవ్వరికిని జూనమ్మోను చెడుగుకొరక, మంచిమాటలవలనను శుద్ధవర్తనము వెలసను పరులను సిగ్గు పఱిచి

వారిని కోపాదేకము నుండియు దుష్టత్వము నుండియు మరల్చి ఎల
సిన దని నియమించి జేసెను. తన శిష్యులను కూర్కకర్కు లయిన దుష్టు
లకు ధర్మబోధ చేయఁ బంప నిశ్చయించుకొనెను. దీనినిఁ బట్టి యాత
నికి పత్యబలము నందును ధర్మబలము నందును నెంతి దృఢవిశ్వాస
యందెకో విస్పష్ట మగును. ఇరులను లోబఱచుకొని ధర్మమార్గము
సకుఁ ద్రిప్పటలో బోధనాశతమున కంటి స్వీకునదనుష్ఠానచూపకోప
దేకమునం దధికశక్తి కల దని యాతని నమ్మకము. శిష్యు లెంత
జాగరూకులుగా నున్నను కష్టములు రాక మాన వని యెఱిగినవాఁ
డయి మఱియు నాతఁడు వారి కిట్టి వాక్యములను గొన్నిటిని బోధిం
చెను.

మిమ్ము లోదేశ్య లోనికి గొఱ్ఱెలను వలె బంపుచున్నాను.
మీరు మేకపిల్లలంత సాధువ్రలుగా నుండుటయే కాక సర్వములంత
జాగరూకులుగా కూడ నుండ వలెను. సాధ్య మయినంత వఱి కసా
యమునుతప్పించుకొనిమూరముగాతోలఁగుచు, మీయొద్దనున్నయోగ్య
తను గొప్పపజుచుకొనుటచే నెప్పుడును మీయొడలవరుల కసూయ
పెరుగకుండునట్లు చేయవలెను. మీరెంత జాగరూకు లయి మెలఁగు
చున్నను దేశాచారములకు విరోధముగా ధర్మబోధ చేయుచుండు
టనుబట్టి కొన్నిసమయములయందు మీరు బహుమిషలమీఁద ధర్మ
స్థానముల కీడ్చుకొని పోబడి నిరోధము నొందవచ్చును. అటువంటి
సమయములయందు స్వరక్షణార్థముగా గండవిధానునియొద్ద
మీరేమిచెప్పుకోవలయునో దానిని మీశిష్యుఁడే యెప్పుడు బోధిం
చును. మీసాధువాదములవలన మనసు కరఁగనివాఁ డయి కఠినదిత్త
ముతో న్యాయాధికారి మిమ్మునిడిది వెట్లక దండింపఁ దలఁకొన్న
ప్పుడు మీకాతఁడు చేయఁగలిగిన దేముండును? మీకతఁడు చేయఁ

గలిగిన గొప్పయశశ్రుతియంతయు విముక్తునధించుటకంటె నెక్కువగా నుండనేరదు. అతడు మీదేహములకు భంగము కలిగింపఁ గలిగినను మీయాత్మలను తాకలేడు; మీకుఁ బరలోకమునఁ గలుగనున్న నిత్యానందమునకు భంగము కలిగింపలేడు. శరీరమునకుమాత్రము హాని కలుగఁ జేయఁగలిగినదానినిగూర్చి మీరు భయపడఁ బోకుఁడు! నిత్యమయిన యాత్మకు హాని కలిగించుదానినిగూర్చి భయపడఁడు.

అత్మకు హానిచేసెడి దనఁగా ధర్మపరిత్యాగమని యాతని భావము. నాగు మఱియును కంటెను ధర్మభీరుత్వమున కెక్కుడు. భయపడఁలేదని యీబోధనయొక్క పరమార్థము. ఇట్లు దిటప్రగణపి మఱియు

‘మీరు బైలుదేటి పోయి నేను మీకు చీకటిగిడియలలో బోధించినదానిని పగటిపూట వెలుతురులో బహిరంగముగా బోధింపుఁడు. రహస్యస్థలములలో నానోటినుండి వివరించిన దానిని మీరింటికి కప్పలమీఁదినుండి ఘోషింపుఁడు. మమమృత యధికారమునకు భయపడఁబోకుఁడు. అల్పములై న పిచ్చుకల రక్షించెడి యాశ్వరుఁడు మీకు మార్గదర్శకుఁడును గాకపోడు. తమదోషములనుజూపి ఖండించు నుపనులతో దుష్టజనులు కలహింతురు గనుక మీకాపదలను వచ్చును. మీకప్పుడును సత్యమే పోరాటమును పురికొల్పెను ఖిన్నముగా నుండవలెదు. తనకుఁ బ్రేమ మయిన సర్వమును శుద్ధకు ప్రాణమును దానినిమిత్తముయి నిడిచివెట్ట నిష్పండికంగాని మీలో నెవ్వఁడనుమీరిప్పుడు సంపాదనమున్న దేవదాత్యమునకీర్తుఁడు తాఁజాలఁడు. అల్పప్రయోజనము నిమిత్తముయి యట్టిపరిత్యాగములను మీరు చేయుఁబోవుచుండలేదని దృఢముగా నమ్ముఁడు. నాకుభవార్త నంగీకరింపుట కేవలదయమునైనను మీరు ప్రబోధింపఁ గలిగినయెడల,

అవృద్ధయము తనకుఁ బ్రేమపదముగా నెన్ను పృథిగ్గ్రహించుటయే. నన్నుఁ బృథిగ్గ్రహించుటయే నన్నుఁ బంపిన యాయాశ్వరుని పృథిగ్గ్రహించుట. మనుష్యులలో శాంతియు ననురాగమును వృద్ధిపొందించుట కయి మీ రేది చేయఁగలిగినను, ఆచేరివది దప్పిగొన్నవారి కొకగిన్నెడు మందినీ శ్చిష్టుట యాత్రమే యైను, దాని బహుమానము రాక యుండదు.

అని యిటువంటి ప్రోత్సాహ వాక్కులు పెక్కులు పలికెను. ఇట్లు పలుమాఱుబోధించి దృఢచిత్తులనుజేసి కొంతకాలము జరగిన పిమ్మట నతఁడు తనశిష్యులను స్వతంత్రముగా ధర్మబోధ చేయుట కయి పంపి శోధింపనిశ్చయించుకొని, తనవలెనే ధర్మబోధయు రోగ నివారణమును జేయుటకయి స్వాతంత్ర్య మిచ్చి యిద్దతీద్దటిని బయటఁ బంపఁజొచ్చెను.

ఇట్లంతబోధించినను శిష్యు లెంతనిర్మలవృద్ధయై నను వారిలోవారి కీర్త్యయు మనస్తాపమును బొత్తిగా కలుగకపోలేదు. ఈశిష్యబృందములో జీనస్సవకుఁ గొండ అధికావ్రులుగా నుండిరి. వీటరును, తెలిదీకొడుకు లయిన జేముచు జానును వారిలో ముఖ్యులు. ఈ కడపటివారిరువురు నత్యుత్సాహమును చిత్తోద్వేగమును గల వారు. వారి యుత్సాహవ్యగ్రతను బట్టి జీనస్సు వారిని పిడుగుబిడ్డ అని పిలుచుచుండెను. అయిద్దటిలోను జానునకు జీనస్సు వద్ద చన పెక్కువ యైవట్టు కనుపట్టుచున్నది. జీనస్సు ఫారిసీలతో వివాద పడు నప్పుడు వీటర్, జేము, జాను, అమముఘ్నరితోనే కార్యాలోచనము చేయుచుండెను. ఈశిష్యు లొండొరులను నెహాండిరు అనియు, జీనస్సును ప్రభు వనియు పిలుచుచుండెరి. వీటర్ జీనస్సునకు సరమావ్రుఁ డిగుటచే వైకి శిష్యులకెల్ల నతఁడు నాయకత్వము వహించియుండెను

పీటర్ ఋజువర్తనమును సత్యశీలతయు వేగిర పాటును గల వాఁడు. ఆతఁడు తన సందేహములను, ఇష్టానిష్టములను, శోపములను, ఏమియు మఱుగు పఱుపక సర్వమును నిష్కవటముగా జీనస్సృచకుఁ డెలుపుచుండును. జీన స్సారవియం దావరమును విశ్వాసమును గల వాఁ డు మిత్రభావముతోనే యాతనిని చీవాట్లు పెట్టుచుండును జీనస్సు సభిషిక్తునిగా మొట్టమొదట సంగీకరించినవాఁ డతఁడే. ఆతని భక్తి కానందించి జీన స్సాకనాఁ డాతనితో స్వర్గరాజ్యముయొక్క తాళములు నీకరగతము లగునని పలికె నట. ఇట్లాక శిష్యునియెడల పక్షపాతమును జూపినందునకయి తక్కినవారి మనస్సులలో అనూయ కలుగ నారంభించెను. జీన స్సప్రదప్రభు వారిముందఱి ముం దీశ్వర రాజ్యములో వా రందఱును దన కుభయస్వామ్యములయందును సింహా సనములమీఁదఁ గూరుచుండు రని యుత్సాహవాక్యములను బలుకు చుండెను. అమాయకు లయిన యాముగ్ధు లామాటల కక్షరార్థమునే గ్రహించి మనుష్యపుత్రుని యెడమవై పునను కుడివై పుననునత్యావన్ను అయి కూరుచుండువారు తమలోనెవ్వ రని వివాదపడఁ జొచ్చిరి. జెవిడిపుత్రు లయిన జేమును జానును తా మూరెండుస్థానము లను పొందనంది తమ రిల్లి యైన నలోమీఁచేత నాయుగ్రస్థానము లను తన కొడుకుల కనుగ్రహింప నడిగించిరి. అడిగినదానికి స్పష్టముగా న్దుతరము చెప్పక జీనన్, తమ్ము ఘురపఱుచుకొను వారు నీచపదమునకుఁ బంపఁబడుదురు. ఈశ్వరరాజ్యము దీనులను నగ్రములు నైనవారిచేఁ బొందఁబడును. అని సామాన్యవాక్యములతో నమాధానము చెప్పెను. దీనినిబట్టి తక్కినశిష్యుల కాయురుపురియెడ లను గొంతయునూయఁ కలిగెను.

పూర్వోక్తరీతిని శిష్యులను ధర్మప్రవచనార్థము దేశము

మీఁదఁ బ్రప నారంభించుటకుఁ గొంత కాలముముందే శేవర్నము నగరసమీపమున నున్న యొక కొండమీఁద జీసస్సక యుత్తమోప న్యాసమును జేసెను. అట్టిచుహోపదేశముచుగూర్చి యిందుఁగొంత పృథంసీపకుండుట యుచితముకాదు.

శిష్యులు మొదలుకొని సర్వజనులును మెస్సయా వచ్చి భూలోక రాజ్యమును స్థాపించి యూదులను తవధివులనుగాఁ జేయు నని నమ్మి యుండి రనియు, మెస్సయానుగాఁ బరిగణించి ప్రజలు గుంపులు గూడి జీవన్ మెంటఁ దిరుగ నారంభించినపిమ్మద లతఁడు సైవ్యమును గూర్చుకొని యెప్పుడు యుద్ధ మారంభించునో యని యెల్ల వారు నెదురు చూచు చుండి రనియు, ఈవఱకే కొంత తెలుపఁబడి యుండెను గదా. ఈశ్వర రాజ్యము నమీసించుచున్న దని పలుమాఱు పలుకు చుండుటయేకాని యీశ్వర రాజ్య మెట్టిదో యీవఱకెన్నఁడును జీసస్ స్పష్టముగా వివరించినవాఁడు కాఁకు. తానే మెస్సయా నని మనస్సులో నతఁ డెంత దృఢముగా నమ్ని యుండినను మైకల్లు చెప్పకపోవుటచేత, ప్రతిపక్షు లైన ఫారిసీయ జీసస్ మెస్సయా కాఁ డనియు మోసగాఁడనియు నెల్ల యెడలను ఘోష మిడుచుండిరి. జీసస్సునందు భక్తివిశ్వాసములు గలశిష్యు లతఁడు తాను మెస్సయా నని లోకమునకు శీఘ్రముగాఁ బ్రకటించి లోకమును లోఁబఱుచుకొని ఫారిసీలమాట లనత్యములు చేయవలయునని యత్కుత్సుకు లై యభి లషించు చుండిరి. మెస్సయా నని ప్రకటించి ఫారిసీలతో రక్షపవలసిన దని మిత్రు లాతనిని నిర్బంధపఱుపఁ జొచ్చిరి. జీస స్పిచ్చ దేదోషిధ మున వారిమనోరథమును దీర్చి యుండఁటిది సమాధానపఱుపవలెను. అట్లు చేయనిపక్షమున వారందఱు నాశాభంగ ముంది యొక్క సారిగా విరుఱులై యాతనిని విడిచి తొలఁగి పోవుదురు. జీసస్ తాను

మెప్పయూ పని చెప్పకోకయే జనులు గ్రహించునట్లు చేయవలె
 పనియు మఁమ్మలలో శాంతియుఁ గాఢజ్యమును పూర్ణముగాఁ గలిగి
 నంగాని యీశ్వరరాజ్యము రానేరదని బోధించి మెల్లమెల్లగా
 జనులమనస్సులనుండి మెప్పయూయం దాలోపిత మైవయుద్ధదంతము
 బాఱదోలవలయు ననియుఁ దలఁచి యుండినను, సారసీయ శత్రువులై
 తన్నుఁగూర్చి నానావిధముల నురారోపణములు ప్రకటించు చున్నందు
 వను మిత్రులు వేగిగపడు చున్నందునను తాఁ డిలఁచుకొన్నంతకాలము
 వేది యుండుట కవకాశము లేనివాఁడై తోడనే తనమిత్రులకును
 శత్రువులకును వారిది త్రములలో నెలకొని యున్నయిహలోకరాజ్యా
 పేక్షను విడిచిపెట్టు. ఇది తెలియఁజెప్పవలసినవాఁ డయ్యెను. ఈశ్వర
 రాజ్య మన్నమాటకు వారు చేసికొనుచుండిన శుద్ధమునకును తా
 నివ్విడు విప్పి చెప్పఁబోయెడి శుద్ధమునకును గలతారతమ్యమును
 జను లొక్కసారిగా గ్రహించి తనయు త్రమసిద్ధాంతము నంగీకరింపఁ
 గలుగుదురా, ఈనూతనసిద్ధాంతప్రకటనమువలన వారి కాపక్షుఁ డన
 యెడలఁ గలగొం వాసురాగయు లొకస్థితిగా ద్వేషతరస్కారము
 లుగా మాత్రనియెడలఁ దాను పూనినయీశ్వర కార్యమునకు విఘ్న
 తము కలుగకుండునా, మెప్పయూపని యుద్ధము చేయుట కా దని చెప్పి
 నప్పుడు వారు తన్ను రణభీరువును గా భావించి తొలఁగ కుందురా,
 అనుదంత లివ్విడు మఁమ్మను పరిపరిలాగుల బాధింపఁగా నరేడ
 రాత్రి నిద్ర పట్టక కేవలముపట్టణమును విడిచి యాచేరువ నున్న
 యొక పర్వతముమీఁదికిఁ బోయి యుంటిగా నీశ్వరుని సార్థిని మన
 బలమును శాంతియుఁ బొందినవాఁడై యాకొండమీఁదనే నిద్ర
 పోయెను. తెల్లవాటి యంతఁడు లేచునపుటికే శిష్యు లాతఁ డున్నస్థ
 మును గనిపెట్టి మూఁకలుగా నావర్యతపార్శ్వమును జీరి యుండిరి

నాటి పాత్రాకాలమున నతఁడు ప్రవధమునునఁ జేసినపనిని యీశ్వరరాజ్యప్రకటనయు చేయుట కై శిష్యసౌధుములోనుండి పండ్లండుగురను దేవకార్యదూతలను గా పరిగ్రహించుట. శిష్య సంగ్రహకార్యము ముగియఁగానే యతఁడు కూరుచుండి యేదో ప్రసంగ చూడఁబడినట్లుగా నిమిలితనేత్రుఁడై మూకల ముండెను. అతఁ డేమి చెప్పినో వివరలె నన్నకుతూహలముతో నెల్ల వారును నాతనిముఖముమీఁద దృష్టిపఱచి వీరు లొగ్గి యేకాగ్రచిత్తులయి నిశ్శబ్దముగా నుండిరి. అంతట నతఁడు మూసినకన్నులు తెఱచి తలయెత్తి శిష్యులవారఁ జూచి సహజచురురగంభీరస్వరముతో—

“దీవమనస్సులు గలవారు ధన్యులు; స్వర్గరాజ్యము వారిది. దుఃఖార్తులగువారు ధన్యులు; వారు సమాశ్వాసింపఁబడుదురు. సక్రములగువారు ధన్యులు; వారు భూస్వామ్యమును బొందుదురు. పుణ్యముకొఱ కాఁకలిడవ్వలు గొన్నవారు ధన్యులు; వారు తృప్తిపఱుపఁబడుదురు. కరుణాళువు లగువారు ధన్యులు; వారు కనుగొనఁబడుదురు. శుద్ధ హృదయము గలవారు ధన్యులు; వారీశ్వరుని దర్శింతురు. మనశ్శాంతి చేయవారు ధన్యులు; వారీశ్వరతనూజులనఁబడుదురు. ధర్మము నిమిత్తము బాధ పడవారు ధన్యులు; స్వర్గరాజ్యము వారిది.”—అని బోధింప నుపక్రమించెను. ఉపన్యాసారంభమునఁ జేయఁబడిన యీ యుపదేశాప్రకముయొక్క భావము నచ్చటివా రప్పుడు చక్కఁగా గ్రహింపఁ గలిగిరి. లేకపోయినాని యీయముల్యవాక్యరత్నము లనుబట్టి జీవన్ముమనస్సుగో నై హికరాజ్యసంపద్ధింత లేదనియు నతని నాయకత్వ మంగీకరించినవారు భూలోకమైన భవాపేక్ష వదలుకోవలసిన దనియు స్పష్టముగాఁ దెలిసికొని యుండురు. దుఃఖము, ఆఁకలి, దైన్యము, బాధలు, మొనలగుశ్రావ్యములు కానిమాట లిహగోక

సంపదల కాళిండు చున్నయనేకుల కారంభదశలోనే యాకాభంగమును గలిగింది యుండును. అయినను జీవన్ముక్తివాగ్ధాధ్యక్షమును బట్టియు నుపన్యాసమునందలి విషయగౌరవమును బట్టియు మనస్సు చెదరి నీయక యెల్లవారును దానిని కడవఱకును పరమాదరముతో విచరి. అపూర్వ మైనయీధర్మోపన్యాసశేషమును సమగ్రముగా నిందుఁ బొందువలెను చున్నాను. —

“నా నిమిత్త మై జనులు మిమ్ము దూషించినవ్వకును బాధించినవ్వకును మీమీఁద నన్యాయముగా నర్పవిధదుకారోపణములను జేసినవ్వకును మీరు ధన్యు లగుదురు. పరలోకమున గలుగు ఫలభుక్తి సుయివచి కాఁబట్టి మీరు మోచింది యచరిమితాపందము నొందుడు. మీకుఁ బూర్వయునం దుండిన వ్యవక్తలకు నా రీతిధము ననే బాధ పెట్టిరి.

మీరు భూమికి లవణ మయినవారు. లవణమే తనసారమును బోగొట్టుకొన్న పక్షమున, ఇంక దానికి దేనితో చది కలిగింపఁబడును? అది అప్పటినుండి పాఠవేయఁబడి మనుష్యుల కాభ్యక్తిండ్రోక్తిఁబడుటకే కాని మఱి యెందునకును బనికి రానిదగును.

మీరు వ్యవసాయమునకు తెలుగయినవారు. పర్వతముమీఁదఁ గట్టఁబడిన పురము మఱుగు పడి యుండ నీరదు. మనుష్యులు దీపమును తెలిగింది దీపవత్తంధముమీఁదఁ బెట్టుదురే కాని కంచము క్రిందఁ బెట్టరు. అది యిరుట నున్నవారి కందఱికిని తెలుతురునిచ్చును. జనులు మీ సత్కార్యములను జూచి పరలోకపిత యొక్క మహిమను బ్రకేందరింపఁ గలుగుటకుఁ దగికట్లుగా వారియందుమీ పెంతురు వ్యకాళింపనిండు.

ధర్మశాసనమును గాని పృథక్తలము గాని నేను తెలుపవచ్చితి నని తలఁపఁబోకుడు. నేను వడిపించుట కయి వచ్చియున్నాను గాని నాశనము చేయుటకయి చాలేదు. భూమియు నాకాశమును గఠించు వజ్రమును ధర్మశాసనము నుండి లవలేక మయివను పూర్వముగా నెఱ వేర్వేరుబడక యేకీభవించునను గఠించ దని నేను మీకు నిశ్చయముగాఁ జెప్పుచున్నాను. కాఁబట్టి యాసూక్ష్మము లయినయాజ్ఞలలో నివ్వఁ జొక్క దాని నతిక్రమించి లోకమున కట్లు బోధించునో వాడు పర లోకరాజ్యమునం దధిమాధముఁ డని చెప్పఁబడును. ఎవ్వఁడు వానిని తా నాచరించి ప్రవచనము చేయునో వాడు పరలోక రాజ్యమున భునుఁ డనఁబడును. మీరీతివర్తనము లేఖకులయొక్కయు ఘోషీల యొక్కయు నీతివర్తనమును మించిన దయినం గాని మీ రెప్పుడును స్వర్గరాజ్యమునఁ బ్రవేశింపఁ బోరని మీకు నేను తెప్పుచున్నాను.

‘సీపు మాత్ర్య చేయరాదు; ఎవ్వఁడు మాత్ర్యచేయునో వాఁడు విచారణోపద్రవమును (దంశనమును) బొందును’ అని పూర్వకాలపు వారిచేఁ జెప్పఁబడి నట్లు మీకు విరియున్నారు. ఎవ్వఁడు నిష్కారణ ముగాఁ దన సోదరుని యెడ కోపము చూపునో వాఁడు న్యాయవిచా రణోపద్రవమును బొందు ననియు, ఎవ్వఁడు తన వచనోదరుని ‘నీచుఁడా’ యని పలుకునో వాఁడు విచారణోపద్రవమును బొందు ననియు, ‘బుద్ధిహీనుఁడా’ యని యెవ్వఁ డనునో వాఁడు నరకాగ్ని భయమును బొందు ననియు నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను. కాఁబట్టి నీ ప్రవహారమును గాని బలిహీనమునకుఁ బోయి యున్నప్పుడు నీసోద రుని యెడ నీవేదో యపరాధి వయినట్లు నీకక్కడ స్మరణకు వచ్చినను నీయువహారమును బలిహీనమువద్దనే నిగిదిడితి తిన్నఁగాఁ బోయి మొట్ట మొదట నీసోదరుని నమూఢానఁజేసి దిమ్మిటవచ్చి నీయువహారమును

నడుర్చింపుము. నీ వాతనితో దారిలో నుండఁగానే కీపుముగా నీ ప్రతిపక్షునితో సమాధాన పడుము. లేకపోయినయెడల నీప్రతిపక్షుఁ డెప్పుడయినను నిన్ను న్యాయాధికారి కప్పగించును; నీవు చెఱసాలలో తోయఁబడుదువు. కడవటికాసుకట్టువఱును నీవందుండి యేచూర్ల మునను వెడలిరావని నీతో నేను సత్యమునుజెప్పచున్నాను.

‘నీవు వ్యభిచారము చేయరాదు’ అని పూర్వకాలపువారిచేతఁ జెప్పఁబడినట్లు మీరు వినియున్నారు. కామముతో నెవ్వఁ డొక స్త్రీ వంకఁ జూచునో వాఁ డావఱకే యామెతో మానసిక వ్యభిచారము చేసినవాఁ డని నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను. కాఁబట్టి నీ కుడిఁన్ను నీ కపరాధి యయినపక్షమున దానిని పెరికివేసి నీయొద్దనుండి పార వేయఁము. ఎందున కన, నీకరీర మంతయు సరకాగ్నిలో వేయఁబడక నీయవయనములలో నొకటి నశించుట నీకు లాభకరము. నీకువీచేయి నీ కపరాధి యయినపక్షమున, దానిని ఖండించివేసి నీయొద్దనుండి పఱవేయఁము. ఎందున కన, నీకరీర మంతయు సరకాగ్నిలో వేయఁ బడట కంటె నీయవయనములలో నొకక్కటి నశించుట నీకు లాభ కరము.

తనభార్యను విడిచిపెట్టువాఁ డెల్లను వివాహబంధవిమోచన పత్రము నియ్యవలెను’ అని చెప్పఁబడి యున్నది. భారత్యకారణమునఁ దక్కుఁ దనభార్య నెవ్వఁడు పెరిత్యజించునో వాఁడామెను వ్యభిచరించు నట్లు చేసినవాఁ డగు ననియు, అట్లు పెరిత్యజింపఁబడిన దానిని వివాహ మాడువాఁడు వ్యభిచారిము చేసినవాఁ డగు ననియు నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను.

మఱియు ‘నీవప్రమాణములు చేయక, నీప్రమాణముల నీశ్వరుని కడ చెల్లించవలెను’ అని పూర్వకాలపువారిచేతఁ జెప్పఁబడినట్లు

మీరు వినియున్నారు. “మీ చెప్పుకును ప్రమాణములే చేయకును. ఆకాశముతో డనఁ బోకు — అది దేవుని సింహాసనము; భూమితో డనఁబోకు — అది యాతనిపాదపీఠము; జెహనలేముతో డనఁబోకు — అది మహారాజపట్టణము; నీశ్వరస్థితో డని యొట్టుబెట్టుకోకు — నీ వొక్క వెచ్చును నల్లగాఁ గాని తెల్లగాఁ గాని చేయ లేవు. నీభావణము అయిన దాను, కానికాదు. అయియుండనిమ్ము. వీని కంటె నధిక మయినదంతయు చెడుకనుండి వచ్చినదగును.” అని నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను.

‘కంటికి కన్ను పంటికి పల్లు’ అని చెప్పఁబడినట్లు మీరు విని యున్నారు. దౌష్ట్యమున కెదు రొడ్డక, ఎవ్వరయినను నీకుడి చెంప మీఁదఁ గొట్టినయెడల, రెండవ చెంపనుగూడ నాతరివంక త్రిప్పుము. ఏమనుష్యుఁడైనను వ్యాజ్యమాడి నీచోక్కాను తీసికొన్నయెడల, నీవయిబట్టకూడ వానినే తీసికొననిమ్ము. ఎవ్వఁడయినను నిన్నరక్త్రోను దూరియు నడువ బలవంత పెట్టినయెడల, క్రోధుదూరము నీ వాతనితో వదులుము. నన్ను వేఁచుకొనువాని కిమ్ము; నీవద్ద బడు లకుగఁ గోరు వానినుండి తొలఁగి పోకు” అని నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను.

‘నీవు నీపొరుగువానియెడ ప్రేమ చూపవలెను; నీశత్రువును ద్వేషింపవలెను’ అని చెప్పఁబడఁగా మీరు విని యున్నారు. “మీ శత్రువులయెడలఁ ప్రేమ చూపుము; మిమ్ము శపించువారి నాశీర్వ దింపుము; మిమ్ము ద్వేషించువారికి మేలు చేయుము, మిమ్ముసూ యతో ననాదరించి బాధించువారినిమిత్రము పొందింపుము. అందు వలన మీరు పరలోకమునం దున్నమిత్రులతో కుమారు లగుదురు. ఎట్లన, ఆయన, తనసూర్యుని చెడ్డవారిమీఁదను మంచివారిమీఁదను ఊదయించు (వ్రతాశించు) నట్లు చేయు చున్నాడు; భార్యికులకును

అథార్వికులకును వర్ణమును బంపుచున్నాడు. మీమీఁద ప్రేమ గలవారివైని మీరు ప్రేమ చూపినయెడల, మీకు ఫలమేమి? ఆలాగున మంకరులునహితము చేయుచుండ లేదా? మీసోదకులకు మోత్రము మీరభివాదము చేసెనుపక్షమున, ఇతరులకంటె మీ రెక్కువ చేయుచున్న దేమున్నది? ఆలాగున మంకరులునహితము చేయరా? కాఁబట్టి స్వర్ణమునం దున్నమీరిండి వరిపూర్ణుడయి యున్నట్లుగానే మీరును పరిపూర్ణులు కండు.

మనుష్యులచే చూడఁబడునిమిత్త మయి వారియందు నీవు దానము చేయుకుండ శాగ్రత పడుము. లేకపోయినయెడల, పరలోక మునం దున్ననీతండియొక్కబహుమానమును నీవు పొందవు కాఁబట్టి వభాగ్యహములలోను వీధులలోను మనుష్యుల మెప్పున కలు వేష భారులు చేయునట్లుగా, దానము చేయునప్పుడు నీవు నీకుండు చాటుకోఁబోకు. వారికి వారిఫలము కలదని నేను నిశ్చయముగాఁ జెప్పుచున్నాను. నీవు దానము చేయునప్పుడు నీకుచేయు చేయు దానిని నీయెడనుచేతికిఁ దెలియనీకు. నీదానములు రహస్యముగా జరుగనిచ్చు. రహస్యమునఁ జూచెడుత్పత్తియే బహిరంగముగా నీకు బహుమానము చేయను.

నీవు ప్రార్థన చేయునప్పుడు వేషభానులవలెఁ జేజుఁబోకు ఏలయన, మనుష్యులచే చూడఁబడునిమిత్త మయి వారు వభా మందిరములలోను వీధులములలోను నిలుచుండి ప్రార్థన చేయు వభి లపింతురు. వారికి వారిఫలము కలుగువని నేను మీతో నిశ్చయ ముగాఁ జెప్పుచున్నాను. నీవు ప్రార్థించునప్పుడు గదిలోనికిఁ బోయి తలుపు వేసికొన్నతరువాత వంతెంగమున నున్నతిండిని ప్రార్థించుము. రహస్యమునఁ జూచెడునీతండి నీకు బహిరంగముగాఁ జూచునాఁదుము

చేయన. నీవు పార్థవ చేయునప్పుడు ప్రతిమార్చుకులవలె నిరర్థకములై పవునగు క్షములను వాడఁజూకు. ఏలయన, అధికముగా మోటా డుటవలననే తమ ముఱ యాలకింపఁబడు నని వారు భావించుదురు. కాఁబట్టి మీరు వారివలె నుండఁజూకుడు. మీ కేమి కావలసి యున్నదో మీ రడుగకముందే మీతండ్రి యెఱుఁగును. కాఁబట్టి మీ రీవిధమునఁ బ్రార్థింపుఁడు— మూతండ్రి ! నీనామము పవిత్రీకరింపఁబడునుగాక ! నీరాజ్యము వచ్చునుగాక ! పరలోకమునందువలెనే భూలోకమునందును నీయిచ్చయే నెగడునుగాక ! నేఁడు మాకు మా దినాచారము సమగ్రహింపుము. మాఋణాస్థులను మేము మన్నించునట్లే నీవు మాఋణయులను మన్నింపుము. మన్నిండ్రియవికారములొక బడనీ.జుక పాపములనుండి విమోచనము చేయుము. ఏలయన, రాజ్యమును, బలమును, మహిమయు నిరంతరమును నీవి. తథాస్తు!— మనుష్యుల వ్యతిక్రమములను మీరు యమించిపక్షమున, మీ పరలోకపితకూడ మీవ్యతిక్రమములను యమించును. మనుష్యుల వ్యతిక్రమములను మీరు యమింపనిపక్షమున, మీతండ్రియు మీ వ్యతిక్రమములను యమింపఁకును.

అంతేకాక మీరు పవాసములు చేయునప్పుడు వేషధారులవలె మీరు దీనముఖములు పెట్టుకోకుఁడు. ఏలయన, తాము పవాసము చేయుచున్నట్టు మనుష్యులకు కనఁబడుటకయి వారు తమముఖములను వికృతముగాఁ జేసికొందురు. వారికి వారిధలము కలదని నేను మీకు నిశ్చయముగాఁ జెప్పి చున్నాను. నీవైత, యుపవాసము చేయునప్పుడు పవాసము చేయుచున్నట్టు మనుష్యులకుఁగాక యంతరంగమున నున్న నీతండ్రికయిత్ర మగవఁనట్లుగా కరస్సంస్కారము చేసికొని ముఖప్రకాశము చేసికొమ్ము. రహస్యమునఁ జూచెడు నీతండ్రి

నీకు బహిరంగముగా ఫలదానము చేయును. కీటకములును శ్రువ్యము భ్రష్టము చేయునట్టియు దొంగలు కన్నము వేసి దొంగిలునట్టియు భూమిమీఁద మిసంపదలను గూడఁజెట్టక, కీటకములుగాని శ్రువ్యగాని నాకము చేయనట్టియు చోరులు కన్నము వేసి యపహరింప నట్టియు పరలోకమునందు మిసంపదలను మీకొఱకు నిలువచేసి కొనుఁడు. మీవిత్త మెక్కడ నుండునో మీచిత్తముకూడ వక్కనే యుండును. నేత్రము శరీరమునకు జ్యోతి యగుటచేత, నీకన్ను తిన్నఁగా నున్నవక్షమున నీవర్విశరీరమును తేజోమయ మయి యుండును; నీకన్ను చెడినవక్షమున నీవర్విశరీరము సంధికారబంధుర మగును. అందుచేత నీలోపల నున్న వెలుతురే కలుష మైవక్షమున, ఆమంధికార మెంత గాఢ మై యుండును! ఏమనుష్యుఁడును ఇద్దఱు భ్రష్టులను సేవింపలేడు. అతఁ డొకరిని దేపించి యొకరిని ప్రేమించును; లేదా, యొకరి నాశ్రయించి మఱియొకరిని తిరిష్కరించును. మీరు దేవునిని ధనలక్ష్మినికూడ కొలువలేరు. కాఁబట్టి మే మేమి తిందుము? మే మేమి త్రాగుదుము? అని మీజీవనమునుగూర్చి కాని, మే మేమిధరింతుము? అని మీదేహమునుగూర్చి కాని, ఆలోచింప వలదని నేను మీకు చెప్పుచున్నాను. ఆహారమునకంటె జీవనమును, వస్త్రములకంటె శరీరమును, గొప్పవికావా? గాలిలోనిపక్షులను చూడఁడు; అవి విత్తనములు వేసి, కోసి, కొట్లలో నిలువ చేసికోవు. అయినను మీపరలోకపిత వాని కాహారము దయచేయుచున్నాఁడు. వానికంటె మీరు విక్కిలి శ్రేష్ఠతరములుకారా? ఆలోచన చేసి మీలో నెవ్వరు తమపరిమాణమున కొక్కమూర చేర్వఁగలరు? వస్త్రములకొఱకు మీరేల దింత చేసెదరు? పొలములలోనిగడ్డి పువ్వులను గూర్చి యవి యెట్లువర్ధిల్లుచున్నవో యాలోచింపుఁడు. అవి కష్టపడి,

నూలువడకల్లు. అయినను సొలోమోనా నంతటివాఁడు సహితము తన మహాత్మ్యతదశలోను వానిలో నొక్కదానిని బోలినపస్త్రధారణము చేసికొనియుండఁ జదివినను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను. కాఁబట్టి ఓధక్తి హీనులారా! నేఁడుండి రేపు పొయిలో వేయఁబడెడి పాలములోని గడ్డికే యిటువంటి యాచ్ఛాదనమును బ్రసాదించియున్నప్పుడు, మీ కంత కంటె వధికముగా నాచ్ఛాదన మనుగ్రహింపఁజాలి కాఁబట్టి మే మేమి తిందు మనికాని, యేమి త్రాగుదు మనికాని, వేరితో నాచ్ఛాదితుల మగుదు మనికాని, చింతింపఁబోకుడు. ఈయన్నివస్తువులును మీకుఁ గావలసినవని మీఁపరిలోకజిత యెఱుఁగును. మీరు మొట్ట మొదట నీవ్వరరాజ్యమును, ఆతనిపరిశుద్ధతను, వెదకుడు. ఈవస్తువు లన్నియు మీకు చేర్పఁబడును. కాఁబట్టి రేపటికొక కాలోచన చేయుకుఁడు. రేపటిదినము తానే యావస్తువులకొక కాలోచన చేయును. ఆనాటి చింత యే యానాటికి చాలియుండును.

మీరు విమర్శింపఁబడి రిని యెంచుకోకుఁడు. పన్నాముముతో మీరు విమర్శింతురో దానితోనే మీకును విమర్శింపఁబడుదురు. ఏకొలపాత్రముతో మీరు కొలుతురో మరల దానితోనే మీకు కొలువఁబడును. నీవు నీ పొరుగువానికంటిలోనినలును గూడ చూచుచు, నీనేత్రమునందే యన్నదూలమునుగూర్చి యేల యాలోచింపవు? నీకంటిలోనే మూల ముండఁగాఁ జూచుచు, నన్ను నీకంటిలోని నలు నును ఏమని నీ ముని నీసోదరునితో నీవెట్లనఁ గలవు? ఓపంచకుఁడా! మొట్ట మొదట నీకంటిలోనుండి దూలమును తీసివేసికొమ్ము; అప్పుడు నీసోదరునికంటిలోనుండి నలకను దీసి వేయుటకు చక్కఁగా చూడఁ గలుగుదువు. పవిత్రమైనదానిని కుక్కలకు వేయకుఁడు; మీముత్యము

లను పండులముందు వేయఁజుడు—అని వానిని తమకాళ్ళక్రింద నలుగఁదొక్కి యెదురు తిరిగి మిమ్మె కున్నాము. అహగృహుఁ డిహియ్యఁబడును. వెదకుఁడు; మీరు కనఁబడుచు. తట్టుఁక; మీరు తెలివఁబడును. తన కొడుకు రొట్టె నడిగినప్పుడు వానికి రాయి యిచ్చు వాఁడు మీలో నేపురుషుఁ డునును? వాఁడు చేప నడిగినప్పుడు వాని కతఁడు పామునిచ్చునా? మీబిడ్డలకు మందియూవుల నెట్లియ్యవలెనో పావు లయిన మీరే యెఱిగి యున్నప్పుడు, వరలోకమునందున్న మీతండ్రి తన్ను వేడినవానికి మందినెత్తువుల నింకను నెంత యధిక ముగా నిచ్చును? కాఁబట్టి మనుష్యులు మీ కేమి చేయవలె నని మీరు కోరుదురో వానినెల్లను వారి కాలానుసతీ మీరును చేయుఁడు. ఇదియే ధర్మకాస్త్రమును ప్రవక్తవచనమును.

మీరు తిప్పని దానిని లోపల బ్రవేశింపుఁడు; వివాళమునకుఁ గొనిపోయెడు ద్వారము విశాల మయినదియు దారి వెడల్పయిన దియు కాఁబట్టి యామార్గమున లోనికిఁ బోవువా రనేకు లుండును. (నిత్య) జీవనమునకుఁ గొనిపోయెడి ద్వారము నరళ మయినదియు దారి యిటు కయినదియు కాఁబట్టి దానిని కనుఁగొనువారు కొండఠే యుండురు. అబద్ధప్రవక్తలను గూర్చి మీరు జాగ్రత్త పడుఁడు; గొట్టె (సాధు) వేషములతో మీవద్దకు వత్తురు కాని వారు లోపల నత్యశనాతురము లయిన తోడేళ్లు (కూరచిత్తులు). వారివలని ఫలము లను బట్టి మీరు వారిని తెలిసికొందురు మనుష్యులు ముండ్లపొవల నుండి ద్రాక్షఫలములను గాని మేడిపండ్లను గాని నెంగ్రహింతురా? ఆలాగుననే ప్రతిపదవృక్షమును నత్ఫలముల నిచ్చును; దుష్టవృక్షము దుష్ఫలముల నిచ్చును. ఒక మంచిచెట్టు చెడుఫలముల నియ్యనేరదు;

చెడుకైట్టుకు మంచిఫలముల నియ్యకాలము. మంచి ఫలములనిజ్యుని పృథ్వీమమును నతికలది నివృత్తో నేనుబడును. కాబట్టి ఫలము వలన మీరు వాని నెఱుగఁడును.

పరలోకమునం దున్న నారంద్రియైక్కు చిత్తానుసారముగా నాచరించువాఁడే కాని నన్ను గూర్చి 'పృథువా! పృథువా!' అని పలుకువాఁ డెల్లను స్వర్గరాజ్యములోఁ బ్రవేశింపఁడు. 'పృథువా! పృథువా మీ పేరిట మే మనాగతమును సూచించి యండలేదా? మీ పేరిట మేము దయ్యములను వెదలఁ ద్రోలలేదా?' అని యా దినముల నాతో ననేకులు పలుకుదును. 'మిమ్ము నే నన్నఁడు నెఱుగను, నీతిమాలి పెరిచిన మీరు నాయొద్దనుండి తొలఁగఁడు' అని వారితో నే నప్పు డందును. కాబట్టి యీనావాక్యములనువిని తదను గణముగా నెవ్వఁ డాచరించునో యటునుటివాని నెల్లను దనయింటిని తాతిమీఁదఁ గట్టకొన్న బుద్ధిమంతునితోఁ బోల్చెదను. వర్షము కురియును; నీరదలు నచ్చును; గాలి వీది యాయుంటిమీఁద గొట్టును; తాతిబండమీఁద పురాచి నేనుబడినందున, ఆ బుల్లు కూలదు. ఈ నా వాక్యములను విని వానిప్రకారముగా నడవనివాఁ డెల్లను దనయింటి నినుకడఁ గట్టకొన్న బుద్ధిహీనునితో నరిపోల్చబడును. నాన దిగును. నరదణు నచ్చును; గాలి వీది యాయుంటి మీఁద గొట్టును; అది పడి పోవును; దారిపాటు మిక్కిలి గొప్ప డగును."

పముయుపన్యాసమునం దీశ్వరరాజ్య మున్న వచనమునకుఁ దన యభిప్రాయమేమో జేసెన తన శిష్యబృందమునకు మువ్వ నొవ్వ కుండ మందిమాటలతో క్రమక్రమముగా విప్పి చెప్పినెను. అతఁ

డిట్లు నేర్చుకోఁ బలుకక యీశ్వర రాజ్యవిషయమున వారెవరు చూచుచుండిన దంతయు నసాధ్యమైన పరికిమాలిన యెన్నిక యలి యొక్కసారిగాఁ జెప్పివేసినయెడల వారిమనస్సులకు నొప్పికలుగుటయే కాక పలువురకు కోపము నహితము వచ్చియుండును. అట్లుచేయుక యతఁడు శాంతవచనములతోఁ దానుద్దేశించి యున్న యుత్తమ ధర్మములను బోధించి వారిమనస్సులను శ్రమకు తొలగింపఁగా, తామావతికు పలవరించుచున్న ప్రాపంచిక వైభవ నిరీక్షణము నిరర్థక మయినదని వారిమనస్సులకు బొడకట్టెను. పయియు పన్యాసమునం దతఁడు బోధించినధర్మములలో నొకటి రెంటికీ గొంతులు విచరితాభి ప్రాయములను జేయదురు. కుడిచేఱను గొట్టినవారి కెడమచేఱఁ దిగివ్రనలినదని యతఁడు చెప్పినదానికిఁ బరులు వెట్టకుటాధను శాంతతతో నహించి తన కపకారము చేసినవారికిని బ్రత్యవకారము తలఁపవలదని బోధించటయేకాని నిజముగా నెవరుచెంప తిప్ప వలె నని తాత్పర్యముకాదు. ఇట్లు దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ జెప్పిన యీ యర్థమునే యతఁడు శత్రువులవలనని నహితము ప్రేమచూపవలసిన దనియు చెడుగుచేసినవారికిని మేలు చేయవలసిన దనియు స్పష్టము గానే ముందుగాఁ దెలిపెను. భూలోకధనమును కేరక వనలోక సంపదలను గూడఁజెట్టఁ బ్రయత్నింపుఁడని జీసస్ బోధించినదాని తాత్పర్యము క్షణభంగురములైన యిహలోకవస్తువుల సంపదనమున కంటె నిత్యమైననీతి ధనార్జనము ముఖ్యముగాఁ జేయవలసినదనుటయే కాని యశనవననామలనుగూర్చి ప్రయత్నమే చేయఁగూడదని కాదు. ఎల్లప్పుడును నన్న వస్త్రాదులనుగూర్చియే చింతించుచున్నచో బర మార్థదిత యడుగులు నన్నయుద్దేశముతో నతఁడు తేవటిగఁగూర్చిన చింత మానుఁ దని బోధించెనేకాని యంతకంటె వేఱుకాదు. ఆపలు

వాక్యములలోనే యతఃకు పక్షుల కాహారము ప్రసాదించెడి యీశ్వరుడు మనుష్యునిఁ గాపాడకుండునా యనియు గడ్డిపూలకు విచిత్రవర్ణములు దయచేసినదయాభుఁకు యనుష్యులకుఁ గట్ట నియ్యకుండునా యనియుఁ దెలిపి, అన్నపానవస్త్రాదులను గూర్చినచింతయే సదా పూనక యీశ్వరుని మీఁద భారమువేసి శుద్ధవర్తనము నిమిత్తము పాటుపడుచున్నచో విశేషప్రయోచ ముక్కజలేకయే భగవదనుగ్రహమువలన నన్నచ నాదులు లభించునని నత్కార్యాచరణమునకుఁ బురికొల్పెను.

ఏకవ పృథగణము.

(స్నాతకుఁడైన) తాను యొక్క సుదేశము, తెలుసలేదుయూర్య.

అనుకూలమువఱకును దాపున నున్న జీవన్ యొక్క మిశ్రులకు
 వహితము „అభిషిక్తుఁడు (మెస్సయూ)" అను పదమునకును „ఈశ్వర
 రాజ్యము" అను పదమునకును అతఁడు దేశించుకొన్న యర్థము తెలి
 యదు, అట్టిస్థితిలో దూరమున నున్న (స్నాతకుఁడగు) తానున కెట్లు
 తెలియవచ్చును? ఇతరజనులనలెనే యతఁడును మెస్సయూ దేశము
 నుండి రోమములను వెడలఁగొట్టి, స్వదేశస్థులను లోకమునకు ప్రభువు
 లనుగాఁ జేయునని నమ్నియుండెను. జీన స్సప్తి యైహిక రాజ్యదింత
 లేనివాఁ డయి పరమమయిన యొక యుత్తమకృత్యమునుగూర్చి
 యాలోచించుచుండెను. రోమములుపోయి యూదులు దేశమునకు
 ప్రభువులగునను ప్రజలప్పటికంటె నధికముఖము ననుభవించువారు
 కాఁజాలరనియు, న్యాయదయాదాక్షిణ్యాదుల నెఱిగి యభ్యసించు
 వఱకును లోకము నుండినకకు రానేరవలయు, ఎఱిగినవాఁడయి జీవన్
 జనులలో శాంతియు నీతియు ప్రీతియు నెలకొల్పు సాధనము చూచు
 చుండెను. అతఁ డుద్దేశించినమహాకార్య యుక్తకాలములో నెఱవేఱు
 నది కాదు. అతఁడామహాకార్యపర్యాలోచనములో నుండఁగా నక్కడఁ
 గొంతకాలమునుండి కారాబద్ధుఁ డయి యున్నవాన్ తా నాశోరో
 నెడరుచూచుచుండిన యర్హకృత్యమును నిర్వహించక జీవన్ వృథా
 కాలక్షేపము చేయుచున్నాడని నందెవామొంది తత్తపవడసాగెను.
 తాన్ చేయు బోధనలన దేశక్షోభము సంభవించునని భయపడి ప్రభు
 త్వమువా రాతనిని బోధింపనీయక పట్టికెచ్చి యాతని నాటునెలల

నుండి మృతవచుద్రాగిరము దుండిన మాకిరొసగరమువందలి చెఱి
సాలలో నుంచుముండిరికాని యారంభదశలో నాతనిని మిత్రులతో
మాటాడనిచ్చుటయేకాక శిష్యులకు సందేశములను పహితము వంప
నిచ్చుచుండిరి. చెఱిసాలలోఁ బెట్టఁబడినవరువార నాతనికి దివములు
గడచినకొలదిని మెస్సయూపనిమీఁది తహతహ హెచ్చఁ జొచ్చెను.
మెస్సయూ యేమోచేయునని యెదురు చూచుచుండఁగా నెలలుకడది
నను, అతఁడు చేసిపనియేమియుఁ గానిరాలేదు. ఇట్లుండకడకు జీసస్
కొండమీఁదఁ జేరిన ధర్మోపన్యాసవృత్తాంత మారని చెవినిబడినను.
ఏమిచేయుచున్నను జేయుటకు సంసిద్ధమయి యున్నభక్తిగ్రాంతిలోఁ
గూడియుండియు రాజులయి యున్నయన్యదేశస్థులను దేశమునుండి
తొలఁగఁజేయు ప్రయత్నమును గూర్చినమాట యొక్కటియైనను
ఆ యుపన్యాసములో లేకపోవుటయేకాక వయసెచ్చ కత్తువుల
వయసి బ్రేమచూడవలె నన్నయుపదేశము కనఁబడుటచేత నాతని
మనస్సునకది తృప్తికరిముగా నుండలేదు. అందుచేత నాతనిజెండములో
జీసస్ మెస్సయూయగునోకాఁజోయని సందేహముపహితముకలిగెను.
కాబట్టియతఁడు తనమనస్సంతృప్తికయి తనమిత్రులను కొండఱుజీసస్
కడ కంపి “ప్రతీక్షించఁబడినవాడవు (మెస్సయూవు)నీవా? లేక మేము
వేటొకనికొఱుకు చూడవలెనా?” అని యడుగ నిశ్చయించెను.
అదూతలవచ్చి చూచునప్పటికి జీసస్ పూర్వప్రకారముగానే రోగ
ములు కడుగ్గురు ధర్మోపదేశములు చేయుచునుండిను. వారాతనిని
పందర్పించి తమగుఁగఁ తమగ నియమించినప్రశ్నలకు రహస్యముగా
నడుగక యుండఁజాలను బహిరంగముగా నడిగిరి. జీసస్కు కప్పుడేమి
చెప్పటకును పాలుపోలేదు. నేనే మెస్సయూనని చెప్పినపక్షమున,
తాను గొంతకాలములో జీసలను గూర్చుకొనిపోయి పోరాడనుద్దేశిం

చుకొని యున్నట్లు జానునకు దుర్భ్రమ కలుగును. నేను మెస్సయూను కానని చెప్పినపక్షమున, అదే తానునమ్మినదానికి విరుద్ధ మగుటయే కాక దానివలన శిష్యులకెల్లను నుత్సాహవిత్సానములు చెడిపోవును. కాఁజేర్చి యతఁ డాలోచించి తోడనే యేదోపత్తుత్తరముచెప్పక తీరిదు కనుక ననుయోదితబుద్ధి కలవాఁ డయి "మీరుమరలఁబోయి యిక్కడ నాశిష్యమధ్యమున మీరునావిష ముము విన్నదానిని కన్న దానిని జానుతోఁ జెప్పఁడు. నాపయిని గోపము వహింపనివాఁడు ధన్యుడని కూడ మీరాతనితోడఁ జెప్పఁడు." అనియుత్తరమిచ్చెను. 'నేను మెస్సయూ వగుచునో కానో నేనుజేయుచున్న కార్యమువలననే మీకు తేటపడియుండవచ్చును. అట్లు తేటపడియుండరింపకుమున నేను మెస్సయూనని చెప్పకొనుటవలనఁ బ్రయోజనమేమి?' అని యాతఁ డిచ్చిన యుత్తరమునకు తాత్పర్యమయివట్లు కనఁబడుచున్నది. ఈమాటలవలన వేగిర పడ వలదని జానునకు హితము చెప్పటము నాతనియుద్దేశమయి యుండును. అంతట నాసందేశహరు లాతఁని విడిచి వెడలిపోయిరి. ఈసందేశము మరల జానున కందినదో లేదో, అందినయెడల నాతఁ డెట్లమకొనియెనో యేమియుఁ జెలియదు.

అయితరువార సత్యల్పకాలములోనే జార్ జెజిసాలలోఁ జంపఁబడె ననిదేశమునం దంతటను సంక్షోభమువృత్తము. జీసస్ చే నావ జకు ధర్మబోధ నిమిత్తమయి పంపఁబడిన పుండ్రుగురు శిష్యులును మరల వచ్చి యంతలో తమగురువునమ్ముఖమునఁ జేరిరి. హీరాడ్ చిరకాలమునుండి జాను నంతయు నొందింపవలెనని యుద్దేశించుకొని యుండెను గాని యట్లు చేసినపక్షమున తమ ప్రవక్తను జంపింపడున కయి జనులు తిరుగఁబడి యేమి యవద్యవము చేయుదునో మని జంకుచుండెను. అతనిని సంహరింప కుండిన పక్షమున

నారని కాజ్ఞానువర్తులయి లెక్కకెక్కుడుగానున్న యతనియనుచును
 లెవ్వడైన నాకస్మికముగా రాజదోహులయి రోమునులపై ధ్వజ
 మెత్తి మతోన్నాదముచేత దేహముల కాశపతక క్రూరకృత్యములు
 చేయవచ్చుననియు భయపడుచుండెను. అతఁ డిట్లు చేయుటకును
 తోచక సందేహాదోలాయమాపమానముఁ దయి యున్న కాలములోనే
 యొక్క తరుణి ప్రేరణముచేత: దాను జేయ శంకించుచున్న కార్య
 మును జేయవలసినవాడయ్యెను. హిరాడ్ తన సహోదరుఁడు
 జీవించి యుండఁగానే యతని భాగ్యయైన హిరోడియాను వివాహము
 చేసికొనెను. అతఁడు చేసినకార్య మకార్య మునియు ధర్మవిరుద్ధ
 మనియు జాను తనధర్మోపన్యాస సమయములయందు నిశ్చంకముగాఁ
 బలుకుచుండెను. హిరా దావార్తను విని మనసులో పగపట్టియుండెను
 గాని మెట్టనే పగతీర్చుకొనుటకు శంకించి సమయముకొఱకు ప్రతి
 ించుచుండెను. హిరోడియాకు ప్రభువుభర్తవలన నొకకూఁతు
 రుండెను. ఆచిన్నది యొకనాఁ డొకయుత్సవసమయమునందు హిరాను
 నకు మెప్పు పుట్టుకట్లు అత్యంతమనోహరముగా సృత్యకళలము
 చూపెను. త్రాగి త్రుళ్ళి వేమక సమభవించుచున్నయతఁ డామె
 సృత్యమున కానందిపరచుకుండెను యామెను జేరఁ దీసి శ్లాఘించి
 యామె మనోరథమేమి తెల్పినను దీర్చెదనని పలికిను. ఆతరుణి
 యావఱకే తల్లిచేత బోధితురాలయి యుండియుండెను, స్నాతకుఁడైన
 జానుయొక్క శిరస్సును నఱకించి తెప్పించి తనకు బహుమానము
 చేయవలసినదని వేడుకొనెను. తాను జేసినబాసను తీసివేయలేక
 హిరాడ్ మెట్టనే పోయి జానుయొక్కతల నఱకి లేపలసినదని తన
 భృత్యుల కాజ్ఞాపించి తదాజ్ఞానుసారముగా వారు ఖండించి తెచ్చిన
 శిర స్సాదెన్నదాని కర్పించి తన వాగ్దాసము చెల్లించుకొనెను. కొంద

జీవన్ చరిత్రము ఫారీసీల ప్రాణమువలన జరవఁబడిన దని భావించుట, తనకువలెనే జానునకును గర్భశత్రువులుగా నున్న ఫారీసీ లాతని ప్రాణములు గొనఁ దలఁచి యున్నారని జీవన్ చరిత్రముక్రిందటనే యెఱిఁగి యుండెను. వారిద్వేషాన్నికే రెండవబలి కావలసినవాడు తాననియు నతఁ డొకవేళ భావించి యుండును. జీవన్ముక్తు జనులలోఁ గొంతవఱకుఁ జేరుపడి యుండినను జానంత సుప్రసిద్ధుఁ డయి యంత జనానుగ్రహకుఁడుగా నుండలేదు. అయినను ఫారీసీలుమాత్ర మాతని నపాయకిరుఁ డైనశత్రుఁ డని భావించి యీవఱకే యతనిమీఁద నొక కన్ను వైచి యుండిరి. జీవన్ చరిత్రమునకు భయపడలేదుగాని తాను పూనిన కార్యభారమును నిర్వహించుటకు ముందు ఫారీసీల కోపాన్నికే బలి యిచ్చుట కిష్టము లేనివాఁడుగామాత్ర ముండెను. లోకముయొక్క మేలుచిమిత్రము తనప్రాణమును భారపోయుటకు సంసిద్ధుఁడయి యున్నను వ్యర్థముగా పోగొట్టుకొన నొల్లకుండెను. వారికిఁ దా నొప్పగింపఁ దలఁచుకొన్న మహాకార్యమును శిష్యులైనను నిర్వహించఁ గలస్థితిలో నున్నారని యతని మనస్సునకు సిశ్యయము కలిగిన పక్షమున, శత్రువుల యెదుటఁబడి యేమి యైనను గాని మృని ముఖామఖని పోరాడ పాపాసింది యుండును. నిర్వహకార్య మయి యీశ్వరఁడు తన మీఁదఁ బెట్టినాఁ డనియతఁడు దృఢముగా నమ్మియుండిన కార్యభారమును తాను నిర్వహించక తాను జేయవలసిన కార్య మెంతో యుండఁగా నకును నపాయము తలస్థించి నప్పుడు తప్పించుకో గలయుపాయ ముండియు నుచేక్ష చేసిన యెడల తా నీశ్వరప్రదోహము చేసినవాఁ డనునని యతఁ డనుకొనిను. కాబట్టి యతఁడు తన యాప్తశిష్యులు పన్నిద్దఱతోను నిరపాయమైన తావునకు తొలఁచిపో నిశ్చయించుకొనెను. అంతేకాక జను లనేకు

లిచ్చి దత్తనిని మెస్సయా యని తలచుచుండిరి. మెస్సయా విషయమున తమకుఁ గలిగియుండిన యభిప్రాయమునుబట్టి జాను మరణము వలన దురాగ్రహవేళపరవశు లయియున్న జనులు ప్రభుత్వమువారివై తిరుగఁబడి యుద్ధసన్నద్ధు లయి తమ్ము నపహృతునియైతని నిర్బంధపఱువవచ్చును. అందుచేత నతఁ డీకోపోద్యేక మడఁగువఱకును వారి కంటఁ బడక దూరముగా తొలఁగి యుండుట మంచి దని భావించియు తిన్నానవాలు పట్టలేని విదేశమునకుఁ బోవనిశ్చయించుకొని యుండువచ్చును. అందుచేత నతఁడు శిష్యులను వెంటఁగొని పడవయొక్క సరస్త్రిరసమీపమునుండి పోయి యొక యెడారిఁ జేరెను. అయినను జనులు పడవ నడుచుకొనడను కనిపెట్టి వ్యాధిగ్రస్తులను తమవెంటఁ దీసికొని తీరము పొడుగునను నడుచుదు రోగులను స్వస్థులను జేయి వేరుచు జేసెన్పు వెంటఁబడువొచ్చిరి. అందుచేత నెడారి నహిత ముల్పకాలములోనే మూకలచేత నిండిపోయెను. అప్పు డతఁడు వారియొత్తుడి నుండి తప్పించుకొనుటకయి యొకనూతన మార్గమున వేటిొకవంకకుఁ బోవఁదలచుకొని వెనుకకుమరలి కావర్జము గ్రామసమీపమునకుఁ బోవలసినవాఁ డయ్యెను. అతనిని వెంటబడించువారిలో దారి పొడుగునను కొడలు తీసి తెలుపుచుండుట కయి తెరవానలేము నుండి ఛార నీలనేఁ బంపఁబడిన వేఁగులవారు విహితము కొండ టుండిరి. జాను మరణము వలన జేసెన్ భయపడియుండె ననియు, తా మతనినికొన్ని పృక్షు లడిగినప్పుడు భయభావమును సూచించెడి యుత్తరము లాతని నోటనుండి తెలుపడిగానే భీరు వని కనిపెట్టి శిష్యు లాతని యెడలఁ దమకుఁ గలతొంటిభక్తి విశ్వాసములను గోలుపోవుదు రనియు, అతఁడు పిఱికివాఁ డని తేటపడిగానే జనులు నహిత మూతనిని తింస్కారభావముతోఁ జూతురు గాన ప్రజల కితనియెడల గలగౌరవ

మును చెడఁగొట్టుట కొదే మంచినమయ మనియు, వారు భావించి యుందురు. ఈ భ్రమతో వా రాతనిఁ జేరఁజూయి “నీశిష్యులు చేతులు కడుగుకొనకుండ భోజనము చేయు నంతటి పాపకార్యమున కొడిగట్టుచుండఁగా నీ వేల చూచి సహించుచున్నావు?” అని యని నయసూచకము లయిన గర్వోక్తులతో నడిగిరి. చేతులు కడుగుకొన కుండ భుజించుట పాప మనిభావించి యూదులు భోజనమునకు ముందు మురికినీటిలో నయిన చేతులు ముంచుదురుదురు; జీనస్సును శిష్యులును శుచితత్వము కొఱకు మాత్రమే శుద్ధజలముతో హస్త పృత్యకము చేయుచుందురు. జీనస్సు వారు తన్ను పరాభవ పలు చుట కయి విరోధు లగు ఫారసీల ప్రేరణముచేత వచ్చినవా రని యెఱింగినవాఁ డయి తేజమాత్రమును జంకుడక దారివంకఁ దిరిగి వారిని యాశ్చర్యములతోఁ జూచుచు ధీరభావముతో, “మీ రాచారదాసు లయి యేల యీశ్వరాజ్ఞోల్లంఘనము చేసెదరు? వార్ధకము చేత బలహీను లయినప్పుడు తనయులు తల్లిదండ్రులను పోషింప వలసిన దని ధర్మశాస్త్రము విధించుచున్నది. ఆచారము నాథారము చేసికొని కృతఘ్నుఁ డయిన నుతూసిచేత తనధనవస్తువిషయమున ‘నీశ్వరావ్వణ’ మన్నమాట యనిపించి, ఆచార్యపురుషు లైనమీరు శైశవము నుండియు తన్ను పెంచి పెద్దవానిని జేసిన జననీజనకులను వృద్ధ ఓళ్లలో పోషింపవలసిన యక్కఱ ధర్మవిరుద్ధముగా కన్నకుమాగుని కర్తవ్యమునండి విమర్శిని జేయుచున్నారు. ఓవంచకులారా! మీ పెదవులతో నన్ను పొగడుచున్నారే గాని మీ హృదయములు నా కెంతో దూరముగా నున్న వని యీశ్వరుఁడు మీ విషయమున పలు కఁదా? భోజనమునకు ముందు చేతులు కడుగుకొనకపోవుట యేమో దుష్కర్మ మని మీ రనుచున్నారు. అందేమియు దుష్కర్మము లే

దని నేననుచున్నాను. తన బాత్తును గూర్చి యీశ్వరార్చిత మని కొడుకునోట పలికించి వాడు వృద్ధులయినమాతాపితలకు తిండిపెట్టక పన్నుపడ విడిచిపెట్టి నిర్దోష మని మీరంగీకరించుట మహాఘోర దుష్కృత్యము." అని పలికెను.

ఈమాటలు ఫారీసీలయులములలో బల్లెమువలె నాటుకొని వారిని మఱింతకుపితులనుగాఁ జేసెను; అంతేకాని వారు దైశింది పట్టుగా జీనస్సుపిఱికిపంద యని జను లనుకొను పట్టు చేయుటకయి యెంతమాత్రమును నమర్థములు కాకపోయెను. ఈవాక్యములను విన్న శిష్యులు కొందఱు "మీమాటలు ఫారీసీలను మఱింత యాగ్రహవ్యసూలనుగాఁ జేతులేదా" యని యడుగఁగా "అయినను చింత లేదు. వారంధులకు నాయకు లయి ననువు మహాంధులు; వారల్ప కాలములోనే గోతిలో పడుట యనివార్యము." అని చెప్పి యూరకుండెను. జీన స్సెంతమాత్రమును భయపడనివాఁ డయినను, దురాగ్రహాగ్రస్తు లయియున్న ఫారీసీలు సమయము వేచి తన పాపములు గొనవలె నన్న పీక్షితో గూఢముగాఁ దన్ను వెఁబడింపవచ్చుననియెఱిఁగినవాఁ డయి కొంతకాలము వారు కనుగొన లేని వివిక్తస్థలములకుఁ బోవుట మంచి దని తలఁచి, యక్కడనుండి యతఁడు టైరు నీడకొ తిరములకుఁ బోయెను.

టైరు నీడిన్ పురములు ఫిసీసీయా దేశములోని ముఖ్య పట్టణములు. ఆకాలమునందు ఫిసీసీయా దేశస్థులు మిక్కిలిధనసంపన్నులును వృద్ధిగాములును నయియుండిరి. వారు వ్యాపారముల యందు వెలిది గలవారయి యత్యంతసమర్థులై యుండిరి. వారుకొంత వఱకు విగ్రహారాధకులు. విగ్రహారాధకులనెల్ల సామాన్యముగా దేవ్వింతునట్లే యూదులు టైరుపురవాసులను నీడన్ పురవాసులను

జ్యేష్ఠిండుచుండిరి కానివారి ప్రాబల్యముచూచి భయపడుచుండిరి. ఆదేశములను మేచ్చభూములనుగా నిశేధించి ర్థనిష్ఠులయిన ఫారిసీలు మొదలైన ఛాండనుల దేశములు త్రొక్కి వయెడల తామ పవిత్రుల మగుదుమని భావించి యుండడు గిడకుండిరి. అయినను మహోన్నాసులు కాని యూదు లనేకులు వాణిజ్యాదికర్షణలను పురస్కరించుకొనిపోయి యాపట్టణములలోను వానిచట్టుపట్టులను నివసించుచుండిరి. జీవన్వీదేశమును జేరి తన్ను మరక్షితునిగా భావించుకొనను; అది స్వాధికారములోఁ జేరినది కాదు కాఁబట్టి తన్నుఁ బట్టుకొనుటకయి హిరాడక్కడకు భటులను బంబలేడు; ఆదేశమునం దకుగు పెట్టుటయే పాపమని భావించువారగుటచేత ఫారిసీలు తన్ను వెన్నాడుటకు సాహసించుకాలరు; స్థిరనివాస మేర్పఱుచుకొని యున్న యూదులు పలువురక్కడనుండి యుండుటచేత వారిలో కొందఱు తనయెడల మిత్రభావమును కనఁబఱుపవచ్చును. ఈ హేతువులచేత శత్రుభాదలనుండి తాత్కాలికఁజేయునై నొందుట కది ముచిస్థలమని జీవన్వీదేశ కొంతకాలముండును గాని యెంతకాలముండునో నిశ్చయముగా తెలియదు. కాని కొన్ని వారము లతఁ డక్కడనుండి వనుటకు సంజేహములేదు. వ్యదేశమును పరిత్యజించి పుదేశమును శరణ్యముగాఁ జేకొని యుండుట జీవన్మున కప్పుడు గొప్పకోధననమయముగా నుండి యుండవచ్చును. అతనికిని శిష్యులకును డక్క తక్కినవారి కందఱికిని శత్రువులచే నతఁడు పూర్ణముగా పరాజితుఁ డయి పలాయితఁ డయ్యెనని తోచియుండవచ్చును. కాని యతఁడుమాత్ర మెప్పుడును ధైర్యమును విడువలేదు. భగవంతు డభిషిక్తునిగా నియమించి తన కప్పగించినాఁ డని యతఁడు త్రికరణకుద్ధిగా నమ్మియుండిన మహాకార్యమిశ్వరకృపవలన కడపట సంపూర్ణవిజయము నొందక మాఁడని

యఃతః డంతదృఢసశ్చయ ము గలవాఁ డయి యుండినను, పరమ కర్త
వ్యముఁ డతనచాలఁ బడిన యీక్షణకార్యము నిబాధలలోను పృథిబింధ
ములలోను తా నెట్లు నిర్విఘ్నముగా నిర్వహింపఁ గలుగుదునా యన్న
చింతమాత్ర మతనిమనస్సును సదా బాధించు చుండెను. ఫారసీలు
తమ ముసాయిములును కృషియు సంపూర్ణముగా సఫలము లయ్యె
ననియు జీనస్సు తన పిన్నిద్రుణ శిష్యులతోను మరల తమకు మిగము
చూపుటకు సాహసించఁ డనియు తలచి తాము కృతార్థుల మయినట్లు
గర్వపడుచుండిరి.

ఈ పరజేశావాసము జీనస్సున కనేకవిధముల లాభకర
మయ్యెను. మొదటిది భౌతికర్తవ్యమునుగూర్చి చక్కగా నాలోచించు
కొనుటకు కావలసినంత యవకాశము కలిగెను. రెండవది శిష్యులకు పరస్ప
ధర్మములందును సమవేశములు చేసి వారిని నురిశ్చితదృఢదిత్తులను
గావించుటకయి తగిన తరుణములు తటస్థించెను. మూడవది కయ్యము
నకుఁ గాలుద్రవ్యము వివాదైకీలతతో మాటిమాటికి మీఁదిమీఁదికి
వచ్చుచుండెడియవిసయంబు లయిన ఫారసీలవలనను సమయాసమ
యములను విచారింపక రోగులను స్వస్థపఱుపవలసినదని దీనముగా
జేడుచు కాళ్లు వేళ్లు చుట్టుకొని విరామము లేక వయిచి బడుచుండి
మాకలవలనను తొందరలు లేకపోవుటచేత నాతనికి సంకత మవశ్యాంతి
కలిగెను. సదా చెంతనుండి యుపదేశార్థములను శృద్ధాభువు లయి కర్ణ
రసాయనముగా వినుచుండుటచేత నూతనభక్తి బలోత్సాహములు
కలవారయి శిష్యులు తమనాయకునియొడల తొంటికంటెను సహస్ర
గుణాధిక మైన ప్రేమను విశ్వాసమును గలవారైరి. జీనస్సుయొక్క
హాసగృహమునకు సహాపమునఁ గాపుర మున్నయొక ఫిసీసీయా జేశ
స్నీకి కొంతకాలమునుండి మతిచాంచల్యము నొందియుండిన యొక

కుఁతు రుండెను. తల్లి కాకొమారి త యత్యంత ప్రేమాన్నదురాలు. ఆకాలమునందు చిత్తచాంచల్యాదు లైవ రోగములచే బాధపడు వారిని దయ్యములుపట్టిక వా రని భావించుచుండెడివారు. తన యింటికి దాపుననే కాపురమున్న యావరదేశ్వుఁడు గాలిలీ దేశప్రవక్తయని తల్లి యేలాగుననో తెలిసికొనెను. ఎఱిగివారెవ్వరును లేకపోయినను జీనన్న కీర్తి యావఱకే ఫిరీయూకంటియార దేశములలో సహితము వ్యాపించెను. యూదులు ఫిరీయూ దేశస్థులను కుక్కలకంటెను హీనముగాఁ జూచుచు వారియెడల దయాదాక్షిణ్యములు లేనివారయి యందురని యామె యెఱుఁగును. ఆయినను తాను పోయి వేడుకొన్న పక్షమున సతఁడు తన ప్రార్థనను వృథావుచ్చఁడనియు, అతని యనుగ్రహమువలన నేలాగునైన నే దనకొమారితను స్వస్థపఱుచుకొఁగలుగుదు ననియు, ఆమె నమ్మియుండెను. అందుచేత నొక వారఁడతఁడు శిష్యులను వెంటఁగొని యిల్లువెడలి పీఠియొకటి రాగానే తన్ననుగ్రహించి తన తనయను స్వస్థదిత్తురాలిని జేయవలయునని మొట్టికైట్టుచు నాతనివెంటఁబడెను. అతఁ డామె మొఱుచు వినియు వినని యట్లు ముందువంక నడవసాగెను. ఆమె వెనుక మరల దీరస్వరముతో బిగ్గఱగా వఱుచుచు వెంటనడవఁజొచ్చెను. శిష్యు లామెదీహలాపము లాలకించి ప్రభువు నుద్దేశించి “యూమెయవని విని పంపి వేయుఁడు” అని పలికిరి. ఆమాటల కతఁడు “నే నిస్సాయిలువంకమువారి రక్షణముకొఱకుమాత్రమే పంపఁబడలేదా? మెన్నయూ యూదులొకఁడే పంపఁబడినపక్షమున నేనీమె కెట్లు సాయము చేయఁగలను?” అని యుత్తరమిచ్చెను. దానికి శిష్యులు మాటుపలుకవండుక, జీన స్వకృడనిలిచి యామె వచ్చి తన్ను కలిసికొనువఱకును వేదియుండెను. మొట్టమొదట జీన స్సామెమాటలు వినిపించుకోక ముందుకు సాగిపోవుట

శిష్యుల కామ యెవల జాలి కలుగఁజేసి వారిచేత నామెకు
 శోడుపడవలసినదని పలికించుటకే కాని యామెస్వార్థము నిరాక
 రించి పసివేయవలె నన్న యుద్దేశముతో నంతమాత్రమును
 కాదు. మెచ్చయా మొక్కయూసులరక్షణార్థమే పంచబడునని
 యూదు లందఱియభిప్రాయము నయి యున్నది. జీనస్సుమొక్కశిష్యు
 లనునహిత మాయభిప్రాయము పూర్వముగా విడిచి పోయినది కాదు.
 ఒక్కయూసులలోమాత్రమేకాకి నెర్వజాతులవారిలోను నెర్వజే
 ములవారిలోను ఈశ్వరరాజ్యమును స్థాపించుటకయి మెచ్చయా
 పంచబడెనని జీనస్సు బోధించినప్పుడు శిష్యులలో నెవ్వరో "మెచ్చయా
 యూదులకొఱకే పంచబడె" నని పలికి యుండుటచేత వారిమాటలు
 వారి కొప్పగించుటకయి చారస్యదేశస్థ్రీకి సాయముచేయ వేడి
 నప్పుడు జీనస్సు పయమాటలు పలికి యుండును.

ఇంతలో నామె నమీషించి పాపములమీఁదఁ బడి "ప్రభువా!
 సాయము చేయుము" అని వీక్షముగా నేడుకొనినను, సమభిప్రయి
 యగునుగాక! సొమ్ము" అని యాతఁ డామెకు పసివేసి. ఆమె
 యింటికిఁ బోయి కొమారిత్వతో జరిగినవృత్తాంతము చెప్పినప్పటి
 కాయవలి న్నెఱ్ఱదిత్తురా లయ్యె నట! రోగిని చూడకుముచే రోగ
 కాంతి కలుగుట మొట్లు రిట్టథ మయ్యెనో యూహింప శక్యము కాదు
 గాని చికిత్సకునిమాట ముందు రోగికి సంపూర్ణ విశ్వాస మున్నవో నట్లు
 జరుగుట యసాధ్యము కాదని యనుభవశాలులు చెప్పుచున్నారు.
 దేవునివృత్తియందు నెర్వజనులును నమాను లనియు, ఈశ్వరాను
 గ్రహమును బడయుటకు జాతిమతదేశభేదములు లేక యెల్లవారును
 నమానముగానే పాత్రులనియు, అతఁడు పయిదృష్టాంతమువలన
 శిష్యులనునస్సులలో దృఢముగా నాటుకొనునట్లు చేసెను. యూదులు

తాముమాత్రమే యీశ్వరునికి ప్రియ మయినబిడ్డలమనియు, ఇతర జాతులవా రంపిఱును భగవదనుగ్రహదూరు లయినవలెను అనియు, భావించుచుండిరి. జీవ సృష్టిదుర్భుకు లెంతమాత్రమును లేనివాఁ డయి మానవజాతి యంతయు నీశ్వరసంతానమనియు, జాతిదేశ వ్యత్యాసములు లేక యెల్లచాగును సోదరభావముతో నీశ్వరరాజ్య ములోఁ జేరి సుఖంపవలసినవారనియు, అట్లు చేర్చి యీశ్వరరాజ్య మును భూమిమీఁద స్థాపింపఁబడుటయే మెప్పుచు యగుటవలనఁ దనపాలఁ బడినవరమధర్మ మనియు, భావించి యుండెను. ఈసత్యమును తన శిష్యకోటియొక్కచూపుదురుఫలకములందు శిలాక్షరములవలె నాలు కొనునట్లు చేయుటకయి మఱి దినేశవిధముల పాటుపడెను.

పైరు సీడన్ పట్టణస్వాంత్రులయందు దీక్షకారముగా కొంత కాలము గడపినచిట్టుట జీవన్ము కుల కేసర్నమువరక వ్యదేశము నకు మరలెను. అతఁడు గాలిలీదేశములో ప్రవేశించఁగానే జనలు యథాపూర్వముగా సంతోషస్వాంత్రములతో నతనిచుట్టకు మూగఁ జొచ్చిరికాని, ఫారసీలు జాగరూకులయి యాతనిని జంపనైనను జంప వలెను లేదా యాతనితో నైనను నడవవలెనని తా మారంభ ములో పూనివపూనిక నిష్పన్నమహిత మెంతమాత్రమను విడిచినవారు కారు. వారాతనిని మెఱుంగే తారసింది నీవు మెప్పుచూ వయ్యుండుకుఁ గలదుమానుష మైననిదర్శనమును చేరి నైనను జూపవలసిన దని చట్టుకొనిరి. తనవివాళనోపాయముగా వారేనోవన్నుగడ వన్నుకొని వచ్చిరని తెలిసికొని జీవన్ము వారి కెంతమాత్రమును పొందీకుక “ఓ పంచకులారా! మీమాటలతో నా కేమియు పరి లేదు పొండు” అని యవలించుచు వారినుండి విముఖుఁడయి శిష్యబృందముతోడ నెడలిపోయెను. జనులకు ధర్మోపదేశములు చేసి జనానురాగమును

బడయుచు పనిచేయుచుండగాఁ జూచి యాదుష్టు బ తన్ను స్వదేశముగో బ్రతుకనియ్యరనియు, ఇంతటితో గాలిరీదేశముగో తనవని తుడయుట్టెననియు, దృఢము చేరికొని యతఁడు స్వదేశమును విడిచి యీసారి యుత్తరాధిపాయుడగు వెడలి తూర్పుఁ జాన్దనునదీజన్మ స్థానస్మాంతరులవఱకును బోయెను. ఈలోపల వరఁడు తనభావికర్మమును నిశ్చయించుకొని దారిసాగి పోవునప్పు డొకచోట శిష్యులను దారిచక్కకు పిలిచి నిలిపి “నే నెవరని జనులు చెప్పుచున్నారా?” అని వారి నడిగెను. సమాధియందీ లేది బ్రతి వచ్చినట్లుతఁడు జైనవాదని కొండఱును, పునర్జీవితఁ జైనయొకపూర్వప్రవక్తయని కొండఱును, చెప్పుకొనుచున్నారని వారు బదులు చెప్పిరి. అతఁడు తెప్పవాల్యక వారి మొగములవంకఁ జూచుచు “నే నెవరని మీరు తలఁచుచున్నారు?” అని యడిగెను. వారిలో చేఁపలవాఁ జైనసీమన “నీవు దేవునిచేఁ బంపఁబడిన మెస్సయూవు” అని యనుమానింపక తక్షణమే యుత్తరము చెప్పెను. ఆయుత్తరమువలన జీనస్సమతస్సుఁ కపరిమితవంతోవఱు కలిగెను. ఫారిసీలచే బాధలు పెట్టఁబడి స్వదేశకార్యము చేసి విదేశముగో ననహాయుడగు యేకాకిగా తిరుగుచున్నయీశాలములోనహితము శిష్యులకు తనమీఁదిపూర్ణవిశ్వాస మణుమాత్రముకు తగ్గక తన్ను మెస్సయూయని నిర్వాప్తజాచించలభక్తితో నమ్ముచున్నారని తెలిసికొనుటయే యాతనివంతోవఱునకుఁ గారణము. “ఓయీ! నీవు! నీవు ధన్యుడవు. స్వర్గముగో నున్నవరమహిత నీకు ప్రతాకపఱుచుటచేత నీవిని పలికివాఁడవేకాని జనులు నీతోఁ జెప్పి యుంటచేత దీనిని నీ వన్నవాఁడవు కావు. ఇక నీవేరు పీటరు. ఈపదమునకు పర్యత మని యర్థము. ఈపర్యతముమీఁద యుష్టాధికార నమనియ్యెను లెక్కరును పడఁగొట్టఁజాలని సుస్థిరధర్మపూర్వకును

నిర్మించెను." అని జీసస్కు పలికెను. ఈమాటలు పలుకఁగానే యావఱి శాతనికునస్సులో దుర్భరముగా నుంకినభార మంతయు చేతులతో దింపివేసిపట్లు తత్తఱము తగ్గిపోయెను. మనస్సులో నున్న చింత యంతయు తొలఁగిపోఁగా, జనుము కరస్థ నుయియున్న ట్టాతనికిఁ గానఁబడెను.

ఫారిసీలు నిన్ను చంపెడువఱ్ఱమున తాను నేర్పించఁగఁగమును చక్కఁగా గ్రహించి జనులలో ప్రవచనము చేయఁగలవాఁ డెవ్వఁడైన నొక్కఁ డున్నాఁడన్నసిక్పయ మింతవఱకును జీసస్కు మనస్సునకు కలిగి యుండలేదు. అవ్యాజస్వామిభక్త గలవాఁడయి తానుపడే శించినధర్మసంచయమును తనయనంతరమున విడువఁగి ప్రవచనము చేయఁవాఁడు నీమనోపీట రొక్కఁ డున్నాఁడని యిప్పు డతనికి తెలియ వచ్చెను; తక్కినశిష్యులును స్వామిభక్తివిశిష్టలయి నిస్సంజేహముగాఁ దామును ధర్మప్రవచనముచేయ నెంసిద్ధులయి యున్నట్లు నమ్ముఁబడిరి. క్రొత్తమనుష్యులలో వారు చేసినదేకాటనము వ్యర్థముగా పోలేదు. శిష్యులు తమస్వామినిసూర్పి యెక్కువగాఁ దెలిసి కోనఁగలవా రయిరి. అతఁ డెట్లు కిష్టములకు నహించి దైర్యమునహించి యుండఁగలిగెనో, అన్నియూపదలలోను చలించక తాను భగవంతునిచేఁడెంఁబడినమెస్సయోనని యాతఁ డెంతి దృఢసిక్పయముకలవాఁడయి యుండెనో, వారు సదా సమ్ముఖమున నుండి చూచుచువచ్చుట చేత వారి కుండనవిశ్వాస మంతకంతకు బలపడి మస్థిర మయ్యెను. ఫారిసీలు తామూతనిని పరదేశములకుఁ బాఱఁదొలినప్ప డాతని ప్రాబల్యమును రూపుమాపుచున్నా నునుకొనిరి గాని యీపరదేశ సంఘారమే యాతనిశిష్యులలో ఫారిసీ లెవ్వఁడును నాశము చేయలేని

ప్రేమాతిశయ మాతని పైఁ గలుగునట్లు చేసి యాతనిస్వాబల్యమును మఱిత పెంపు చెందించెను.

శిష్యగణము బయలుపడిచిన యీనూతనోత్సాహభక్తివిశ్వాసములచేత జీవస్సవకు తాను మనస్సులో నేర్పఱచుకొన్న మహానిశ్చయమును సాగించుట మఱిత మలభ మయ్యెను. జీవస్సవకునస్సులో నేర్పఱచుకొన్న నిశ్చయము మృత్యుముఖప్రవేశమున కయి సరిగా ముందంతె వేయుటయే యైనను తాను తోయి జెరువలేమునగరములో ధర్మప్రవచనము చేయవలె ననుట. తానక్కడ మండ దటస్థి చెడికొన్నిదినములలోను జనులను మేలుకొలిపి వారికి జ్ఞానబోధ చేయుట కయి తాను జేయఁగలిగిన దంతయుఁ జేయవలెనని యాతని యభిలాషము. తరువాత శత్రువులు తాము చేయఁగలిగినంత చెఱుపును జేసి తనస్వామియు గొన్నను, తానీవతను నిర్వహించిన జే తనమరణ దృష్టాంతమువలన బలపడి తన శిష్యులమృదములనులకుండు స్థిరమునైత మయి ఫలకారి యగు నని యాతనినమ్మకము. తాను జెరువలేమునగరమునకు పోక తీరిదనియు, తన కక్కడ మరణము సంభవించు ననియు, అతఁడు పృథ్వీయుగా తెలిసికొని యుండిను. ఎల్లవ్యక్తులు తన దుట్టును మిత్రులు పరివేష్టించి యుండుచుగాన తనకు ఎంతటి వేళ భయ ముండదనియు, తాను రాత్రివేళ పట్టుకొంటి రోమను చెఱసాలలో బంధింపఁబడినపక్షమున మిత్రులకు విడిపింప సాధ్యము కాదనియు, ఎఱిగినవా డగుటచేత నాతఁడు శిష్యులను జేరఁబిలిచి తాను జ్ఞేయకొన్న కార్యక్రమమును కడపట జరగఁబోవుపర్యవసానమును వారినోఁ దెలిపెను. వారు తమస్వామిని స్వాగ్రాధికముగా ప్రేమించుచుండినవా రగుటచేత తమకు ప్రభువుతోడినియోగము కలుగు ననియు ప్రభువునకు విరోధులవలన నాపద వాటిల్లుననియు

వినుటయే వారికి దుస్సహములు శీతశునోపేతనాకర మయ్యెను. అందుచేత “ఓ ప్రభువా! ఈయావన నీకు ప్రాపింపకుండుచుగాక!” అని ఎరికి వీట రాతనిని తెరూనలేమునకు పోకుండ బోధించి యొప్పించఁ జూచెను. వీటరు తనప్రభువుమీఁదిహృదయపూర్వక మైన ప్రేమాతిశయముచేతనే జుట్లు మరలింపఁజూచెనుగాని వేఱుకారణముచేతఁ గాదు. ఈవంగతి పూర్ణముగా నెఱిగినవాడయ్యును జీవన్ము తన కీశ్వరుడు విధించినకార్యకరణమార్గము శ్లేశకంటకములమీఁదుగా దుర్బరఁగాఘాతమునకుఁ బోవలసి యున్నదని కనిపెట్టినవాఁడగుట చేత వీటరుయొక్కప్రార్థనయు త స్మీశ్వరనిర్ణయమునుండి మరలించు ప్రయత్న మని భావించి “ఓ పితాచమా! వెనుక మరలుము. నీవు మనుష్యవాఁఁఁగిరమును దెలుపుచున్నావుగాని యీశ్వరేచ్ఛను దెలుపుచున్నాడవు కావు” అని మంఠించెను.

చా రాజేశములో నింకను గొన్నిదినములు సేకరాపురప్రాంతమునకు దూడిరి. అతఁ డొకదినమురాత్రి చుగ్గురుశిష్యులను వెంటఁ బెట్టుకొని ప్రార్థనము చేయుటకయి యొకకొండమీఁదికి పోయెను. అశిష్యులొక్కడ తమస్వామి యిద్దఱు మహాతేజస్వ లైనదేవదూతలతో మాటాడుచుండఁగాఁ బాము చూచితి మనియు, తమప్రభు వచ్చి డపూర్వ మైనదివ్యతేజస్సుతో ప్రకాశించెననియు, చెప్పిరి. దేవదూతలు వచ్చి మాటాడి పోయినవార్త వాస్తవమయినను కాక పోయినను, జీవ స్మీశ్వరునిహృదయపీకమునందు నిలుపుకొని నిశ్చల భక్తితో ప్రార్థించినప్పుడు భక్త్యావేశముచేత భావమునకు పతః కీశ్వర సాక్షాత్కారము ననుభవించి కర్తవ్యైవ దేశమును బడసినట్లు భావించుకొని పరమానందభరితహృదయుఁ డయి తొంటికంటె నధికముఖవికాసముతో శిష్యులఁ గలిసికొని యుండుననుటకు సంజేహ

ముండను. తన చరణాశంతరమునసహితము వన్నిద్రులు శిష్యులును దృఢభక్తియుక్తులయియుండి తాను బోధించిన సత్యములను లోకమునకు ప్రకటించి కర్మవ్యాపనము గావించు రనియు, తన మరణము శిష్యులమనస్సులకు తన్నధికప్రీతిపాఠ్యునిఁ జేసి తన యుపదేశములను శిలాక్షరములవలె దృఢముగా నాటుకొనునట్లు చేసి వారిహృదయములలో స్థిరపఱుచుననియు, ఎఱిగినవాఁ డగుటచేత నాతఁడెంతోకసారి పోయి వ్యవేశమును వీడ్కొని యుక్కడనుండి రాజధాని యైరజెయాన లేమునగరమున కరిగి యచ్చట నిశ్చింతముగా తాను మెప్పుయానని ఘోషించి ధర్మ ధ్వజమెత్తినత్యవ్రచనము చేయనిశ్చయించుకొనెను.

ఇట్లు జెయానలేము యాత్యాదీక్ష వహించి యతఁడు శిష్యులసహితముగా లైలుదేటి కతివయ ప్రయాణములు చేసి త్రోవలో కేవర్నామునగరము చేరెను. కేవర్నామునివాసు లైన శిష్యులారని రాకను ముందుగానే తెలిసికొని జ్యోత్సుకావము చేసి తీసికొని వచ్చిరి తాను జెయానలేము యాత్యార్థము పోవుచు మార్గశుభ్యమున వారిని జూడవచ్చితి ననియు, వారి ముఖదర్శనము చేయుభాగ్యము తనకు మరల లభింప దనియు, అతఁడు జెప్పినప్రకారము ప్రభువందర్శన సంతోషవరసకు లయియున్న యాభక్తులు తమస్వాదు యొక్క కత్తి సానుభూతిలను బట్టి యట్టిదుస్థితి కలుగఁబో దన్నవన్నకముతో మనస్సులలో భక్తమును క్షేత్రము నొందినవారు కారు. ఈశ్వరునిచే నభిషిక్తుఁ డయి మహిమాఘ్నఁ డయినప్రభువును సంహరించుట సారి నీలవంటినరాధములకు సాధ్యము కాదని వారు తలచియుండిరి. అంతే కాక జెయానలేము చేరి మృదుమధురగంభీరవాక్యములతో ప్రభువు తన ధర్మవచనానుష్ఠితసప్రవాహమును పెల్లగొలువఁగానే నమ్మొన్న

హితు లును సుహితులు సహితము వశ్యు లగుదు రనియు, అందు చేత తమస్వామికి జయము నులభ మగు వనియు, ఒకవేళ గిట్టనివారు కొంచెము దుండగమువ కొడిగట్టినను భక్త్యాగ్రేవరు లును ప్రభువును గురుభావముతో ప్రేమించు ప్రజలు వారి నవలీలగా పరాజితులను జేసి యపాయము నుండి రక్షింతు రనియు, భక్త్యావేశము చేత కేవలము లోనిశిష్యులు విశ్వసించి యుండిరి. భక్త్యావేశముచేతను ప్రేమాతిశయము చేతను తాము గొప్పగా నెంచువారిని లోకమంతయు నారీతి నే యెంచు ననిభావించుట వింతకాదు గదా! అయినను జనస్థు మాత్రము దూరదేశయాత్రకుఁ బోవునప్పుడు కడసారి యాత్మలకుఁ జెప్పవలసిన హితవచనములు వారికిఁ జెప్పెను. శిష్యులలో నొకఁడు డెంతను జేరి “యీశ్వరరాజ్యములో నధికుఁ డగువాఁ డెట్టివాఁడు?” అని ప్రశ్న వేసెను. జనస్థు చేరువ నున్నయొకశిశువును జేరఁచిసికొని శిష్యునివంకఁ నిరిగి “యీశిశువు వలె నెవ్వఁడు పాప మెఱుంగనివాఁ డగునో యట్టివాఁ డీశ్వరరాజ్యములో నధికుఁ డగును” అని యుత్తరము చెప్పెను. ఆశిశువు నింకను చేతిలోనే యుంచుకొని జనస్థు శిష్యులవంకఁ జూచి, “మీరు మీతోడివారి కంట నెక్కువవారుగా కనఁబడుట కెంతమాత్రమును ప్రయత్నము చేయఁగూడదు; మీప్రయత్న మంతయు వారి నెక్కువమౌవంతులనుగా నెట్లుచేయఁ గలుగుదుమా యనుట కయి యుండవలెను; తక్కువస్థితిలో నున్న వారియెడల నెవ్వడును ననావరభావము చూపరాదు; ఇటువంటి హీనస్థితిలో నున్నవారికే సంకోచమును సౌఖ్యమును గల్గించుట కయి యెక్కువకృషి చేయవలెను; ఇటువంటి తక్కువవారిలో నెవ్వరి విషయమున నయిన మీ రపచారము చేసినయెడల, అది మీరు నావిషయమున చేసినయపచారమే; వారికి చేసిన యపచారము నాకు చేసిన

దానినిగా నేను భావించుకొనవచ్చును; తమ్ము రక్షించుకో లేని దుర్బలులకు హాని చేయుటకంటె మెడకు తిక్గంటిరాయ కట్టుకొని లోతు వరుద్రములో పడుట మునుష్యునకు మంచిది; మీ రెవ్వడును అత కారమునకు ప్రత్యేకకారము చేయరాదు." అని యీ ప్రకారము చెప్పుచుండగా "ప్రభువా! నాసోదరుడు నాకవికారము చేయుడు వచ్చినప్పుడు నే నెన్నిసారు లాతని క్షమింపవలెను? ఏమసారులు క్షమింపవలెనా?" అని పీట రడిగను. "ఏమ సారులు కాదు. అత శక్తిక మయినయెడల చెబ్బదియేమ సారులు క్షమింపవలెను." అని జీవన్ము బులు చెప్పెను. చెబ్బదియేమ సారు లన్నమాట కెల్లప్పు డను క్షమింపవలె వని యర్థము!

ఇట్లు జీవన్ము బులకు హితవాక్యము లనేములు చెప్పి, వారు తన యెదుట నిష్ఠుడు ధైర్యశాలులుగా నున్నను తాను వారిని విడిచిపోయిన తరువాత నొకానొకప్పుడు బలవంతులును గర్వింతులు నయినఫారిసీలు బాధింపఁ గడఁగినప్పుడు ధైర్యము చెడి తమ్ము దుర్బలులనుగా భావించుకొనవచ్చు వని యెంచి వారికి దిట్టత్ర గజప.దలఁచి "మిమ్ము మించి బలవంతులు మిమ్ము బాధింపఁ దలపెట్టినను భయ పడకుడు; వారి యధికార మీలోకజీవితమును దాటిరాదు; తరు వాత మిమ్ము బహుమానించువాఁ డీశ్వరుఁడు న్నామ. ఈగొప్ప వ్యవంచముతో పోల్చిచూచినప్పుడు మీ రత్యల్పసంఖ్యవారుగానే యున్నను, నా పేరున మీరందఱును నొక్కటిగా నిలుతురేరి మీకు సాక్షిముగా నాబలమును గలవా రయి యుండు రనియు నేనేమీకు లోడుగా నుండు ననియు నదా జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు" అని వారికి మాతనధైర్యోత్సాహములు పురికొల్పి, అతఁడు వారినివిడిచి బయలు వెడితెను.

ఈసారి కేపర్నాము నుండి జనస్సు తెరూనలేముయాత్రకు బైలుదేటి నప్పు దాలని పచ్చిదట్టు శిష్యులు మాత్రమే కాక పౌరులలోని మిత్రులును ఇతర శిష్యులును కూడ ననేకులు స్త్రీపురుషులారనిపెంట ప్రయాణ మయి వచ్చిరి. వారిలో కొందఱ తాతనిధర్మ బోధనలు వివలె ననియు, తమసామయి కావలెనదచ్చి యెడల చేయవలయు ననియు, ఉద్దేశించుకొని వచ్చిరి. మఱికొందఱు ప్లానో వరుపఁడుగ నమీపించుచున్నందున నాతని యుపదేశములు వినుచు నాతనితోడఁ గూడ గలిసి యాత్రకుఁ బోయినవత్తుమున తీర్థమును స్నానమునుకూడ నమకూడు నని పెంటఁఁటిరి. వారు బహుదినములు ప్రయాణము చేసి గాలిలీ దేశమును గడచి దిగువభాగమున జార్జము నదిని దాటి జూడియాదేశమునఁ బ్రవేశించిరి. కేపర్నాము పురమున్నది గాలిలీదేశము; తెరూనలేము నగరమున్నది జూడియాదేశము. పెక్కు బాటలకు సంధిస్థాన మయినతెరికోపట్టణమును జేరునప్పటికి నానాముఖములవచ్చు యాత్రావరు లయినవృజలతో తెరూనలేము నకుఁ బోవుబాట క్రిక్కిరిసిపోవ నారంభించెను. నాజరెత్తునగరమహా పవన క్త యనియు మెస్సయా యనియు జనస్సుకీర్తి యీవఱకేదేశదేశములలో వ్యాపించియుండుటచే తీర్థప్రజలారనిబోధలు వివలెననియు ముఖసందర్శనము చేయవలె ననియు మూఁకమూఁకలుగావచ్చియాత్ర మతో నాతనిపైని బడఁజొచ్చిరి. వారినందించుండి కాపాడుట కయి శిష్యులారని చట్టును జేరి పయిబడమూఁకలను తొలగఁగ దోచుచుండిరి. ఈనందడిలో స్త్రీలు కొందఱు బిడ్డలను చంకనెత్తుకొని యెండొరులను మీఱి మెల్లమెల్లఁగా గుంపులోనుండి తొలఁచుకొని వచ్చి జనస్సును సమీపించిరి. వారలఁడు చేసెడియుపదేశములను వినవలెనన్న యానక్తితో నంత శ్రమపడి రాలేదుగాని యటువంటి మహా

నుభావుడు తన చేతులతో స్పృశించి తమబిడ్డలను నీచిందియెడల
వారికి మేలు కలుగు నన్న యావేత్తో వచ్చిరి. శిష్యులు వారిని
వారింది „ప్రభువువారు మిక్కిలి పనిగామన్నారని మీరు కనఁబడు
చుండలేరా? ఇప్పుడు వారు మీతో శ్రమపడఁజాలరు“ అని వెనుకకుఁ
దోచిరి. జీన స్పది కనిపెట్టియసంతుష్టిని దెలిపెడిచూలతో శిష్యుల
వంకఁ జూచి „ఆపసిబిడ్డల నిట రానిండు. వారిని వారింప వలను.
ఈశ్వరరాజ్య మిటువంటివారిదే“ అని పలికెను. అప్పుడు తెల్లు లొకరి
వెనుక నొకరు బిడ్డల నెత్తుకొని ముందుకురాఁగా జీన స్థాకరి తరువాత
నొకరినిగా బిడ్డలను వారిచేతులలోనుండి తీసికొని ప్రేమను జూపు
చూపులతోను నవ్వుముగముతోను వారిమీఁద చేయివైచియందఱిని
భగవంతుఁడు మిమ్ము రక్షించునుగా“ యని యాశీర్వదించెను.

ఆతనిరాకను విని దారిపోడుగునను జనులు యూరలుమూరలు
లుగా వచ్చి గౌరవకారముగా చుట్టుకొనుచు వచ్చిరో యాప్రకారము
గానే ఫారిసీయు సహితము వచ్చి చుట్టుకొని పరాభవింపవలెనన్న
దుష్పితతో గాలిలీదేశమునందువలెనే జూడియూదేశమునందును
ఋషువిధప్రశ్నలువేసి బాధింపఁ జొచ్చిరి. ఆతఁడు నమయోదితబుద్ధి
గలవాఁడయి నదుత్తరములు చెప్పి నోరడఁచి వారిని తిరస్కారభావ
ముతోఁ బంపివేయుచుండెను. ఫారిసీ తెంత బద్ధమత్సరులయి బాధింప
పాటుపడినను జెహూసలేము నగరమునందు సహితము తమస్వామికి
వరాభవము గలుగఁజోదని భావించి శిష్యులు సంతతోత్సాహవంతు
లయి యుండిరి. జీనస్సు వారి కుత్సాహభంగము కలిగింప నిష్ఠయులేని
వాఁడయినను, తన కాకస్థిక్యుగా మరణము సంప్రాప్తముయగువఱకు
మున భగ్నోత్సాహులయి దైర్యమును గోలుపోయి తాను నియమిం
చిన కార్యమును నిర్వహించుటకు జంకుచు రేమాయన్న భయము

చేత తెలిగోపట్టణమార్గవహివమున తనవన్నిద్రుణ శిష్యులను ప్రోత్సహించి విలిచి వారితో నాళత్సుప్రల సంవత్సరము నేను నోరడచి తెరూరలమునగరములో నేను మెప్పయా నయి మహాప్రభావముతోను లేచుచు తోను వసించునని మీరు తలచియున్నట్లు జరగఁజూడు. ఆచార్యులు నన్ను పట్టుకొని, వధార్థునిగా నిర్దేశించి మ్రానినై జెట్టి మేనులుకొట్టి చంపుటకయి రోమనుల కొప్పగింతును" అని చెప్పెను. ఆమాటలు విన్నప్పుడు తాత్కాలికముగా వారి మనస్సులకు విచారము కలిగినను, అతనికీర్తియం దత్యంతవిశ్వాసము గలవా రగుటచేత తరువాత వారంతగా చింతనొంది యుండలేదుగాని యాతఁడు మాత్రము చింతాకులితస్వాంతుఁ డయి యుండెను. వారు తెరూరలమునగరమున నమీషించుకొలఁదని మానసోత్సాహము హెచ్చినవారయి తమ ప్రభు వీశ్వరరాజ్యపట్టాభిషిక్తుఁ డత్యంత శీఘ్రకాలములోనే యగు ననియు, కాఁగానే ప్రభువన్నిధానవర్తు లగుటచేత తమ కథి కాన్నత్యము కలుగఁజోవు చున్నదనియు, సంతోషవశుడు వచ్చుటయే కాక ప్రభువన్నానానురాగారీత్యముచేత తమలో నెవ్వరగ్రహణమును పొందువా రగుదురా యని పగన్పరస్పర వహించువారు సహితము కాఁజొచ్చిరి.

తన వెంటవచ్చిన గాలిలియావారిలో వన్నిద్రుణ శిష్యులలోనివారైన జేముయొక్కయు జాసుయొక్కయు తల్లియైన సారోమను నామె యుండెను. ఆమె తనకొడుకులు గొప్పవారుకావలె నన్నకోరిక గలదయి వారు శిష్యుకోటిగో నెల్ల నగ్రగణ్యులుగా పరిగణింపఁ బడవలెనని యభిలషించుచుండెను. జేసస్ సెల్లవారిచే మెప్పయాగా నంగీకరింపఁబడి పూజింపఁబడునప్పుడుతమ్ము ప్రభుగౌరవస్థానమందుంచుట తనచేత మాటపుచ్చుకోవలె నన్నవాంఛను వారి మనస్సులలో

పుట్టిందిన దీక్షితుడే యుయియందును. తా మట్టిప్రార్థనను స్వయముగా చేయుటకు వారిష్టములేనివారయి యాతఁడేత నడిగించియైన నుండును; లేదా యాతఁ డ్విబుద్ధిచేతనైన వారిపక్షమున నడిగియుండవచ్చును వారు ముగ్గురును గలిసి జీవన్మువద్దకు వచ్చినప్పుడు సాలో మతనిపాద ములమీఁదఁ బడి “దేవా! నా కొక్కవర మియ్యవలె” నని వేడుకొనెను. “నీ కేమి కావలెను?”, అని జీవ స్పడిగను. “నాయీయిద్దఱు పుత్రులును నీరాజ్యములో నొకరు కుడివొక్కను ఇంకొక రెడకు ప్రక్కను నీయుభయపార్శ్వములనుండున ట్లకుగ్రహించుము,” అని వేడిచెను. జీవ స్పద్భుతపడి వారు తమతల్లికొరికలో చేరియున్నారేమో కనిపెట్టుట కయి వారి మొగయులవంకఁ జూచెను. తల్లి కొరివడే వారి కొరిక యని వారిచూపువలనఁ దెలిసికొని వారికయి జాలి పనువట్లు నిందాగర్భముగా “మీరేమియడుగుచున్నారో మీరెఱుంగరు” అని యతఁడు పలికెను. వారు మెప్పయాకు పరిచరులగుటచేతఁ దను కుచ్చత పడము లభించు నన్నవంకోపమే గాని తమకు రానున్నకష్టదశలను తెలిసికొలేక మనోరథస్వర్గసుఖభ్రాంతు లయి నిలుచుండిరి. “నేను త్యాగవలసిన పాత్రాంతరాళవిషపూరమును మీరు త్యాగగలరా? నేను సహింపవలసిన దుఃఖప్రవాహాన్నానమును మీరు భరింపఁ గలరా?” అని మతఁడడిగెను. “మేముత్యాగగలము భరింపఁగలము,, అని వారుత్యాహముతోను దృఢనిశ్చయముతోను బదులు చెప్పిరి. “మీరునిశ్చయముగాపాత్రపూరితవేదనావిషజలమునునాతో త్యాగుదురు; నావలెనే మీరు దుఃఖరసన్నానము చేయుదురు. కానియీశ్వర రాజ్యములోని గౌరవస్థానములు నాయీవిలో లేవు. ఈశ్వరేచ్ఛానిర్వహణము చేత వానిని బడయుట కెవ్వ రర్హు లగుదురోవాని కవిమనవరము. ఏతచేత నియ్యఁబనును,” అని యతఁడు మృదురీతిని చెప్పెను.

వయి ముగ్గురును రిహస్యముగా తమగురువుతో మాటాడిన సంగతి యేలాగననో తక్కిన శిష్యులలో పాక్షికది. జేమ్సు యొక్క యు జానుయొక్కయు లిల్లియే యొక వేళ జీవన్ముక్తి మృదువవ నములను బట్టి యతనికి తన కొడుకులయొక్క దెక్కువ ప్రేమ గల దని భ్రమవడి యితరులవద్ద దంబములు చెప్పకొనియుండును. వా రిద్దఱును తమకంటె నెక్కువ మాధిక్యమును పొందవలె ననిప్రయత్నించి గండున కయి తక్కినశిష్యులకు వారి యెడల నసూయయు కోపమును గలిగెను. ఇట్లు శిష్యులలోఁ గలిగిన యంతస్తాపమును దెలిసికొని దానిని నివారింపఁ దలఁచి యాసోదరుల వర్తనమును నిందింపక „లోక ములో తాము గొప్పవారము కావలె ననిప్రయత్నించు మూఁళ్లు తలఁచునట్లుగానే వీరును తా మున్నతపదములకు నియమింపఁబడిన పక్షమున లోక మంతయు తమ్ము గౌరవించు ననుకొను చున్నారు. ఇతరులవలన గౌరవమును మాన్యతయు పంపాడించుకొనుటకుమార్గము తా మేదో యుత్తమ మయిన ఘనకార్యమును చేయుటమార్తమే యని మీరు తెలిసికొనవలెను” అని పలికి, నారు చేసినపని యనా లోచితమును బుద్ధిహీనము నైన ట్లితరులకు కనఁబడు నట్లుచేసి, జీవన్ముక్తి పదుగుర శిష్యుల కోపమును వారి తెలివితక్కువ కయి యాయురుపుర శిష్యుల మీఁదను గలిగిన జాలికి మార్చి, ఆయిద్దఱును తమ్ము సొందించుట కంటెను నెక్కువ సిగ్గుపడునట్లు చేసెను. వారు తెరికోపురము చేరిన తరువాత విశ్రాంతి కయి కొన్ని దినము లచ్చట నిలిచిరి. ఆదిన ములలో నక్కడ ననేకులు మిత్రులును శిష్యులును నయిరి. వీరిలో పలువురు జీవన్ముక్తి తెరికోవగరమును విడిచి బైలుదేరవచ్చును శిష్యుగణ ముతోఁ జేరి వెంటబడించి జెరుసలేముపుర వ్యవేళ నమయమునం దత నిని పరివేష్టించినచ్చిన పరివారమును మహత్తర మయినదానినిగాఁ జేసిరి.

పురబాహ్యప్రదేశము చేరఁగానే శిష్యులుకొందఱు పట్టణము లోనికిఁ బోయి యొకనుండర మయినరాసభయు నద్దెకుఁజెచ్చి దానిపై మెత్తవేసి జీవన్మును కూరుచుండఁ జెట్టి పరివారము చుట్టును బలిసి నడవ పురవ్యవేశోత్సరముల కుపక్రమించిరి. ఆకాలమునం దాదేశ మలో గుఱ్ఱముల నెక్కుచు వాడుక లేదు. గొప్పవాట సహితము గాడిదలపైనే స్వారిచేయుచుండిరి. మనదేశపు గాడిదల వలఁ గాక యాదేశపుగాడిదలు పెద్దవిగాను నుంపర మైవవిగాను నుండును. ఇట్లు భక్తజనులు పరివేషించి నడువఁగా, శిష్యులు చైవ్యవ్యవస్థతో మంగళ గీతములు పాడఁగా, ఇతరులు 'విజయోస్తు' అని చిక్కులుమాఱు మోగు నట్లు జనుజనుధ్వనులు చేయుచురాఁగా, జీస స్నానిపుకొండనుండి దిగి రాఁ దొడఁగెను. చిక్కులు పిక్కుటిల్ల నజుచు మూఁకలకోలాహల ధ్వనులును భక్తజనులనంతోషధానములును చెవినిబడఁగా లోపలి నుండి వెలువలికి వచ్చి పురజను లాయుత్సవముతోఁ జేరి నడవఁదొడఁ గిరి. ఆగుంపులోనుండి “ప్రభుసామయన వచ్చెడి యీతనికి కుభ మగును గాక!” యను ధ్వనులు క్రొత్తక్రొత్తనోళ్ళనుండి వెలువడి మిన్ను ముట్లుచుండెను. ఈయూరేగింపు వంతెనమీఁదుగా క్రైడన్ కాలువను దాటి పురద్వారము గుండ జనుప్రదముగా సాగెను. ఈయసాధారణకోలాహలకారణమును దెలియఁ గోరి పోంతు గృహ ములు వెడలి పరుగెత్తుకొని వచ్చి “ఇదంతయు నేమి? ఈయన యెవరు?” అని యడుగసాగిరి. “ ఈయన మహాప్రవక్త యైన నాజ రెత్తు నగర జీవన్ము” అని శిష్యులు గర్వముతో నుత్తరము చెప్పు చుండిరి. ఇఱకు వీధులలోనుండి పోవునప్పుడు కొందఱు ఫారిసీలు మనువప్రవాహమధ్యమున తగులుకొని తప్పించుకొని యావలఁ బడుటకు శక్యముగాక యిష్టము లేకయే యూరేగింపుతో నడుచుచు కోప

ముతో “ఓ బోధకుడా! నీమనుష్యులను మాటాడకుండ జేయుము” అని జీవస్థును గూర్చి యిటదిరి. జీవస్థు పూర్వప్రవక్తలవాక్యములలో నొకదానిని “ఈమనుష్యులు మాటాడకపోయినయెడల శిలలే మాటాడును” అనియనువదించి యూరకుండెను. అక్కడనుండియెడమవైపునకు తిరిగి దక్షిణాభిముఖముగా జీవస్థు తనశిష్యులను తిన్నగా దేవాలయము వంక నడిపించెను. నిర్మల మయినపాలరాతిస్తంభములు స్వర్ణాలంకారములును మధ్యాహ్నికసూర్యకాంతిచేత తళతళలాడుచు మెరియించుచుండగా నున్నతరుఖద్వారమువద్దకు పోగానే జీవ స్సక్కడ తన ఖరవాహనమునుంచి దిగి పాదచారి యుని వెడల్పుయిన సోపానపరంపర నెక్కి శివ్యపరిజనాదికపరివృతుడయి సాధారణముగా మతాంతరముటవ మనిపిలువఁబడెడు ప్రథమసాకారములోనికి పోయెను. ఇక్కడ కెల్లదేశములవారును వర్ణవర్ణముల వారును నిరంతరముగా పోవచ్చును; అక్కడనుండి గర్భాలయములోనికి పోయెను మెట్లున్నవి. మెట్ల కిరువక్కల నున్న రాతిస్తంభముల మీఁద “ఈపవిత్రస్థలమునకు యూదులు తప్ప మఱియెవ్వరయిన పోయెడు పక్షమున ప్రాణదండనము కలుగును. కాగ్రత” అని పెద్దక్షరములతో చెక్కఁబడి యుండెను. ఈమతాంతరమండప మధ్యమున జీవస్థు నిలిచెను. అది మండరవిశాలభవనము. దాని నేల వివిధవర్ణములు గల స్పర్శము లయిన పెద్దపలకరాళ్ళతో పఱువఁబడి యుండెను. దానిచుట్టును రెండేసివరుసల పాలరాతిస్తంభము లుండి వానిమీఁద కప్ప నిలిచియుండెను. ఈమండరవిశాలస్థల మీశ్వరా రాధనమున కత్యంతానుకూల మయినదిగా నుండెను. కాని జీవ స్సక్కడ నిలువఁబడియున్నప్పుడు భగవద్భక్తివిషయక మయినశబ్ద మొక్కటియు నారని చెవి సోకలేదు. ఉపాసనానందంభ మయినశబ్ద

ములకు మాటగా జంతువుల కూతలును, నానెములమోరలును క్రయవిక్రయవ్యాపారవ్యక్తులశబ్దజాతములును, అతని చెవిని బడఁజొచ్చెను. స్తంభమునకును స్తంభమునకును సడుమఁగలస్థలములన్నియు విదేశపునానెములను వట్టమునకు పుచ్చుకొని స్వదేశపునానెముల నిచ్చుబచ్చులతోను రాఁబోయెడియుత్సరములో బలి యిచ్చునిమిత్తమయి గొట్టెలను పక్షులను విక్రయించు వణికలతోను నిండియుండెను. ఈవ్యాపార మంతయు న్యాయముచేతి దేవాలయము వెలుపలి భాగమునందే జరగవలసియుండెను! గాని తమమతముయొక్క పారిశుద్ధ్యమునుగూర్చి లక్ష్యము లేని యాచార్యులు ధర్మస్వీకారపరులయి యీవ్యాపారము పవిత్రాలయములోపలనే జరగనిచ్చి యూహలు కానివారు ప్రార్థనలు జరిపుకొనటకు విఘనబడిన యాస్థలము కూడ వారికి లేకుండఁ జేసిరి.

జీసస్సు భృత్యపురోగియుఁ డయి యాధిపత్యము వహించి నలుగడల చూడ్కులు నిగిడించి మండప మధ్యమున నిలఁబడఁగానే యిచ్చి పుచ్చుకొనువారు తమవ్యాపారము నిండుకి నిలిపి యారనియుఖము వంకఁ జూడసాగిరి. అతనిచుఁపులయందధికారభావమును కోపమును కానఁబడెను. “ఈవస్తువుల నిక్షిప్తమండలి తీసికొనిపోము. దేవాలయము ప్రార్థనాలయముగా మండవలెనని విధింపఁబడియున్నది. మీరు దీనిని దొంగలనివాసభూమిగా చేసియున్నారు” అని కేకలువేయుచు నిప్పులు కురియుకన్నులతో చేతులు చాచుకొని కోట్టఁబోయినట్లు జీసస్సువారిమీఁదికి పోగా, తమగొట్టెలు బెదరిఁజుట్టుగా తామును బెదరి యచ్చటివారు నానాముఖముల పరుగులిడిరి. తమస్థానమును వడలక నిలుతి మని ఊణకాలము కొందఁ జాలస్యముచేసినను, కృతి నిశ్చయత్యముతో ఓడికట్లు పట్టుకొని తమ నాయకుని వెనుకనుండి యుం

దుకు రాఁబోవుచున్న శిష్యులను చూడఁగానే మిగిలియున్న ధైర్యశ్రేష్ఠమును గోలుపోయి బచ్చలు వేవేగ నాణెములరాసులను తమయొడిలోఁ బోసికొనియు, పక్షిస్వాములు వడివడి పిట్టలగుఱ్ఱు చేతులతో పయి కెత్తి పట్టియు, వణిజులు తమవస్తువులు కొన్ని లోపల విడిచియు, భీత చిత్తులయి పిణికాలములో దేవాలయము నువిడిచి వెలుపలికి బాటిరి. తప్పవనిని చూచినప్పుడు కలిగెడికోపమును జీన స్త్రీయొక్కసారి యావుతో లేక బయలుపఱచెను. అతఁడు సాధారణముగాఁ జూపెడు కాంతభావము కోపము నడచుకొనుచు వచ్చుటచేత కలిగినదే కాని కోపములేకపోవుటచేత కలిగినదికాదు చెడుపని జరగుచుండఁగా చూచినప్పుడును కోపము రానివాఁ డెదురించునిని చేయుటకును నకు ధ్మఁడుకాఁడు. సాధారణముగా కోపము రానివానిని మనము క్లాఘింప వలసివచ్చే కాని ఖునకార్యనిర్వహణసరాయణనకు కొన్నిసమయముల యందు తీక్ష్ణతతోఁ గూడినయశాత్సుక్య మావశ్యక మగును. జీనస్సు చేసిన యీపనివలన శత్రువులనునస్సులలో నతనిమీఁద మఱింత యాగ్రహమును ద్వేషమును కలిగెను.

ఆరాత్రి యతఁడు పట్టణమున కొకమైకుకంటెకొం తెమెక్కువ దూరములో నాలీపుకొంప కావలివైపున నున్న బెథనీగ్రామమునకుఁ బోయి యక్కడ మిక్కిగ్రహమున సుఖనిర్వచేసి మునునాఁడు తెల్ల వాటునప్పటికి నురల దేవాలయమునకు వచ్చెను. ఆవృత్తికే యతఁడు చేసెడు ధర్మోపన్యాసములను శ్రవణానందముగా వినవలె నన్నయాన క్రితో వచ్చియున్న జనులతో వికాలప్రాకారాంతర్యాగ మంతయు నిండియుండెను. భక్త్యావేశముచేత వచ్చినవారిమాట యటండఁగా నూరక వేరక చూడవచ్చిన భక్తిహీనుల హృదయములు నహిత మాన అతుతామెన్నఁడును వినియుండినిక ర్తర సాయనము లైన యాతని ధర్మ

వచనప్రసారముచేత కరగిన వయి ధగ్గదంత కలది కాఁజొచ్చెను. ఆతని కట్లు నిరంతరాయముగా బోధ చేయునిచ్చి యుండినవక్తమున, సామాన్యజనుల హృదయము లాతనివలె కాకల్పింపఁబడి యల్ప కాలములోనే నూలులకొఁది నాతనికి శిష్యులయి యుండును కాని దేవాలయమున కధికారులు యుపాసనాధికమును నెఱపేఱుచున్న మతాచార్యులు దురాగ్రహవ్యక్తి లయి భయకంపితులయి యాతని పనికి విఘాతము చేయి కృతనిశ్చయము లయిరి. గతదిన మతః దాకస్మికముగా శిష్యవర్గముతో దేవాలయములో ప్రవేశించి తమయధికారమును తిరస్కరించి తమవలన సెలవుపొంది లోపల వ్యాపారము చేయుచుండినవారిని బలవంతముగా గుఱిలోనుండి వెలుపలికి తఱిమి పేసెను. ఆతనిప్రవంగములు విరుటకయి వచ్చినమూలక లిప్తుడు గుఱిలోనంతటను నిండి గర్భాలయములోఁగిరిపోవ దారిలేకుండఁజేసి తాము జరుపుచున్న యారాధన కరుగుట కనేకుల కవకాశము లేకుండఁజేసిరి. అందుచేత వారు తమకుఁ గలిగినయవమానమునకు సహింపఁజాలక తమయధికారబలమును జూపి యక్కమముగావచ్చి లోపలఁ బ్రవేశించిన యాయాగతులకును బుద్ధి వచ్చునట్లు చేయ నిశ్చయించుకొనిరి. ఈనిశ్చయమును నిర్వర్తించుటకయి వారాలోచించుకొన్న యాలోచన తమలో కొందఱు తమయధికారకంఠకుకములను తొడుగుకొనిపోయి పదిమందిముందఱి “ఈపనులను నీ వేయధికారముతో చేయుచున్నా” వని యడుగుట. ఆతఁడు మతాచార్యుఁడు కాఁడనియు, పట్టణముయొక్క కాసి దేశముయొక్క కాని యేయధికారిచేతను నియమింపఁబడినవాఁడు కాఁడనియు, విద్యార్థునివత్తుచేత బోధచేయుట కనుజ్ఞయైన పొందినవాఁడు కాఁడనియు, వారెఱుఁగుదురు. తానివ్వరివలనను నధికారము పొందలేదని చెప్పినవక్తమున జను లాతనిని

పంచకునిగా నెంచి గేలిచేసి సాగవంతుడు కనియు. దేవునివలన నధికారము పొందితినిని చెప్పిన పక్షమున దైవదూషకుడని పట్టి యధికారుల కొప్పగింపవచ్చుననియు, వారను కొనిరి. అందుచేత వారిలో కొందఱు మూఁకలొనుంగి తోచుకొనిపోయి, అతఁడు చేయు చున్న ప్రసంగమునకు భంగము కలిగింది, “ఏయధికారముచేత నీ పనిని చేయుచున్నావు?” అని గద్దింది యడిగిరి. ఈప్రశ్న కతఁ డబుమాత్రమును తడఁబాటుపూసక తిడవుకొనక నేనుకూడ మిమ్ముక్కప్రశ్న యడిగెదను. దానికి మీరుత్తరము చెప్పినపక్షమున, నాకధికార మెవ్వరిచ్చినారో నేను చెప్పెదను. జ్ఞానస్థానము చేయిగడుటకు జానున కధికార మెక్కడనుండి వచ్చినది? అని దేవునినుండి వచ్చినదా? మనుష్యుల నుండి వచ్చినదా?” అని యడిగెను. ఈప్రశ్నచేత వారు వేసినవలలో వారే పడివలసినవారయిరి; ఆచార్యపురుషుడు కానందున మఱకర్ణ జరుపుటకు జానున కధికారము లేదని వారి నమ్మకము. ఆమాటను పదిమందిలో నిష్పడు బహిరంగముగా చెప్పెడు పక్షమున, జాను గొప్ప ప్రసక్తయని నమ్మియున్న యచ్చటిజనులు దురాగ్రహవేళముచేత లేచి పైనిఁబడి దొమ్మి చేయదురు. జానున కధికారము దేవునివలన వచ్చిన దని చెప్పెడు పక్షమున, జీవన్ముతనకుచు దేవుని వలననే వచ్చిన దని యాతనికిఁ గలిగిన స్వాతంత్ర్యమే తనకును గలదని చెప్పవచ్చును. అందుచేత, వారేమి చేయుటకును చాలుపక ‘మేము చెప్పజాలమనఁగానే’ అనాదరభావముతో నతఁడును “ఏయధికారము చేత నే నీపనులను జేయుచున్నాను” నేనును మీకు చెప్పను.” అనెను.

అప్పు డానుతాచార్యులు భగ్నప్రయత్నిం బయి క్రిక్కిరిసి యున్నమూఁకలో నుండి వేగిరము వెలువలఁబడుటకు శక్యముగాక

యవనూనభిన్ను లయి నిలుచుండియుండఁగా, జీవన్ము జనులకు సంఖ్య
ధించి “ఒకానొక మనుష్యున కిద్దఱు కొడుకు లుండిరి. పోయి ద్రాక్ష
తోటలో పనిచేయువలసివ దని యతఁ డొక కొడుకుతోఁ జెప్పెను.
నేను పోఁ జాల నని వాఁడు మొదటజెప్పినను తరువాతి తండ్రియాజ్ఞ
విననందుకు వశ్చాత్తావపడి పోయి తోటలో పనిచేసెను. తండ్రి
రెండవకొడుకునకును నట్లే యాజ్ఞ చేసెను. వాఁడు చిత్త మట్లే చేసెద
నని చెప్పెను గాని తరువాత తోట త్రొక్కి చూచినవాఁడే కాఁడు.
ఈయద్దఱిలో తండ్రియాజ్ఞ చెల్లించినవాఁ డెవఁడు?” అని యడిగెను.
‘మొదటివాఁడు’ అనియందఱు నేకవాక్యముగాఁ బలికిరి. అతఁ డప్పుడు
నిలువఁబడి యున్ననుతాచార్యులవగఁ దిరిగి యాక్షపిత్తణములతోఁ
జూచుచు “నిశ్చయముగా మీరే యిది చెప్పుచున్నాను. చుంకరులును
పరమపాపులును మీకంటె ముందుగా నీశ్వరరాజ్యము లోనికిఁ బోవు
దురు; వారు జాను బోధవలవలన వశ్చాత్తావపడి దేవుని యష్టమును
సలిపిరి. దేవుని యాజ్ఞలను చెల్లెంతు మని చెప్పటకు మీ రెల్లప్పు
డును సిద్ధముగా నుండురు కాని మీచూటలను మీరు నజివేర్చరు.”
అని కోపము యాపము చాల్చి నట్లు పలికెను. అందఱికంటెను తాము
దేవున కెక్కువ చేరువగా నున్నా మని భావించుకొనువారి కిట్టి
నూటలు విరుట దుష్పహముగా నుండును. అయినను నారీగర్వణము
పొందుట కత్యంతప్రాప్తు లనుటకు సందేహము లేదు. వారి మత
మంతయు కేవల కర్మాచరణ మయ్యుచు యున్నది కాని పరిశుద్ధ
వర్తనమును పాలించునదిగా లేదు.

జీవ స్థితితో సరివెట్టిక మతాచార్యులును ఫారిసీయును దేవు
నిచేఁ బంపఁబడినవారిని బాధించువా రనియు, దేవుని పుత్రుఁ డయిన
తన్ను పరిశాసించి హింసించ నున్నవా రనియు అర్థ మిచ్చునట్లుగా

నింకొక యువ మానమును జెప్పి, వారిమనస్సులలో సనిహిత మైన
 క్రోధమును పురికొల్పెను. అప్పు డక్కడ నున్నవారిలో కొందఱు
 ఫారీసీ లుండిరి. వా రా మాటలకు మండిపడి దేహములు తెలియక
 వచములు విగించి లేచి పరుషవాక్యము లాడుచు మీఁదఁబడి జీస
 న్సును దేవాలయముగో నుండి యూడ్చి యావలకుఁ గంటినేయఁ
 జూచిరి కాని, అతనిని పరీక్షింపి యున్నయసంఖ్యాకు లయినశిష్యులు
 స్వామిరక్షణపరాములు లఱు కోపములు రూపము నొందినట్లు వీర
 రనమూర్తు లయి లేచి బాహులు చాచికొని ముప్పియుద్ధసన్నద్ధులై
 కైలుదేవీ కలియఁబడఁబోగా భయపడి దండకాశీర విహారము వలె
 రోజూచు వెనుక మరలవలసినవారయిరి. ఆసాయంకాల మెప్పటివలె
 జీసస్సు పడకకు బెథనీగ్రామమునకుఁ బోయెను. ఈలోపల మతా
 చార్యులును ఫారీసులును మఱునాఁచు తమ విరోధి నెట్లు నిరోధిం
 తుచూ యని మారణోపాయము నాలోచింపఁ జొడఁగిరి.

యూదులు పలులెగలుగా భాగింపఁబడి, పరస్పర ద్వేషము
 గలవారయి, యొకరి వినాశము నొకరుకోరువాఁగానుండిరి. అయి
 ననుసామాన్యశత్రుభయము సంభవించినప్పుడు గర్భశత్రువులు సహి
 తము శాంతికాల మాశత్రుసంహారమున కయి మిత్రభావము వహించి
 యేక మగుదురు. కాఁబట్టి జనులు జీసస్సును మెస్సయూ యని యంగీ
 కరించుటలో దినక్రమమున పధికవిశ్వాసశీల రఱుచున్నారని భయ
 పడి, యూదులలోని యన్నిశాఖలవారి నాయకులును తమపూర్వవైర
 ములను కట్టిపెట్టి, దినదినవ్యవర్థమాన మగుచున్న ప్రాబల్యమును బట్టి
 తమ కంఠమున సమానముగానే భయోత్పాతకుఁ డగుచున్న యీ
 క్రొత్తశత్రువును పరిమార్చుచుట కయి యొక్కటిగాఁజేరిరి. యూదు
 లలోని యధికారవంతులును ధనవంతులును విద్యావంతులును నిండు

మించుగా నందఱును నొక్కసారిగా నొక్కపురుషునిపై ధ్వజమిత్తిరి; అతనికి గొప్పవారిలో నొక్కరును సహాయులును మిత్రులును లేరు. అతని కున్నబలమంతయు జ్ఞానమును సత్యమును ధర్మమును మాత్రమే.

జీవన్ము ప్రతిపక్షు లందఱును చేరి యాలోచించి యాతనిపై మరణదండనయున కర్హు యైన నేరమును దేని నయిన మోపకలె ననియు, రాజద్రోహ మట్టినేర మైనందున రోమక చక్రవర్తి యయిన సీజరునకు ప్రతికూలముగా నాతనిచేత నే దమున వదిలింపెడి యువా యులు చూడవలె ననియు, కూడబలుకుకొని యెవ్వరికిని సంక్షేపము కలుగకుండుట కయి తమలోని నాయకులను కొందఱు నాపనికి నియమించిరి. వారుధర్మక్రవణార్థము వచ్చెడి మూఁగలోఁజేరి ముఖనాఁడారెడుప్రసంగముచేయునప్పుడుదాపునఁజేరితద్వచనామృతసారమును ఆ వ్యాజమయినశ్రద్ధాభక్తులతోఁగ్రహించుచున్నట్లునటించుప్రసంగావసానసమయమున చేతులుజోడించుకొని 'స్వామి! దేవర వారు భగవత్పాన్తిధ్యపూర్ణమును బోధించుచున్నారనియు సత్యమును నిర్భయముగా వదించుచున్నారనియు మే మెఱుఁగుదుము. దయచేసి మేము సీజరునకు పన్నులుకట్టుట ధర్మమేమో సెలవింతు' అని ముదిరి. "ఓహుచకులార! నన్నేల విమోహపతి చెదరు? పన్ను కట్టితి సామ్రాజ్యో నాకుచూపుడు" అనియారె యుక్తరముచెప్పెను. వారిలో నొకఁ డొక ప్రక్కకు చక్రవర్తిముఖముగలలోమను నాఁగెమునొక దానినాతనిచేతిలోఁబెట్టెను. నాఁగెమును పయికై త్రిమాసి "యది యెవ్వరివిగ్రహము?" అనియతఁ డడిగెను. "అది సీజరుది" అనివారు బతులుచెప్పిరి. "అట్లునుపక్షమున సీజరువస్తువులను సీజరునకు చెల్లింపుడు; భగవంతుని వస్తువులను భగవంతునకు పమర్పింపుడు." అని యతఁడు శాంతముతో

మనస్సునకు నాటుకొనునట్లుగా ను త్రరముచెప్పెను. ఆమాటలువిని తెల్లపోయి ఫారసీ లొండురుల మొగమువంకఁ జూచుకొనసాగిరి. రాసు పెద్దవలవేసి శత్రువును బడఁద్రోయఁజూచిరి కానితుడకు వారివలలో కమియువడలేదు. అతిఁడు సీజనునకు వన్ను చెల్లింపవలసిన పనిలేదని చెప్పినచక్షుమున రాజద్రోహము క్రింద పట్టుకొని రోమకపరిపాలకుఁ డైనవై లేటున కొప్పగింపవలెననియు, సీజనునకు వన్ను చెల్లింపవలసిన దని చెప్పినచక్షుమున పరిదేశప్రభుత్వమును ద్వేషించువారియినప్రజలతఁడు మోసగాఁడఁ కాని మెస్సయూ కాఁడని నిశ్చయించి యాతనిని గర్హించు రనియు, వా రెన్నుకొని యుండిరి. ఇచ్చట వారియొద్దిక వ్యర్థమయ్యెను. జీసస్సు చెప్పినమాటలు తిన్నపాయమునుండి తప్పించుకొనుటకయి పలికిపలుకులు గాక శ్లాఘాపాత్రములయినదివ్యవహరములయి యున్నవి. బాప్తావదార్థము లిప్పుడున్నట్లే యుండవచ్చుననియు, ఈశ్వరరాజ్యము వ్యాపకములోని ప్రేమవలనను పరిశుద్ధతవలననుమాత్రమే నిర్మింపఁబడినదనియు, పయవాక్యముల యధిచారము. 'అథ్యాత్మికవిషయములు వేఱు లౌకికవిషయములు వేఱు' అని బోధించి, నిజ మైనదితోన్నతికిని నాగరికతకును మూలాధారములయినవి యాయముల్యవాక్యరత్నములే.

అతనిని రాజ్యాంగగ్రములొక బడవేయవలెనని చేసినప్రభువ ప్రయత్న మిట్లు భగ్నము కాఁగా, రాజద్రోహమువలెన నుతధర్మదూషణమును మరణింపదనమునకు దోషిని ప్రాతునితేయునది యగుట దలపోసి ఫారసీ లాతని నేలాగున నైన వ్యధర్మాధిక్షేపకూపములొక బడవేయవలెనని ద్వితీయప్రయత్నము చేసిరి. వారిలో కొందఱు ముందుకు వచ్చి "అర్చిటిలో ను త్రమధర్మానుశాసన మేది?" అని యడిగిరి. "మొదటిధర్మానుశాసనము నీప్రభు వైనదేవుని నిపు పూర్ణ

హృదయముతో ప్రేమింపవలయు ననుట. రెండవది నీహృదుగువానిని నీవు నిన్నువలెనే ప్రేమింపవలయు ననుట. ఈరెండుధర్మానుశాసనములమీఁదనే ధర్మ మంతయు నిలిచి యున్నది." అని యతః తుత్తరమిచ్చెను. ఈయ త్తరము తమకుత్సితోపాయసిద్ధి కనుకూల ముచుండి కాసుండు వారు లోలోపల నేమో ననుగుకొని మొగములు త్రిప్పకొనిరి. ఇంకొకకొండ తొకవ్యభిచారిణిని గొనివచ్చి యాతనియందు పెట్టి కవటవృత్తితో "స్వామీ! ఏని కేమి దండనము?" అని ప్రశ్నివేసిరి. వినింపవలసినదండన మందఱు నతఃగియున్నదే. ప్రపంచములో పాపము చేయనివా రెవ్వరు నుండకుగాన దయనీయులను తుదింపదగు నన్నభావము తోచునట్లుగా "మీలో పాపము చేయనివా రెవ్వలో ముందుకు వచ్చి యీమెమీఁద మొదటిరాయి యతనిని వేయనిండు." అని యతః జాదాంభికులచునస్ఫులకు శూలాయుధావముగా నుత్తరము చెప్పెను.

వా రిట్లు కవటనాటకవేషధారులయి మాటిమాటికి వచ్చి తిన్ను బొధించుచుండుట సహింసజాలనివాఁడయి కోపోద్రేకముతో "ఓ మహాదనులారా! లేఖకులును ఫారిసియును మోసెస్సుయొక్క ధర్మానుశాసనములను మీకు ప్రసాదించుచున్నాడు. కాఁబట్టి వారి ధర్మానుశాసనములను మీ రనుష్ఠింపవలసినదే. కాని వారు తమ దృష్టాంతమువలన చూపినమార్గమును మీ రనుసరింపకుండు. ఏలయున, వారు తమయువదేశములనే తామాచరింపరు. వారు మనుష్యులుబుజములమీఁద పెద్దబువుల నెత్తి కట్టుదురుగాని మనతోడి మానవులమీఁదిబువును లేవనెత్తుట కయి యొకవేలెత్తునంతటిపని నైనను తాము చేయరు. మందిదియు నత్యయ వన్న హేతువుచేత దేనిని వారు ప్రేమింపరు; జనులు తమ్ము మందివారినిగా చెప్పకో.

పరిశ్రమమాత్రమే ధర్మము నాచరింతురు. సామాన్యజనులవిషయమున దివ్యులైన యే వారి లేదు; ఇరువులు తమవిషయోదయ లన్నజ్ఞానమే వారి లేదు; వారిదింత యంతయు ఉత్తమపదార్థములను ఉన్నతపదార్థములను తాము నొపాదించుకొనలేననిమాత్రమే" అని యొక్కంత చెప్పి అంతకు తమ కోప మతిశయించి ఎట్ట కక్కము కాకపోగా ఫారిసీలవలెను లేఖకులవలెను దిరిగి "ఓ లేఖకులారా! ఫారిసీలారా! వంచకులారా! మీకు దుఃఖ మగుగాక! జ్ఞానకుండికను జలమనుండి తొలగింది, మీ రిశ్వరరాజ్యము వారికి లభింపకుండ మూసివెట్టుచున్నారు. మీరును లోపలికి పోవరు; పోవఁగోరినవారిని లోపలికి పోవనునియ్యరు. మీకు దుఃఖ మగునుగాక! మీర నాధిపవనతులను మ్రొంగివేయు చున్నారు; పయి వేపమున కయి దీర్ఘప్రార్థనలు చేయు చున్నారు; కాబట్టి మీ రధికతరనరక బాధల నొందుదురు. ఎవ్వనినైన నొక్కనిని మీమతములో కలుపుట కయి స్థలమును జలమును చుట్టవెట్టుదురు; కలిసినతరువాత వానిని నరకభాజునిగాఁ జేయుదురు. ఓ వంచకులారా! బుద్ధిహీనులారా! పొలములో పండెడు సోపుగింజలలోను జీలకఱ్ఱపాయలలోను దళాంకమును గురువున కర్పించుట మహాపుణ్యకార్య మని చెప్పుచు, దయాహర్షవత్సలౌచాదులైన మహాత్మరవిషయములను విడిచివెట్టుదురు. ఓ బుద్ధిహీనులారా! మీకు దుఃఖ మగునుగాక! మీరు దోమనుమింగి దోమకొనుచు లొట్టిమను గుటుక్కున మ్రొంగివేయుదురు. మీరు లోపల మృతాస్తులలోను నకలాకుధరలతోను నిండియున్నను పయికి నుండరముగా కవఁబడి వెల్లవేసిన సమాధులవంటివారు. బాహ్యమునకు పుణ్యాత్ముల వలెగానఁబడెను లోపల మీరు పాపకాపట్టదూషితులయి యున్నారు. ఓలేఖకులారా! ఫారిసీలారా! వంచకులారా! మీకు

మఃభి మఃగును కాక! మీరు మీతంతువులు చంపిన పూర్వవ్రతలకును పుణ్యాత్ములకును వమాధులు నిర్మించుచున్నాఁడు. మీరును మీపూర్వులవలెనే వర్తమానప్రవర్తలను పుణ్యపురుషులను బాధలు పెట్టి చంపుచున్నాఁడు. ఓపాపజాతులారా! విషవర్షములారా! మీరు సరక యాతనల నెట్లు తప్పించుకొనఁగలరు?"

ఈపిడుగులవంటి నుడువు తవ్వరినిఁగూర్చి యుద్దేశించఁబడిన పూవారికి మనోవ్యధాకరములును కోపజ్వరములు నయి యుండెనుటకు నందియము లేదు. మిత్రమధ్యమునందున్న యాతని నా నమయము నం దేమి నేయటకును శక్తులు కాకపోయినను ప్రతిపక్షులలో కొందఱు దూరమునుండి యాతనిపై రాళ్ళు రువ్వి రఁట! ఇంతలో జీనస్సయొక్క కోపాగ్ని కొంత ప్రళాంతినాండఁగా తొంటికోర్కడము భేదముగా మాతినవాఁడయి పట్టణము నుద్దేశించి "తెరుసలేము సగరమా! క్షత్రికటా! నీవద్దఁ బంపఁబడిన వ్రతలను నీవు రాళ్ళతోఁ గొట్టి నిష్కరుణముగాఁ జంపుచున్నావు. కోడి తనపిల్లలను తెక్కల క్రిందఁ జేర్చికొను కట్టుగా నీవ్రజలను నాయండఁకుఁ జేరఁ దీయుటకై నే నెన్ని సారులు కోరుచున్నాను! అక్కటా! నీవు వారిని చేరనీయవు." అని పలుకుచు నతఁడు దేవాలయమునుండి వెడల బయలు దేతెను. అతఁడు ద్వారమువంక నకుచు నవ్వును పక్కలకు దానపటికలు కనఁబడెను. అవెట్టెలలో నేయఁబడినధనమును తీసి తరువారి ధర్మ కార్యముల కుపయోగించును. అతఁ డా వెట్టెలవంకఁ జూచుచు నిలఁ బడియుండఁగా ధనికు లయిన ఫారిసీలు మొదలయినవారు తమ యొద్దనున్న పెద్దవయిన పెండిబంగారు నాణెములను పరులకు తెలియుటకేమో యనునట్లు గల్లు మని స్వ్యాగుఁగట్లుగా దానపటికలో నేయుచు వచ్చిరి. అప్పుడు జర్ల వస్త్రములు కట్టుకొనియున్న నిరుపేదది

యయిన మృతభర్తృక యొకతన యొక పెట్టెను మెల్లగా వమిపించి
 తనయొద్దనున్న యొక్క చిన్ననాణెమును భక్తిపూర్వకముగా దానిలో
 బాటవేసెను, అదికనిపెట్టి జీవన్ముతనశిష్యులతో ఆబీదదాచిధర్మము
 నుజూచితిరా? అందఱు నిచ్చినదానికంటె నీనిటుపేదది యిచ్చినదే
 యొక్కదేది, తక్కినవారు తమ కన్నవిశేషధనములో నశ్యలృభా
 గము నిచ్చిరి. ఈబీదదో రాత్రితనభోజనముమాటయైన తలపెట్టక
 తనకున్నదంతయు నిచ్చివేసినది, ఈమె చేసినదానమే యొక్కకానయి
 నను దేవునకధిష్ఠితికరమైనది" అని పలికెను ఆమాటలు విన్నపార
 సీలు మొదలైనవారతః షోకకాను పెట్టెలో వేసినబీదదానిని
 బట్టువలె పొగడుచు నువర్ణ నిష్కములను ధర్మార్థముగా వేసిన తమ
 వంటి శ్రీమంతులను తెగడుచు నవజ్ఞ చేయు చున్నాఁ డిఁగోడముతో
 గొణుగుకొనుచుఁ బోయిరి. జీవన్మును శిష్యులును బెథనీగ్రామము
 వంక నడిచిరి. ఆలిప్ కొండమీఁద నున్న బెథనీగ్రామము జీవన్ముత
 కత్యంతప్రియ మయినది అక్కడ నొక్క సోదరుఁడును ఇద్దఱు సోదరి
 మఱులును గలయొక సాధుకుటుంబ మతనికి పరిచితమైనది. వారితోడి
 మైత్రి యతని కెంతో యాహ్లాదకరమయినదిగా నుండెను. అక్క
 సెల్లెండ్రెద్దతీలో నొకామెపేరు మార్తా; ఆమె దయాదాక్షిణ్యములు
 గలదియు శ్రద్ధాభిప్ర సయియుండెను. రెండవయామెపేరు మేరీ;
 ఆమె యొకవిధ మయినసోకుమార్యమును భ్యాసశీలమును గలదయి
 జీవన్మును రంజించుచుండెను. జీవన్ముయొక్క సాదనన్నిధానమందుఁ
 గూరుచుండి యాయన చెప్పినది తబేకభ్యాసముతో వినుచు పలు
 మాట గృహవ్యవహారములనే మఱుచుచుండును. అటువంటి సమ
 యములయందు డింటిపని యంతయు తనమీఁదనే పడఁగా నామె సోదరి
 వచ్చి మృదువచనములతో నామెను మృందలించుచుండును. అప్పుడు

జీవన్ముక్తు! నీ పెంతో శ్రమపడి వెక్కువనులతో శ్రద్ధవహించు చున్నదానవు. అవశ్యక మయినది యింకొక్కయొక్కముమాత్రమున్నది. మేరీ యిష్ట డాయత్త మాంశమును గ్రహించినది. దానిని వారించ వలదు." అని పలుకును. వారిసోదరుఁ డైన లాజరెన్నుకూడ జీవన్ముక్తు నకు పరమాప్తుఁడు. జీవన్ముక్తు కాకటుంబమువారు చేసిన సాయము నకును చూపిన యాదరమునకును పరిమితిలేదు. వచ్చిననాఁడురాత్రియే జీవన్ముక్తుకు వారు గొప్పవిడు చేసిరి. యాత్రార్థ మయి వచ్చినగాలిలో దేశస్థు లందఱును వారినహంప్తిని గుడిచిరి. విందుచమము మేరీ యొక పరిమళద్రవపాత్రములోని గునుగుమలాశెడి యాసారభరవము నారని పాదములకడ గుర్తుమరించెను. దాని పరిమళము గది నంతను గుప్పన ముంచుకొని యెల్ల వారిని సంతోషముద్రములో ముంచెను. అప్పు డామె సాగిలఁబడి తనదీర్ఘ శిరోజములతో ప్రభుపాదసమ్మార్దనము చేసె నట! ఇది యాతనిహం హమెకుఁ గలయసాధారణ శ్రద్ధాభక్తులను నహస్యముఖముల ఘోషించుచున్నది. ఇట్టి మిత్ర నికేతనమునకే నాటిరాత్రి జీవన్ముక్తు వెదకుకొనుచుఁబోయెను.

ఎ ని మి ద వ ప్త క రణ ము.

జీవన్ముక్తియొక్క విచారణ, మరణము.

ఈనాటి కన్యపులయొక్క కోపోద్దీపనము పరమావధి కెక్కినది. జీవన్ముక్తి పొందములతో నుండగా యూదమతము నిరపాయముగా తలయెత్తుట పాపగ నేరదని భావించి మతాచార్యులు సభ చేసి యేయపాయముచేత నై నను నాతనియహలోకదీనితము వంతము నొందింప వలయునని నిశ్చయముచేసికొనిరి. అప్పటి ప్రధానమతాచార్యుడు కై ఫా యను వతఁడు, రోమనులు తెరవానలేము నగరము నాక్రమించుకొన్నకాలము మొదలుకొని రాజపురుషుల నిగ్రహానుగ్రహముపొందుగా ప్రధానాచార్యు లేలేట మాటుచుండిరి. కాని కై ఫా రోమనుపక్షవలంబుఁ దగుటచేత ఎదివెంతత్వములనుండి యాచార్యపీతమును వదలక యేకాధ్వర్యముగా వధికారము చేల్లించుచుండెను. అయినను అతని యధికార మంతయు నామమాత్రమే కాని ప్రధానాచార్యవట్టము లేకపోయినను నిజ మైన యధికార మంతయు హాననుచేతిలో నుండెను. ఇతఁ డతఁ డాడిందివ ట్లాడవలసివచ్చెను. హానను కై ఫాకు మామగారు. హానను పూర్వము ప్రధానాచార్యవత్తమునందుండి యిప్పుడు తొలగింపఁబడినవాఁడయ్యుండినను తెలుచాటుననుండి యప్పటినుండియు నితఁడే కార్యతంత్రునాట కమును నడపుచుండెను. ఈతనితో నాలోచించి యీతనినమ్మితిని బడయక కయిఫా యేముఖాంతమునందును స్వతంత్రముగా కర్తవ్యమును చేయఁడు. హానను కుమారులలో నైదుగురవ్వడవ్వడు

ప్రధానాచార్యపదమును పొందిన వా రయి యుండిరి. దేవాలయము లోని ముఖ్యద్యోగము లన్నియు నీతని కుటుంబములోని వారిచేతనే వహింపబడుచుండినది. అందుచేత నాచార్యకోటిలోనివారి కండటిని హాసను నాయకుడుగా నుండిను. ఇతఁడు సద్దూసీలైగవాడు.

అచార్యపురుషులు చేసినసభలో జనమును సాధ్యమైనంత శీఘ్రముగా పట్టుకొనుటకు నిశ్చయము చేసికొనిరి. కాని యెప్పుడెట్లు పట్టుకోవలయునా యన్న యాలోచనమాత్రము తెగలేదు. అతనిని ధర్మప్రవచనము చేయుటకయి బైటికివచ్చినప్పుడు పట్టుకొండ మంటిమా, అప్పుడు తిమిషాణములపైన ననిచ్చి గురువుకు రక్షింప వలయునని కంకణము కట్టుకొనియున్న శిష్యు లాతనిని చుట్టుకొని యుండురుగాన ఘోరయుద్ధము జరగి వీధులలో రక్తప్రవాహములు గట్టక పట్టుకొనుట సాధ్యముకాదు. బెళ్ళనీ గ్రామములో నింటఁ బడుకొని యున్నప్పుడు పోయి పట్టుకొనుటకయి భటులను బంపునమంటిమా, ముంకుగా సంగతి తెలియక మానదు గనుక పట్టుపడక యతఁడు తప్పించుకొని పోవచ్చును. ఎట్లును పాలుపోక మతాచార్యు లిట్లు తల పోతలుచేయుచుండఁగా వారికెప్పుడును నెదురుచూడని తావుచుండి సాయమువచ్చెను. మతాచార్యుల మనుష్యులు వాని మహోద్యోగమును వినిపెట్టి యాక పెట్టి మొత్తపఱిది లోపఱిది పుట్టుచేతఁ గాఁబోలును జనస్సయొక్క ద్వాదశశిష్యులలో నొక్కఁడైన జూడ న్ననువాఁడు తనస్వామిని పట్టి యొప్పగించెనని వారియొద్దకు వచ్చెను. పండితుడుగురు శిష్యులలోను జూడసాగ్గఁడే జూడియూడేశ్ఠుఁడు; తక్కిన పదునొక్కఁడును గాలిలీదేశ్ఠులు. తన పృథ్వీయొక్క ప్రతి పక్షులకు సాయము చేయ వలె నన్న స్వామిద్యోహబుద్ధితో బెళ్ళనీ గ్రామమునుండి తప్పించుకొని తనతోడివారి నేమఱింది దొంగతన

Dr. J. V. S.
4.4.57

ముగా నిచ్చటికి వచ్చెను. ఏపేతువుచేత నితః డిట్టి స్వామిద్రోహమున కొడిగట్టెనో తెలియరాకున్నది. ఇతఁడు మొదటినుండియు చెడ్డవాడయి యుండియుండఁడు; అట్లుండిన పక్షమున జీని స్థిరమైన పరమ విశ్వాసీనిగా భావించియుండుట తటస్థంబదు. జీనస్సు తా నేటికోరు కొన్నపన్నిద్దఱు శిష్యులలోను జూడస్సుకొనివిషయములోనే ప్రచూదమునొందెను. తనతోడివారితోఁ గలిగిన స్పర్థచేతనో మాత్సర్యము చేతనో తనస్వామిసంకల్పము నఫలమగునది కాదన్న యుద్ధైర్యము చేతనో యితఁ డీయ కార్యకరణమున కొడఁబడియుండును. తన ప్రియ శిష్యుఁ డొక్కఁడు దుష్టులదురాలోచనలలో తగలియున్నాఁడన్న సంకతి సూక్ష్మబుద్ధి యొక జీనస్సుయొక్క బుద్ధిప్రచారమునకు గోచరింపకుండినది కాదు. జూడస్సుయొక్క స్థలాంతరగమనవిషయము చేతనే యితఁ డొక్కడ కేవలమిందఁ బోయెనో జీనస్సు తత్క్షణమే గ్రహించెను.

ఏపిల్ విదునాల్లవ లేది గురువారము పాస్టోవరుపండుగ యారంభము. రాత్రిభోజనమున కేర్పాటుచేయుట కయి జీనస్సు కొందఱమిత్రులను నాటియుడయుమున జెరూసలేము నగరమునకుఁ బంపెను. ఆరాత్రి జెరూసలేములో నొక్కమిత్రగ్రహమునందు జీనస్సును ద్వాదశ శిష్యులును గలిసి యేక కుటుంబమువలె భోజనముచేసిరి. అది యొక్కనికే డక్క కేషిందిన శిష్యులకందఱును సంతోషానవామయి తనుజునోన్య భ్రాతృస్నేహశుబంధ ప్రతిష్ఠాపనోత్సవముగా కలఁబడెను. ఆయొక్కఁడును జూడస్సు. ఆసుహృద్గణములో తన్నొక్కనిగా భావించుకొనుట మానివేసినందునను, ఇంకను శిష్యుడయినట్లు నటించుచు తా నారాత్రియే తనస్వామిని బంధించుటకయి భటపర్గ

కొనిరామన్న వాడగుట చేతను, వాడు నిస్సందేహముగా మన

ముగా నిచ్చుటకే వచ్చెను. ఏహేతువుచేత నిరంకిత స్వామిద్రోహమున కొడిగిల్గెనో తెలియ రాకున్నది. ఇదియే మొదటినుండియు చెడ్డవాడగు యువకునియందు; అట్లుండినవత్తున జీన స్థితిని పరమ విశ్వాసినిగా భావించియుండుట తటస్థము. జీనస్సు తా నేటికోరుకొన్నవన్నిద్రులు శిష్యులలోను జూడస్సుకొనివిషయములోనే ప్రచూదమునొందెను. తనతోడివారితోఁ గలిగిన స్వర్ణచేతితో మార్పిర్యము చేతనో తనస్వామిసంకల్పము సఫలమగునది కాదన్న యుద్ధ ర్యము చేతనో యతః దీయకార్యకరణమున కోడఁబడియుండును. తన ప్రియ శిష్యుఁ డొక్కఁడు దుష్టులదురాలోచనలలో తగిలియున్నాఁడన్న వంగితి సూక్ష్మబుద్ధి యొక జీనస్సుయొక్క బుద్ధిప్రచారమునకు గోచరింపకుండినది కాదు. జూడస్సుయొక్క స్థలాంతరగమనమీతాదు చేతనే యతః డిక్కిలి కేపనిమీఁదఁ బోయెనో జీనస్సు తత్త్వము గ్రహించెను.

ఏమిటో ఎదునాల్గవ తేది గురువారము స్వాసోపశమమగు యారంభము. రాత్రిభోజనమున కేర్పాటుచేయుట కయి జీనస్సు కొందఱమిత్రులను నాటియుదయమున జెరుసలేము నగరమునకుఁ బంపెను. ఆరాత్రి జెరుసలేములో నొక్కమిత్రగృహమునందు జీనస్సును ద్వాదశ శిష్యులును గలిసి యేక కుటుంబమువలె భోజనము చేసిరి. అది యొక్కనికే దక్క కేషించిన శిష్యులకందఱకును సంతోషావహముయి తమయన్యోన్య భ్రాతృస్నేహానుబంధ ప్రతిష్ఠాపనోత్సవముగా కడఁబడెను. ఆయొక్కఁడును జూడస్సు, ఆనుహృద్గణములో తన్నొక్కనిగా భావించుకొనుట మానివేసినందునను, ఇంకను శిష్యుఁడయినట్లు పటించుచు తా నారాత్రియే తనస్వామిని బంధించుటకయి భటువర్గమునిరానున్న వాడగుట చేతను, వాఁడు నిస్సందేహముగా నున

